

Jurnalul Oficial

al Uniunii Europene

C 9

Ediția în limba română

Comunicări și informări

Anul 55

11 ianuarie 2012

<u>Număr de referință</u>	<u>Cuprins</u>	<u>Pagina</u>
	I Rezoluții, recomandări și avize	
	REZOLUȚII	
	Comitetul Regiunilor	
	A 92-a sesiune plenară 11 și 12 octombrie 2011	
2012/C 9/01	Rezoluția Comitetului Regiunilor „Drumul către Durban: spre a 17-a Conferință a Națiunilor Unite privind schimbările climatice”	1
	AVIZE	
	Comitetul Regiunilor	
	A 92-a sesiune plenară 11 și 12 octombrie 2011	
2012/C 9/02	Avizul Comitetului Regiunilor „Către o agendă europeană pentru locuințele sociale”	4
2012/C 9/03	Avizul Comitetului Regiunilor „Cooperarea teritorială în bazinul Mării Mediterane prin intermediul macroregiunii adriatico-ionice”	8
2012/C 9/04	Avizul Comitetului Regiunilor „Reglementarea inteligentă”	14
2012/C 9/05	Avizul Comitetului Regiunilor „Revizuirea «Small Business Act» pentru Europa”	18

RO

Preț:
4 EUR

(continuare în pagina următoare)

<u>Număr de referință</u>	<i>Cuprins (continuare)</i>	<i>Pagina</i>
2012/C 9/06	Avizul Comitetului Regiunilor „Complementaritatea măsurilor naționale și europene de reducere a dezechilibrelor de dezvoltare economică și socială”	23
2012/C 9/07	Avizul Comitetului Regiunilor „O politică industrială integrată adaptată erei globalizării – Atribuirea celui mai important rol competitivității și sustenabilității”	29
2012/C 9/08	Avizul Comitetului Regiunilor „O Europă eficientă din punctul de vedere al utilizării resurselor – Inițiativă emblematică a Strategiei Europa 2020”	37
2012/C 9/09	Avizul revizuit al Comitetului Regiunilor „Normele UE privind ajutoarele de stat aplicabile serviciilor de interes economic general”	45
2012/C 9/10	Avizul Comitetului Regiunilor „Rolul autorităților locale și regionale în îndeplinirea obiectivelor Strategiei Europa 2020”	53
2012/C 9/11	Avizul Comitetului Regiunilor „Strategia pentru punerea în aplicare efectivă a Cartei drepturilor fundamentale”	61
2012/C 9/12	Avizul Comitetului Regiunilor „Planul european de acțiune privind guvernarea electronică 2011-2015”	65
2012/C 9/13	Avizul Comitetului Regiunilor „Mobilitatea la nivel european și internațional a funcționarilor și a celorlalți angajați ai autorităților locale și regionale din Uniunea Europeană”	71
2012/C 9/14	Avizul Comitetului Regiunilor „Dezvoltarea dimensiunii europene a sportului”	74

I

(Rezoluții, recomandări și avize)

REZOLUȚII

COMITETUL REGIUNILOR

A 92-A SESIUNE PLENARĂ 11 ȘI 12 OCTOMBRIE 2011

Rezoluția Comitetului Regiunilor „Drumul către Durban: spre a 17-a Conferință a Națiunilor Unite privind schimbările climatice”

(2012/C 9/01)

COMITETUL REGIUNILOR

Schimbările climatice nu au dispărut; guvernele naționale își reafirmă angajamentul

1. subliniază faptul că există dovezi științifice incontestabile care atestă schimbările climatice și consecințele acestora; prin urmare, trebuie adoptate fără întârziere măsuri oportune, coordonate, ambițioase și cu caracter obligatoriu la nivel internațional, în vederea abordării acestei provocări globale;

2. solicită liderilor europeni și internaționali să se concentreze în continuare pe atenuarea efectelor schimbărilor climatice și pe adaptarea la acestea și să aloce resursele necesare acestor obiective, chiar și în condițiile crizei datoriei suverane; în acest context, subliniază că investițiile în infrastructura de atenuare și de adaptare la schimbările climatice, precum și o tranziție mai generalizată către o economie nepoluantă ar putea fi singura cale de depășire a problemelor actuale;

3. își reafirmă angajamentul față de obiectivele și măsurile ambițioase de limitare a încălzirii globale la maximum 2°C, așa cum se afirmă într-o rezoluție privind Summitul de la Cancun privind schimbările climatice, într-un aviz privind politica internațională de combatere a schimbărilor climatice din 2010, precum și în Concluziile Consiliului;⁽¹⁾

4. subliniază necesitatea urgentă - în conformitate cu angajamentele europene - de a se ajunge la un acord internațional cu caracter juridic obligatoriu la Durban, în continuarea Protocolului de la Kyoto, sub egida Națiunilor Unite, și solicită ca

acordul internațional să se bazeze pe progresele realizate cu ocazia Conferinței de la Cancun, care a recunoscut rolul esențial al autorităților subnaționale, încurajând și sprijinind acțiunile de la nivel local și regional pentru edificarea unei economii „verzi”, cu emisii reduse de dioxid de carbon;

5. consideră că investițiile solicitate nu vor contribui doar la atenuarea efectelor schimbărilor climatice, ci vor contribui considerabil și la realizarea unei creșteri economice durabile în Europa, la crearea de locuri de muncă și la generarea veniturilor atât de necesare și, astfel, la reducerea datoriei publice;

6. salută, prin urmare, raportul oportun al Centrului Comun de Cercetare al Comisiei Europene⁽²⁾, care solicită politici susținute și programe pe termen lung de investiții în generarea de energie cu emisii scăzute de dioxid de carbon, pentru determina o scădere considerabilă a emisiilor de gaze cu efect de seră;

7. în acest sens, așa cum s-a stabilit la Summitul de la Cancun, invită părțile să facă operaționale Fondul verde pentru climă și Comitetul de adaptare și să garanteze societății civile și autorităților locale și regionale un acces ușor la aceste instrumente;

8. salută proiectul ambițios de sporire a proporției cheltuielilor destinate schimbărilor climatice cu cel puțin 20 %, în contextul Cadrului financiar multianual al UE după 2013, și îndeamnă liderii internaționali să ia măsuri similare;

⁽¹⁾ Concluziile Consiliului din 14 martie 2011 privind acțiunile ulterioare Conferinței de la Cancun, precum și Raportul special IPCC privind sursele regenerabile de energie și reducerea efectelor schimbărilor climatice din 9 mai 2011.

⁽²⁾ TENDINȚE PE TERMEN LUNG ALE EMISIILOR GLOBALE DE CO₂ – 2011 – Raport comun al Centrului Comun de Cercetare al Comisiei Europene și al Agenției de Evaluare a Mediului din Olanda (PBL).

Puterea parteneriatului

9. recunoaște că obiectivele globale privind schimbările climatice pot fi realizate numai dacă, pe de o parte, viitoarele reduceri ale emisiilor vor fi distribuite echitabil în întreaga comunitate internațională, luându-se în considerare diferențele în ceea ce privește capacitățile și pozițiile de plecare ale țărilor și regiunilor și, pe de altă parte, dacă se va obține un consens mondial privind adoptarea unor măsuri decisive, susținute de standarde comune pentru monitorizare, raportare și verificare sistematică (MRV); salută introducerea Pactului de la Mexico City și a *Carbonn® Cities Climate Registry* (Registrul orașelor privind emisiile de dioxid de carbon, ca răspuns global al autorităților subnaționale la monitorizarea, raportarea și verificarea acțiunilor de combatere a schimbărilor climatice;

10. întâmpină cu mare satisfacție recunoașterea autorităților locale și regionale ca „părți interesate guvernamentale” esențiale în eforturile globale de combatere a schimbărilor climatice cu ocazia COP16 de la Cancun și solicită recunoașterea lor în mod similar în acordul ce va urma Protocolului de la Kyoto, solicitând, în acest sens, să li se atribuie competențele necesare, să fie dotate cu resurse și li se asigure acces la fonduri;

11. solicită ca obiectivele politicii în domeniul schimbărilor climatice să fie integrate în dezvoltarea socială dintr-o fază cât mai timpurie, prin susținere financiară, parteneriate în domeniul schimbărilor climatice, dezvoltarea capitalului uman și know-how, pentru a genera creștere economică cu emisii scăzute de dioxid de carbon, a combate deșertificarea și a dezvolta o gestionare durabilă a pădurilor; în acest sens, solicită să se ia măsuri suplimentare pentru punerea în aplicare a programului REDD+ (reducerea emisiilor cauzate de despăduriri și de degradarea pădurilor);

12. constată că zonele urbane produc 75 % din emisiile de dioxid de carbon și subliniază că o acțiune eficientă la nivel global necesită o abordare bazată pe o guvernare pe mai multe niveluri, care să includă o coordonare a eforturilor între nivelurile local, regional, național și supranațional, pe baza principiului subsidiarității; în acest sens, subliniază că „Pactul teritorial al autorităților locale și regionale pentru Strategia Europa 2020” reprezintă un instrument foarte important în combaterea schimbărilor climatice;

13. de aceea, îndeamnă toate nivelurile subnaționale de guvernare din lume să investească în lupta împotriva schimbărilor climatice, o mai mare conștientizare a cetățenilor, mobilizarea opiniei publice în favoarea politicilor în domeniu, responsabilizarea publicului în raport cu acest proces, sporirea investițiilor întreprinderilor și noi modele de afaceri, mobilizarea surselor de finanțare și motivarea producătorilor și consumatorilor pentru modificarea propriului comportament, în vederea construirii unei societăți eficiente din punctul de vedere al utilizării resurselor și a unei economie mai ecologică;

14. evidențiază eforturile orașelor și regiunilor din întreaga Europă care au adoptat strategii locale sau regionale în domeniul schimbărilor climatice și energiei, cu obiective specifice de reducere a impactului asupra climei, și care, de exemplu, au aderat la Convenția primarilor, în vederea reducerii emisiilor de CO₂ cu cel puțin 20 % până în anul 2020;

15. subliniază, de asemenea, eforturile regiunilor insulare care au convenit la elaborarea unei strategii de acțiune energetică sub egida Pactului insulelor, care vizează îndeplinirea sau chiar depășirea obiectivelor UE în domeniul energiei durabile și combaterii schimbărilor climatice;

16. consideră că experiența autorităților locale și regionale din UE ar trebui să fie pusă la dispoziția autorităților subnaționale din alte părți ale lumii;

17. reamintește memorandumul de înțelegere încheiat cu Conferința primarilor din SUA, își reafirmă angajamentul de a dezvolta în continuare această formă specifică de cooperare transatlantică și își exprimă disponibilitatea de a analiza posibilitatea desfășurării unor forme similare de cooperare cu parteneri din alte părți ale lumii;

18. consideră că sunt absolut esențiale creșterea nivelului de conștientizare cu privire la provocările încălzirii globale și implicarea cetățenilor în programe de promovare a surselor regenerabile de energie. Succesul acestor programe depinde atât de conștientizarea și responsabilizarea cetățenilor, cât și de o informare pe scară largă, care să determine o mobilizare maximă a opiniei publice; în acest sens, un bun exemplu ar putea fi implicarea timpurie a cetățenilor în programe de promovare a energiei din surse regenerabile;

Către o lume durabilă

19. subliniază faptul că viziunea unei economii eficiente din punctul de vedere al utilizării resurselor și cu emisii scăzute de dioxid de carbon necesită o nouă revoluție industrială, care să implice toate nivelurile de guvernare, cetățenii, întreprinderile, universitățile și centrele de cercetare și îi încurajează pe acești actori să-și împărtășească ideile și experiența în afara frontierelor naționale, pentru a promova o abordare de jos în sus;

20. solicită integrarea priorităților în materie de politică de protecție a mediului și combatere a schimbărilor climatice în alte domenii politice, în vederea maximizării sinergiei dintre acestea, recunoscând în același timp faptul că aceleași măsuri pot și ar trebui să urmărească o multitudine de obiective complementare;

21. atrage atenția asupra faptului că avem nevoie de o abordare holistică pentru reducerea schimbărilor climatice și adaptarea la acestea, ceea ce necesită transformări în multe sectoare de activitate – mobilitate, clădiri, alimentație, gestionarea deșeurilor, reciclarea și reutilizarea produselor, utilizarea terenurilor și a spațiilor urbane, stimulentele financiare pentru investiții în tehnologii cu emisii reduse de dioxid de carbon, un nou accent pe amprenta ecologică de-a lungul ciclului de viață al produselor și serviciilor, integrarea modelelor comportamentale durabile în educație și formare;

22. solicită părților să acorde o mai mare atenție activităților și programelor de cercetare și inovare și face apel la statele membre să se asigure că toate autoritățile subnaționale dispun de mijloace financiare corespunzătoare pentru a răspunde acestei provocări;

23. în consecință, solicită crearea condițiilor adecvate în vederea realizării rapide a schimbărilor necesare în materie de infrastructură energetică și pentru a permite introducerea rețelelor inteligente, astfel încât, de exemplu, în funcție de situația de la nivel local, gospodăriile, întreprinderile mici și mijlocii, autoritățile și cooperativele locale să își poată genera propria energie nepoluantă și să o poată transmite prin intermediul tehnologiei *peer-to-peer* între regiuni; solicită Comisiei Europene să organizeze o conferință specială cu participarea autorităților locale și regionale și a părților interesate relevante, pentru a lansa transformarea producției și distribuției de energie din Europa, oferind astfel un cadru care să poată fi urmat de ceilalți;

24. susține sistemele de comercializare a cotelor de emisie de gaze cu efect de seră ca instrumente de combatere a schimbărilor climatice; în contextul UE, încurajează statele membre să utilizeze totalitatea veniturilor provenite din sistemul de comercializare al UE pentru susținerea cercetării în materie de tehnologii cu emisii reduse de dioxid de carbon și a investițiilor nepoluante;

CoR la Durban

25. reamintește că, pentru a fi o forță credibilă a schimbării, UE trebuie să dea un exemplu, inclusiv prin adoptarea și punerea în practică a unor obiective ambițioase și obligatorii,

cum ar fi cele legate de reducerea emisiilor de CO₂, energia din surse regenerabile și eficiența energetică;

26. întvede din rezultatele de la Cancun un rol pentru autoritățile locale și regionale și, în acest sens, își asumă responsabilități;

27. se oferă să participe cu cunoștințele de specialitate și know-how-ul său la procesul de negociere de la Durban și să joace un rol activ în definirea acestuia;

28. se așteaptă să fie consultat în mod periodic cu privire la negocierile de la nivel european și internațional în domeniul schimbărilor climatice și, va urmări, în consecință, o colaborarea strânsă cu Comisia Europeană, Parlamentul și Consiliul;

29. solicită părților relevante să asigure coerența între deciziile care se vor lua la Conferința de la Durban privind schimbările climatice și la Conferința Rio+ 20;

30. îi acordă mandat președintelui CoR să transmită prezenta rezoluție președintelui Consiliului European, Parlamentului European, Comisiei Europene, Președinției poloneze a Consiliului UE și Secretariatului CCONUSC.

Bruxelles, 12 octombrie 2011

Președinta
Comitetului Regiunilor
Mercedes BRESSO

AVIZE

COMITETUL REGIUNILOR

A 92-A SESIUNE PLENARĂ 11 ȘI 12 OCTOMBRIE 2011

Avizul Comitetului Regiunilor „Către o agendă europeană pentru locuințele sociale”

(2012/C 9/02)

COMITETUL REGIUNILOR

- solicită statelor membre să garanteze că toți cetățenii își pot permite o locuință, impunând drept bază pentru creșterile chiriilor obiectivizarea prețurilor – o metodă care permite creșterea moderată a prețurilor imobiliare – și adaptând politica fiscală pentru a limita speculațiile;
- salută faptul că, așa cum Comitetul Regiunilor a solicitat în prealabil, Comisia a propus la 19 septembrie 2011 o nouă abordare privind extinderea domeniului serviciilor locale și sociale de interes economic general, excluse de la obligația de notificare, cum ar fi locuințele sociale; reamintește în acest sens că statele membre și autoritățile locale și regionale sunt instanțele responsabile cu definirea serviciilor de interes general în cadrul politicii privind locuințele sociale, precum și a modului în care acestea trebuie puse la dispoziție; subliniază, de asemenea, că Comisia nu este competentă să definească condițiile de atribuire a locuințelor sociale și nici să definească categoriile de gospodării ale căror nevoi sociale esențiale nu sunt acoperite exclusiv prin acțiunea mecanismelor pieței;
- solicită, prin urmare, ca normele privind eligibilitatea reabilitării energetice a locuințelor în contextul coeziunii sociale pentru finanțarea prin fondurile structurale ale Uniunii Europene să se aplice în continuare, acordând fiecărei regiuni o mai mare flexibilitate în ce privește importanța fondurilor consacrate acestei măsuri; consideră, de asemenea, că fondurile structurale trebuie să aplice în mod efectiv principiul parteneriatului și că statele membre trebuie încurajate să coopereze cu autoritățile locale și regionale la definirea priorităților și stabilirea modului de utilizare a fondurilor;
- subliniază că condițiile de locuit inadecvate au un impact considerabil asupra sănătății și că îmbunătățirea calității locuințelor permite prevenirea efectelor negative ale spațiilor de locuit aglomerate, excesiv de umede, de reci, prost aerisite asupra sănătății celor care trăiesc în ele; adaugă că lipsa locuinței este o sursă de stres și de suferință, cu efecte negative asupra calității vieții și asupra sănătății și bunăstării persoanelor, familiilor și societății.

Raportor dl Alain HUTCHINSON (BE-PSE), membru al Parlamentului regiunii Bruxelles-Capitală

I. RECOMANDĂRI POLITICE

COMITETUL REGIUNILOR

- își reafirmă** sprijinul pentru Strategia Europa 2020, cu scopul de a promova creșterea inteligentă, favorabilă incluziunii și durabilă;
 - observă** cu interes că echilibrul piețelor locuințelor a fost recunoscut ca unul dintre posibili indicatori ai cadrului de supraveghere macroeconomică din contextul noului semestru european, dată fiind importanța acestor piețe din perspectiva creșterii stabilității financiare și economice la nivel european;
 - reamintește** că posibilitatea de a dispune de o locuință accesibilă și de calitate este o necesitate fundamentală pentru toți cetățenii Uniunii și că autoritățile locale și regionale sunt, adesea, principalii interlocutori ai populației în vederea satisfacerii acestei necesități;
 - subliniază**, prin urmare, că, deși Uniunea Europeană nu are o competență explicită în materie de politică a locuințelor, dată fiind importanța acestora pentru realizarea principalelor obiective politice ale Uniunii Europene deja menționate (stabilitatea economică, combaterea schimbărilor climatice și incluziunea socială), existența clauzei sociale orizontale prevăzute la articolul 9 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene și a articolului 34 din Carta drepturilor fundamentale, este necesar să se explice în ce mod pot influența politicile europene situația locuințelor;
 - pe de altă parte, în temeiul articolului 14 din Tratatul de la Lisabona și al Protocolului nr. 26 anexat la Tratat, capacitatea autorităților locale, regionale și naționale de a-și defini propria politică în domeniul locuințelor, în special al locuințelor de interes general, trebuie să rămână intactă, astfel încât această politică, pentru care trebuie alocate toate fondurile disponibile, să corespundă în continuare cerințelor populației, oferind în acest mod autorităților locale și regionale posibilitatea de a răspunde cât mai bine provocărilor majore cu care se confruntă întreaga Uniune Europeană;
 - subliniază** că este important ca statele membre să-și asume responsabilitatea în ceea ce privește politica în domeniul locuințelor și ca politicile UE să creeze un cadru în vederea atingerii acestui obiectiv;
 - întâmpină cu satisfacție**, în acest sens, faptul că reabilitarea energetică a locuințelor sociale și îmbunătățirea condițiilor de locuit ale grupurilor marginalizate au devenit eligibile pentru finanțarea prin fondurile structurale ale Uniunii Europene; **solicită** prin urmare ca ele să rămână eligibile și după 2014;
 - salută** faptul că, așa cum Comitetul Regiunilor ⁽¹⁾ a solicitat în prealabil, Comisia a propus la 19 septembrie 2011 ⁽²⁾ o nouă abordare privind extinderea domeniului serviciilor locale și sociale de interes economic general, excluse de la obligația de notificare, cum ar fi locuințele sociale; **reamintește** în acest sens că statele membre și autoritățile locale și regionale sunt instanțele responsabile cu definirea serviciilor de interes general în cadrul politicii privind locuințele sociale, precum și a modului în care acestea trebuie puse la dispoziție; subliniază, de asemenea, că Comisia nu este competentă să definească condițiile de atribuire a locuințelor sociale și nici să definească categoriile de gospodării ale căror nevoi sociale esențiale nu sunt acoperite exclusiv prin acțiunea mecanismelor pieței;
- Necesitatea unei oferte de locuințe accesibile și la îndemâna oricui, din perspectiva stabilității economice**
- este de acord** cu analiza Comisiei, potrivit căreia, pe viitor, trebuie evitată formarea de noi bule imobiliare, din cauza impactului lor asupra stabilității atât sociale, cât și financiare. În această privință, se așteaptă ca noile norme propuse de Comisie pentru o piață unică a creditelor ipotecare, care, pe de o parte, acoperă perioada premergătoare semnării contractului, și, pe de altă parte, vizează crearea unui cadru adecvat pentru actorii de piață implicați în acordarea de credite, să permită o mai bună protecție a consumatorilor, în special a gospodăriilor sărace, fără a le interzice însă posibilitatea de a avea acces la o locuință. La nivelul politicilor sociale în domeniul locuințelor există, ca parte integrantă a acestora, diferite modele de acces la locuințele sociale, însoțite de măsuri de asistență și de monitorizare, iar aceste modele nu trebuie reduse ca urmare a adoptării noii directive ⁽³⁾;
 - subliniază** că dezechilibrele economice cauzate de prețurile prohibitive la locuințe nu se mărginesc la sfera financiară și au un impact semnificativ asupra tendinței gospodăriilor de a consuma sau nu. În medie, în Europa, gospodăriile sărace își cheltuiesc 40 % din resurse ⁽⁴⁾ pentru locuință și încălzire, acest procent fiind într-o continuă creștere;
 - solicită** statelor membre să garanteze că toți cetățenii își pot permite o locuință, impunând drept bază pentru creșterile chiriilor obiectivizarea prețurilor – o metodă care permite creșterea moderată a prețurilor imobiliare – și adaptând politica fiscală pentru a limita speculațiile;
 - solicită** ca investițiile în locuințele sociale să fie menținute și, prin urmare, ca evaluarea riscurilor investițiilor rezidențiale să ia în considerare caracteristicile locuințelor sociale, care nu presupun aceleași riscuri ca restul sectorului imobiliar;

⁽¹⁾ CdR 150/2011.

⁽²⁾ http://ec.europa.eu/competition/index_en.html

⁽³⁾ Propunere de directivă a Parlamentului și a Consiliului privind contractele de credit pentru proprietăți rezidențiale [2011/0062 (COD)].

⁽⁴⁾ EUSILC 2009, Eurostat.

13. **estimează că** BEI (Banca Europeană de Investiții) trebuie să-și crească substanțial investițiile în acest sector, având în vedere că locuințele de calitate, eficiente din punct de vedere energetic și accesibile constituie o infrastructură de dezvoltare economică locală, în special în statele membre unde nu există o bancă publică în domeniul locuințelor, și să îmbunătățească în același timp condițiile de obținere a împrumuturilor pe care le acordă, ținând seama de nevoia specială de creare în anumite regiuni a unor parcuri imobiliare destinate închirierii, pentru a putea acoperi necesitățile categoriilor celor mai defavorizate, care nu pot avea acces la proprietate;

O politică ambițioasă în favoarea eficienței energetice a locuințelor pentru atingerea obiectivelor pentru 2020 privind reducerea consumului de energie

14. **reamintește** că sectorul rezidențial produce 40 % din emisiile de gaze cu efect de seră și, prin urmare, constituie un sector prioritar în materie de combatere a schimbărilor climatice. **Adaugă** că, pentru a putea îndeplini aceste obiective este esențială îmbunătățirea condițiilor în care se află parcul locativ mai vechi de 30 de ani, care, în unele regiuni, reprezintă peste 70 % din cel existent. **Subliniază**, de altfel, că reabilitarea energetică a patru locuințe creează echivalentul unui loc de muncă și insistă așadar asupra importanței efectelor pozitive și structurante din acest sector asupra ocupării forței de muncă, a creșterii economice și asupra mediului, la nivel local;

15. **solicită**, prin urmare, ca normele privind eligibilitatea reabilitării energetice a locuințelor în contextul coeziunii sociale pentru finanțarea prin fondurile structurale ale Uniunii Europene să se aplice în continuare, acordând fiecărei regiuni o mai mare flexibilitate în ce privește importanța fondurilor consacrate acestei măsuri; de asemenea, consideră că fondurile structurale trebuie să utilizeze în mod eficient principiul parteneriatului și că statele membre trebuie încurajate să coopereze cu autoritățile locale și regionale în stabilirea priorităților și a modurilor de utilizare a resurselor din fondurile structurale;

16. **salută** prioritățile Comisiei Europene în materie de economisire și de utilizare mai eficientă a energiei și **consideră** că directiva europeană privind eficiența energetică⁽⁵⁾ trebuie consolidată, cu respectarea principiului subsidiarității; solicită Parlamentului European și Consiliului să se asigure că obligațiile de reducere a consumului de energie și a sărăciei energetice au un impact favorabil asupra gospodăriilor vulnerabile și că măsurile de promovare a renovărilor sunt orientate în mod special către reducerea sărăciei energetice, prin crearea unor fonduri specifice la nivel național sau regional;

17. **subliniază**, pe de altă parte, că programele de asistență tehnică precum ELENA (elaborarea planurilor locale privind eficiența energetică) sau a fondurilor specializate, cum ar fi JESSICA (fond de dezvoltare urbană integrat, care recurge la fondurile structurale), două instrumente esențiale pentru punerea în aplicare a Convenției primarilor, co-inițiate de Comitetul Regiunilor, trebuie să fie menținute și extinse în cadrul viitoarei perioade de programare;

18. **susține** abordarea Comisiei, care intenționează să reducă impactul modului nostru de viață și al organizării noastre economice asupra mediului, așa cum se explică în inițiativa sa emblematică „O Europă eficientă din punctul de vedere al

utilizării resurselor” [COM(2011) 21 final] și notează că locuințele și politicile de amenajare a teritoriului și de regenerare urbană trebuie să fie mai bine valorificate pentru a atinge acest obiectiv;

O creștere inteligentă pentru a răspunde principalelor provocări sociale, prin adaptarea orașelor și a locuințelor de astăzi

19. **salută** intenția Comisiei de a investi pentru a moderniza economia și de a da acces tuturor cetățenilor la tehnologiile informației și comunicațiilor (TIC), instrumente de participare activă în cadrul societății;

20. **atrage atenția** asupra cererii din ce în ce mai mari de locuințe sociale din partea tuturor grupurilor de vârstă și grupurilor demografice și asupra presiunii exercitate asupra autorităților locale și regionale de a satisface nevoile diverselor grupuri de populație și **solicită** ca serviciile dezvoltate pentru a acoperi necesitățile unei populații în curs de îmbătrânire să sprijine mai îndeaproape nevoile acestei categorii de populație și să fie accesibile, atât din punct de vedere tehnic, cât și economic. **Observă** că în toate țările europene, sărăcia se amplifică în rândul persoanelor în vârstă și solicită în acest sens ca noul parteneriat european pentru inovare privind îmbătrânirea activă, care coordonează eforturile de cercetare din domeniu, să consacre un segment specific dezvoltării unor soluții accesibile care să le permită persoanelor în vârstă să rămână în locuința lor o perioadă cât mai lungă, ținând seama de faptul că îmbunătățirea condițiilor de acces la parcul de locuințe existent reprezintă un mod rezonabil și viabil de reducere a nevoilor de asistență, încurajând statornicirea persoanelor în locul de reședință și facilitând reintegrarea în viața socială, prin îmbunătățirea autonomiei personale;

21. **reafirmă** necesitatea de a plasa cetățenii în centrul programelor-pilot de dezvoltare a orașelor de mâine (*orașe inteligente*), integrând dimensiunea „incluziune socială” și încurajând participarea beneficiarilor în cadrul proiectelor, recunoscându-le astfel rolul de actor principal al transformării orașelor, care, pentru a fi durabilă, trebuie să garanteze coeziunea socială;

22. **consideră** că tehnologiile care permit construcția unor clădiri pasive trebuie să facă obiectul unor programe mai ample de apropiere din partea beneficiarilor și că, dincolo de cercetarea tehnologică, trebuie ca fondurile europene să susțină aceste măsuri prin care utilizatorii/consumatorii sunt mai vizibili și mai bine luați în considerare;

23. **salută** progresele realizate în tehnologia informației și în asistența de la distanță, prin care li se acordă sprijin persoanelor în vârstă și persoanelor cu handicap în locuințele lor;

Accesul tuturor la condiții de viață și la locuințe decente, pentru a participa pe deplin în societate și pentru a se garanta drepturile fundamentale ale tuturor cetățenilor

24. **susține** obiectivul Uniunii Europene de reducere a sărăciei până în 2020, care impune statelor membre și autorităților locale și regionale elaborarea unor programe ambițioase de punere în aplicare;

⁽⁵⁾ Propunerea Comisiei Europene din 22 iunie 2011.

25. **subliniază** că condițiile de locuit inadecvate au un impact considerabil asupra sănătății și că îmbunătățirea calității locuințelor permite prevenirea efectelor negative ale spațiilor de locuit aglomerate, excesiv de umede, de reci, prost aerisite asupra sănătății celor care trăiesc în ele; adaugă că lipsa locuinței este o sursă de stres și de suferință, cu efecte negative asupra calității vieții și asupra sănătății și bunăstării persoanelor, familiilor și societății;

26. **solicită** ca dimensiunea referitoare la locuințe să fie un pilon al acestor programe și să fie însoțită de investiții și de politici care să vizeze creșterea ofertei de locuințe accesibile și decente, atât în regim de proprietate, cât și de închiriere;

27. **insistă** pentru ca indicatorii EUROSTAT privind dimensiunea „locuințe” (preț, calitate) a incluziunii sociale să fie publicați regulat, pentru a permite evaluarea progreselor din domeniu, și să fie completați prin statisticile de la nivel regional și local;

28. **consideră** că trebuie găsită urgent o soluție pentru problema lipsei de adăpost ⁽⁶⁾ și că, în acest sens, trebuie mobilizate în mod coordonat toate politicile care au un impact asupra acestui fenomen; salută în acest context rezoluția Parlamentului European privind strategia UE referitoare la persoanele fără adăpost ⁽⁷⁾ și solicită Comisiei punerea în aplicare imediată a acesteia;

29. **solicită** ca inovarea în materie socială să fie sprijinită prin Platforma de combatere a sărăciei, dar și prin programul-cadru de cercetare, pentru a testa noi forme de guvernare și politicilor care urmăresc îmbunătățirea accesului la locuințe și combaterea lipsei de adăpost ⁽⁸⁾;

30. **observă** cu interes recomandările Juriului Conferinței pentru consens privind lipsa de adăpost, organizată în cadrul Președinției belgiene a Uniunii Europene și reamintește rolul fundamental al autorităților locale și regionale în ceea ce privește crearea de parteneriate cu actorii implicați, precum și creșterea ofertei de locuințe accesibile – condiție necesară, deși nu este suficientă pentru a combate cu succes lipsa de adăpost;

31. **susține** că trebuie să se dezvolte soluții diferențiate în materie de locuințe, pentru a răspunde unor necesități tot mai diversificate, și să se ofere opțiuni care să constituie alternative între închiriere și proprietatea privată, cum ar fi cooperativele, *shared equity* (proprietate partajată) *land trust communities* etc., și **solicită** statelor membre să sprijine autoritățile locale și

regionale în vederea menținerii și consolidării diversității ofertei, luând în considerare mecanismele necesare pentru modernizarea parcului locativ, fără a favoriza accesul la proprietate în detrimentul altor tipuri de acces la locuințe și fără a favoriza accesul la proprietate în detrimentul altor tipuri de acces la locuințe;

32. **solicită insistent** ca, în comunicarea Comisiei privind antreprenoriatul social anunțată pentru sfârșitul anului 2011, să se identifice posibilitățile pe care le oferă întreprinderile sociale pentru dezvoltarea ofertei de locuințe accesibile;

33. **subliniază** că este important să se prevină și să se reducă diferențierile cu efecte negative din interiorul zonelor rezidențiale, prin intermediul unor măsuri urbanistice și de politică socială;

34. **observă că**, pe lângă posibilitatea de a mobiliza fondurile structurale ale Uniunii Europene pentru a asigura locuințe grupurilor marginalizate – măsură care va trebui menținută în cadrul viitoarei programări, deoarece răspunde necesității de a eradica locuințele indecente – este necesar și ca fondurile structurale ale Uniunii Europene să fie mai bine integrate (FSE/FEDER), pentru a sprijini dezvoltarea durabilă a cartierelor defavorizate ⁽⁹⁾; atrage atenția asupra faptului că reabilitarea cartierelor nu trebuie să fie însoțită de fenomene de gentrificare și că trebuie puse în aplicare programe de sprijinire a mixității sociale, pentru a asigura coeziunea socială;

O mai bună guvernare, în vederea unei interacțiuni pozitive între politicile europene și politicile în domeniul locuințelor

35. **solicită** statelor membre să garanteze continuitatea reuniunii informale a miniștrilor locuințelor ca prilej pentru a schimba opinii și a înțelege mai bine politicile și contextele naționale, dar și ca prilej pentru a defini poziții cu privire la teme care au influență majoră asupra politicilor naționale în domeniul locuințelor, în mod special în ceea ce privește finanțarea acestora;

36. **propune** ca EUROSTAT să fie însărcinat cu elaborarea unui Eurobarometru specific privind condițiile de locuit și prețurile la locuințe, dată fiind importanța locuinței în existența de zi cu zi a cetățenilor Uniunii Europene;

37. **propune** ca, împreună cu Comitetul Regiunilor, Intergrupul „Urban-locuințe” al Parlamentului European să organizeze în mod regulat reuniuni pe tema dimensiunii „locuințe” în cadrul politicilor europene, în special al politicilor urbane.

Bruxelles, 11 octombrie 2011

Președinta
Comitetului Regiunilor
Mercedes BRESSO

⁽⁶⁾ CdR 18/2010.

⁽⁷⁾ B7-0475/2011

⁽⁸⁾ CdR 402/2010.

⁽⁹⁾ CdR 129/2011.

Avizul Comitetului Regiunilor „Cooperarea teritorială în bazinul Mării Mediterane prin intermediul macroregiunii adriatico-ionice”

(2012/C 9/03)

COMITETUL REGIUNILOR

- subliniază că strategia macroregională nu poate acoperi toate domeniile de intervenție, ci trebuie să se focalizeze asupra provocărilor și problematicilor macroregiunii respective, care urmează a fi identificate în contextul unei evaluări comune a partenerilor, și evidențiază faptul că macroregiunea, ca zonă funcțională, nu are granițe prestabilite, iar definiția sa este strâns legată de calitatea și numărul provocărilor comune care urmează să fie abordate;
- consideră că, din această perspectivă, strategia macroregională poate deveni un instrument important pentru materializarea obiectivului coeziunii teritoriale;
- subliniază că o valoare adăugată importantă a Strategiei macroregionale adriatico-ionice o reprezintă sublinierea atenției acordate de UE Balcanilor de Vest, ceea ce constituie un factor important de reconciliere a teritoriilor, contribuind la integrarea europeană;
- amintește că aria geografică acoperită de strategie cuprinde trei state membre (Italia, în special regiunile sale adriatico-ionice, Grecia și Slovenia), două țări candidate (Croația și Muntenegru) și trei țări potențial candidate (Albania, Bosnia și Herțegovina, Serbia); subliniază că, pe lângă dimensiunea maritimă, abordarea macroregională va trebui să ia în considerare toate problemele majore cu care se confruntă în prezent acest spațiu, de la protecția și conservarea mediului la energie, de la schimbările climatice la cercetare și inovare etc.;
- reamintește că alături de *principiul celor trei „nu”* al Comisiei Europene (fără noi reglementări, fără noi instituții și fără fonduri suplimentare) ar trebui să existe și *principiul celor trei „da”*: aplicarea și monitorizarea regulilor existente în macroregiune, crearea unei platforme, a unei rețele sau a unei grupări teritoriale a autorităților locale și regionale și a statelor membre și utilizarea resurselor financiare existente.

Raportor dl Gian Mario SPACCA (IT-ALDE), președintele Regiunii Marche**I. RECOMANDĂRI POLITICE**

COMITETUL REGIUNILOR

Observații generale

1. ia notă cu satisfacție de aprobarea de către Consiliul European, în octombrie 2009, a Strategiei europene pentru macroregiunea Mării Baltice, lansând astfel un proces prin care unele regiuni europene au găsit sau sunt pe cale de a găsi, datorită instrumentului strategiilor macroregionale, un posibil răspuns la problemele unei dezvoltări echilibrate și durabile;

2. reamintește rolul pe care l-a jucat, încă de la început, în elaborarea unor strategii europene macroregionale, deoarece ele contribuie la promovarea participării autorităților regionale și locale, dat fiind că prezintă o valoare adăugată a UE;

3. salută faptul că, cu ocazia forumului organizat la 13 aprilie 2010 pe tema „Macroregiunile europene – integrare prin cooperare teritorială”, multe regiuni europene și-au reafirmat interesul pentru acest subiect; dezbaterile și lucrările desfășurate cu ocazia forumului CoR conduc la concluzia că macroregiunea poate constitui o modalitate inovatoare de cooperare teritorială la nivel interregional și transnațional, în măsură să consolideze coerența și coordonarea acțiunilor politice în diverse sectoare, prin raționalizarea utilizării resurselor financiare și punerea în valoare a rolului autorităților regionale și locale, pe baza principiilor guvernantei pe mai multe niveluri, cu implicarea pleneră a organizațiilor societății civile;

4. consideră că, prin modalitățile și domeniile de aplicare, abordarea macroregională poate intra în consonanță cu alte politici strategice ale Uniunii, precum Strategia Europa 2020, politica de coeziune și politica maritimă integrată;

5. subliniază că, ținând seama de caracteristicile sale, strategia macroregională nu poate acoperi toate domeniile de intervenție, ci trebuie să se focalizeze asupra provocărilor și problematicilor specifice macroregiunii respective care urmează a fi identificate în contextul unei evaluări comune a partenerilor, îmbinând principiul cooperării cu cel al subsidiarității;

6. evidențiază faptul că macroregiunea, ca zonă funcțională, nu are granițe prestabilite, iar definiția sa este strâns legată de calitatea și numărul problemelor comune care urmează să fie ridicate; de aceea crearea acesteia trebuie să se întemeieze pe anumite criterii concrete (având la bază relații geografice) pentru a permite cooperarea cu privire la probleme care pot fi rezolvate; astfel ar trebui să se asigure o legătură mai bună cu alte zone, cum ar fi zona Europei Centrale, zona Alpilor și zona Dunării;

7. consideră că, din această perspectivă, strategia macroregională poate deveni un instrument important pentru materializarea obiectivului coeziunii teritoriale, susținut cu hotărâre de Tratatul de la Lisabona, și pentru consolidarea proceselor de aderare la Uniunea Europeană a țărilor candidate și a celor potențial candidate, pe baza intereselor comune ale regiunilor, ale statelor membre „vechi” și „noi”, precum și ale statelor terțe, fapt demonstrat deja, de exemplu, de strategiile Uniunii Europene pentru regiunea Mării Baltice și pentru regiunea Dunării;

8. subliniază că o valoare adăugată importantă a Strategiei macroregionale adriatico-ionice o reprezintă sublinierea atenției acordate de UE Balcanilor de Vest, așa cum s-a întâmplat și în trecut, în cazul integrării zonelor din centrul și estul Europei;

9. semnaleză că Strategia macroregională AI constituie un factor important de reconciliere a teritoriilor din estul Mărilor Adriatică și Ionică, recunoscând și redescoperind totodată valorile comune care unesc de secole aceste două regiuni;

10. evidențiază faptul că o valoare suplimentară a Strategiei macroregionale decurge din posibilitatea de a consolida cooperarea regională în aceste teritorii – care aparțin totodată zonei mai vaste a bazinului mediteranean – și de a contribui la apropierea acestora de obiectivul integrării europene;

11. subliniază că macroregiunea nu constituie un nivel instituțional suplimentar în cadrul Uniunii Europene, ci o rețea, o modalitate operațională sau, mai precis, o acțiune comună care implică participarea diversilor actori europeni, naționali, regionali, locali, diverse politici și diverse programe de finanțare. Prin urmare, este de dorit o conectare într-o rețea flexibilă și nebirocratică a tuturor actorilor, instrumentelor și inițiativelor;

O strategie a Uniunii Europene pentru regiunea adriatico-ionică: context

12. observă că teritoriile limitrofe mărilor Adriatică și Ionică reprezintă un bazin maritim internațional și o regiune internațională în care, din perspectivă istorică, geografică, economică, ecologică sau socială, interacțiunile dintre țări au fost dintotdeauna o trăsătură distinctivă. Mările Adriatică și Ionică reprezintă (eco)regiuni maritime și marine de prim-plan, învecinate cu zona centrală a Mării Mediterane și cu deschidere către aceasta, o mare semiînchisă, cu rată scăzută de reînnoire a apei;

13. subliniază că Macroregiunea adriatico-ionică (MRAI) cuprinde state riverane membre ale UE, țări candidate și țări potențial candidate. Este o zonă foarte eterogenă din punct de vedere economic, ecologic și cultural. Odată cu procesul în curs de aderare a țărilor din Balcanii de Vest, pe lângă faptul că vor împărtăși o moștenire comună, Marea Adriatică și Marea Ionică vor experimenta din ce în ce mai mult libera circulație a persoanelor, mărfurilor și serviciilor;

14. amintește că aria geografică acoperită de strategie cuprinde trei state membre (Italia, în special regiunile sale adriatico-ionice, Grecia și Slovenia), două țări candidate (Croația și Muntenegru) și trei țări potențial candidate (Albania, Bosnia și Herțegovina, Serbia), având, fără a lua în calcul suprafețele marine, aproape 450 000 de km² și circa 60 de milioane de locuitori. Este vorba de o regiune care se extinde dincolo de bazinul mediteraneean și care, prin însăși natura sa de liant între teritorii, de verigă de legătură între popoare și instituții, se pretează la elaborarea unei strategii comune, în măsură să creeze oportunități de dezvoltare durabilă și să optimizeze schimbul de idei, persoane, bunuri și servicii;

15. subliniază că bazinul adriatico-ionic reprezintă o „mare semiînchisă” și, în perspectivă, din ce în ce mai mult, o „mare internă” a Uniunii Europene. Este un bazin care prezintă similitudini cu zona Mării Baltice, în ambele cazuri fiind vorba de mări cu probleme și mize asemănătoare, ambele reprezentând zone de joncțiune între state membre și state terțe și, totodată, o deschidere naturală spre mare a zonei danubiene;

16. evidențiază că toate spațiile europene sunt interconectate și că este de dorit să se facă o legătură între zonele baltică și danubiană și cea adriatico-ionică, aceasta venind în mod firesc în completarea primelor două, fiind necesară și consolidarea politicii europene de cooperare teritorială;

17. ia notă de faptul că, de la sfârșitul anilor '70, regiunea adriatico-ionică intră în sfera de interes a diverselor organizații și inițiative, cele mai importante fiind:

— Forumul orașelor din zona mărilor Adriatică și Ionică, axat pe un model administrativ comun, pentru o dezvoltare mai echilibrată a teritoriilor administrate (cu circa 50 de membri);

— Forumul camerelor de comerț, în cadrul căruia sunt deosebit de relevante aspectele socioeconomice și protecția resurselor (cu cca 30 de membri);

— Forumul universităților – „Uniadriion”, care pornește de la realizarea unei conexiuni permanente între universități și centre de cercetare a zonelor de coastă din regiunea adriatico-ionică, pentru o producție multimedia comună (cu cca 32 de membri);

— Inițiativa adriatico-ionică (IAI), la care participă Albania, Bosnia și Herțegovina, Croația, Grecia, Italia, Muntenegru, Slovenia și Serbia, a fost lansată la încheierea conflictului din fosta Iugoslavie, în mai 2000, la Ancona, cu un scop bine precizat: garantarea securității și a cooperării în zona Adriaticii și a Mării Ionice;

— Euroregiunea adriatică, alcătuită în principiu din instituții la un nivel imediat inferior celui statal, de pe ambele țărmuri ale Mării Adriatice, în scopul dialogului și al coordonării respectivelor priorități de programare.

Acestora li se adaugă numeroase rețele de infrastructuri (precum *North Adriatic Port Association* – NAPA), rețele culturale, de educație și formare etc.;

18. amintește că în zonă se desfășoară de asemenea acțiuni de angajare ale Uniunii Europene, finanțate prin programele tematice (transport, energie, mediu etc.), prin programele naționale și regionale ale politicii de coeziune europeană (Obiectivele 1 și 2) și prin cele de cooperare europeană teritorială, precum programele de cooperare transfrontalieră în cadrul Instrumentului de preaderare (IPA CBC) pentru regiunea adriatică și programele similare de cooperare transfrontalieră (de exemplu, Italia-Slovenia, Grecia-Italia) și de cooperare transnațională (Programul Europa Centrală – CE, Programul Europa de Sud-Est – SEE, Programul pentru Marea Mediterană – MED, Programul pentru zona Alpilor), prin fondurile FEDER și prin instrumentul de preaderare IPA; caracterul urgent și valoarea adăugată a unei strategii a Uniunii Europene pentru macroregiunea în cauză rezidă chiar în beneficiile aduse de o deplină integrare între aceste programări și cele realizate la nivel național, regional și local, precum și de investițiile BEI, de sistemul local de credite și de actorii privați. În acest sens, Comitetul subliniază că un asemenea proces nu se poate limita la o logică interguvernamentală, necesitând aplicarea neîntârziată a pârgheii politico-instituționale și a expertizei tehnice a instituțiilor UE;

19. subliniază că această rețea amplă de relații constituie un punct de referință important și baza necesară pentru dezvoltarea dimensiunii europene a politicilor locale și regionale; sprijinirea mecanismelor transfrontaliere, transnaționale și interregionale de parteneriat capătă caracter strategic la nivel teritorial și contribuie la structurarea instrumentelor de dialog și de colaborare între autoritățile locale, regiuni și administrația centrală, conform Tratatului de la Lisabona;

20. consideră că, datorită trăsăturilor sale distinctive și, în special, datorită interesului pe care îl manifestă țările participante pentru temele conexe protecției apelor maritime și a zonelor costiere, Inițiativa adriatico-ionică (IAI) se poate transforma într-o dimensiune cu specific mediteraneean prin excelență, iar datorită vocației sale geografice și a temelor care derivă din aceasta, IAI este menită să contribuie cu valoare adăugată la procesele de stabilizare din zonă și, mai ales, la dinamicile de integrare în spațiul european, evitând suprapunerile cu alte instituții care au sfere de acțiune și competențe diferite;

21. amintește că la 5 mai 2010, la Ancona, Consiliul adriatico-ionic, format din miniștrii de externe ai statelor asociate (IAI), a adoptat o declarație prin care subscrie la propunerea privind strategia macroregională și invită, dintre membrii săi, statele membre ale UE (Italia, Grecia Slovenia) să întreprindă acțiunile convenite pentru ca aceasta să fie aprobată de instituțiile UE;

22. subliniază că, la 23 mai 2011, Consiliul adriatico-ionic a adoptat o declarație prin care, luând notă cu satisfacție de decizia Consiliului European din 13 aprilie 2011 de la Bruxelles, care invită statele membre să continue acțiunile întreprinse în vederea creării de noi macroregiuni, își reafirmă angajamentul de a susține strategia macroregională pentru Marea Adriatică și Marea Ionică, ce urmează a fi realizată în cooperare cu Comisia Europeană și cu implicarea instituțiilor naționale, regionale și locale;

23. evidențiază că președinții parlamentelor naționale care au aderat la Inițiativa adriatico-ionică, întruniți la Bari (Italia), la 29 aprilie 2010, și la Budva (Munte negru), la 11 aprilie 2011, cu ocazia celei de-a VIII-a și, respectiv, a celei de-a IX-a Conferințe a lor, au adoptat declarații finale specifice, prin care parlamentele se angajează să depună mai multe eforturi pentru a contribui la procesul de aderare la UE a tuturor țărilor din Balcanii de Vest membre ale Inițiativei, și solicită instituțiilor europene să dezvolte, în zona din partea de sud-est a Europei, o strategie macroregională pentru bazinul adriatico-ionic;

24. amintește că teritoriile vizate de strategie sunt cele care gravitează din punct de vedere funcțional în jurul Mării Adriatice sau Mării Ionice. Între cele două coaste și hinterlandul bazinului adriatic sunt deosebiri mari de peisaj și mediu înconjurător, datorită caracteristicilor geomorfologice, presiunii puternice exercitate de dezvoltarea urbană și diferențelor demografice. În plus, zona prezintă puternice interconexiuni și influențe cu teritoriile Austriei și cu partea centrală și de est a Mediteranei;

25. subliniază că unele zone costiere sunt afectate de un nivel înalt de urbanizare, în special în zonele industriale, precum și în cele intens exploatate turistic. Presiunea puternică a utilizării solurilor în scopuri de producție, localizarea cererii și transformările habitatului de coastă pe care acestea le-au antrenat au provocat congestiunea unor mari suprafețe și permanenta restrângere a mediului natural. Cu toate acestea, există situri naturale excepționale și arii protejate, la nivel național și regional;

26. semnaleză că unele zone costiere, care se disting prin continuitatea peisajului și printr-un patrimoniu cultural, sunt tot mai amenințate în prezent de procesele de dezvoltare. Printre problemele identificate în zonă se numără lipsa infrastructurilor de tratare a apelor uzate și a deșeurilor, intensificarea urbanizării litoralului, emisia continuă în atmosferă de substanțe poluante provenite din transporturi și procese industriale și din producția de energie;

27. subliniază că, la scară mai largă, Strategia Uniunii Europene pentru macroregiunea adriatico-ionică (SMAI) reprezintă un atu prețios nu numai pentru teritoriile respective, ci și pentru UE, în ansamblu, urmărind îndeplinirea orientărilor strategice ale Uniunii în materie de dezvoltare inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii și, în special, ale Strategiei Europa 2020. Perioada de planificare a strategiei ar trebui să înceapă în 2012 sau în 2013, pentru a face posibilă această

alinieră și pentru o mai bună adecvare la prioritățile viitorului cadru financiar multianual, ale cadrelor strategice comune și ale programelor operaționale aferente;

28. consideră că, dacă ar trebui definită o misiune a strategiei AI, aceasta ar fi de „conectare și protecție”: conectarea teritoriilor macroregiunii, pentru a stimula dezvoltarea durabilă a acesteia, protejând în același timp mediul lor maritim și costier, precum și hinterlandul, care sunt vulnerabile. Cele două macrostrategii europene pentru Marea Baltică și pentru regiunea Dunării, Strategia macroregiunii adriatico-ionice și viitoarele strategii ale UE ⁽¹⁾ pot crea acele interconexiuni și sinergii, inclusiv ale infrastructurii, invocate la punctul 18 din Concluziile Consiliului Afaceri Generale din 13 aprilie 2011. Ele ar trebui să constituie o axă ideală, între Nordul și Sudul Europei, iar în acest context macroregiunea adriatico-ionică ar consolida și descongestiona poarta sud-estică a Europei de acces către restul lumii, putând include și zona centrală și de est a Mediteranei, prin prelungirea coridorului baltic-adriatic, prevăzută în Comunicarea Comisiei din 29 iunie 2011 [COM(2011) 500], și conectarea lui la rețelele intermodale. Având în vedere posibilitatea unor ample suprapuneri teritoriale între Strategia AI și Strategia pentru regiunea Dunării, Comisia Europeană ar trebui să prevadă mecanisme de coordonare corespunzătoare;

Mare, litoral și hinterland: o macroregiune care trebuie conectată, protejată și dezvoltată

29. consideră că un bazin maritim este prin definiție atât o resursă comună, care leagă țările și regiunile învecinate, cât și un bun comun care trebuie ocrotit. Marea necesită totuși intervenții comune care să genereze bunăstare și dezvoltare. Marea este un sistem fragil, afirmația fiind valabilă mai ales în cazul Mării Adriatice și al Mării Ionice, mări cu o rată scăzută de reînnoire a apelor, comunicând cu Mediterana, și ea o mare semiînchisă. Ar trebui integrate în SAI strategii maritime de ocrotire a mediului mărilor Adriatică și Ionică;

30. evidențiază că, din această perspectivă, MRAI poate fi văzută ca o comunitate maritimă. Prin urmare, strategia va contribui nu doar cu documente de planificare, ci și cu acțiuni concrete, vizibile, pentru a face față provocărilor cu care se confruntă regiunea. Statele, regiunile și alte părți interesate ar trebui să preia conducerea în anumite domenii prioritare și în cazul unor proiecte-pilot rezultate dintr-o abordare integrată a politicii maritime, a politicii în domeniul transporturilor și a celei portuare, în contextul coridoarelor trans-europene;

31. subliniază că, pe lângă dimensiunea maritimă, abordarea macroregională va trebui să ia în considerare toate problemele majore cu care se confruntă în prezent MRAI, de la protecția și conservarea mediului la energie, de la schimbările climatice la cercetare și inovare, de la menținerea resurselor submarine la resursele culturale, la competitivitate și la crearea de locuri de muncă, la comerț, la logistică și la formarea managerilor din administrația publică în zona adriatico-ionică;

⁽¹⁾ Câteva strategii în curs de elaborare: Strategia pentru zona geografică Marea Nordului-Canalul Mânecii, Strategia pentru zona Alpilor, Strategia pentru Arcul Atlantic, Strategia pentru Marea Neagră etc.

32. reamintește poziția Comisiei Europene conform căreia strategiile macroregionale ar trebui să ia în considerare, în prezent, *principiul celor trei „nu”* – fără noi reglementări, fără noi instituții și fără fonduri suplimentare; consideră însă că ar trebui să existe și trei „da”: o aplicare și o monitorizare stabilite în comun a regulilor existente în macroregiune; crearea unei platforme, a unei rețele sau a unei grupări teritoriale a autorităților locale și regionale și a statelor membre, prin implicarea părților interesate și sub responsabilitatea organismelor Uniunii; utilizarea, pe baza unei decizii comune, a resurselor financiare existente ale Uniunii pentru elaborarea și punerea în aplicare a strategiilor macroregionale;

33. insistă asupra inițiativei prin care Consiliul European să invite Comisia Europeană să elaboreze până în 2012-2013 o Strategie pentru regiunea Adriatico-Ionică, strategie care, în condițiile unei maturizări suficiente a dezbaterii, să reprezinte la nivel european o alegere responsabilă din partea instituțiilor europene, deoarece în acest mod se poate ajunge la un consens și totodată la o abordare pragmatică a celor trei componente principale ale strategiei macroregionale, intervenind asupra noii programări 2014-2020;

34. relevă că, în privința subsidiarității și proporționalității, la fel ca în cazul Mării Baltice și al regiunii Dunării, ar fi posibilă și pentru zona adriatico-ionică identificarea unei strategii europene care, prin exploatarea numeroaselor rețele de cooperare existente și prin valorificarea multitudinii de inițiative, programe și proiecte în curs de desfășurare, adaptând și coordonând instrumentele de care dispun diverși actori, să contribuie la consolidarea procesului de integrare atât între state cât și în cadrul acestora, cu implicarea sporită a societății civile în procesul decizional și în punerea în aplicare a unor măsuri concrete;

35. subliniază că aceste condiții fac din Strategia macroregională a zonei adriatico-ionice un exemplu grăitor de „guvernanță pe mai multe niveluri” tradusă în practică, în măsura în care oferă posibilități de calificare și optimizare a cooperării, precum și de interacțiune a tuturor părților interesate de marile provocări care se profilează în acest teritoriu;

36. amintește că, în această etapă, în care cele mai multe măsuri se adoptă pe baze juridice care țin de sectoarele de competență ale Uniunii și ale statelor membre, Comisia va trebui să se limiteze pentru început la a propune anumite acțiuni care urmează a fi dezvoltate prin colaborarea tuturor nivelurilor de guvernare interesate, cu competențe și responsabilități corespunzătoare, iar apoi să-și asume un rol de coordonare, de control, de facilitare a punerii în aplicare și de monitorizare a strategiei. Pentru îndeplinirea acestui rol, Comisia ar trebui să recurgă pe cât posibil la structurile adecvate care există deja;

Concluzii

37. observă că, ținând cont de declarațiile adoptate de Consiliul adriatico-ionic (format din miniștrii de externe din cadrul IAI) și în contextul problemelor urgente și al provocărilor

actuale, trebuie demarată fără întârziere elaborarea unei strategii europene pentru zona adriatico-ionică, solicitând ca atare Consiliului European să încredințeze Comisiei Europene mandatul de a elabora strategia sus-menționată;

38. îndeamnă Parlamentul European, pe baza declarațiilor Conferințelor președinților parlamentelor naționale din cadrul Inițiativei adriatico-ionice și ținând seama de valoarea strategică pentru finalizarea procesului de aderare la UE, să-și asume o inițiativă politică fermă în vederea lansării unei strategii a Uniunii Europene pentru macroregiunea adriatico-ionică;

39. invită Parlamentul European, care se ocupă de redactarea unor documente importante privind punerea în aplicare a politicii maritime integrate, administrarea apelor teritoriale și politica în domeniul transporturilor, să țină cont de dimensiunea macroregională adriatico-ionică;

40. subliniază că strategia macroregională AI este într-un total compatibilă cu dezvoltarea unor euroregiuni care să se concentreze pe cooperarea între regiuni de frontieră sau pe dezvoltarea de structuri europene în contextul proiectelor transfrontaliere, transnaționale și interregionale care îmbracă forma juridică a unor Grupări europene de cooperare teritorială (GECT);

41. recomandă ca politicile Uniunii Europene și în special politica de coeziune pentru perioada de după 2013 să înscrie pe deplin strategiile macroregionale printre sectoarele proprii de cooperare teritorială (în special în ceea ce privește cooperarea transfrontalieră și transnațională), astfel încât programele operaționale regionale din următoarea perioadă de programare (2014-2020) să poată contribui efectiv la punerea în aplicare a acestor strategii;

42. ținând seama de punctul 21 din Concluziile Consiliului Afaceri Generale din 13 aprilie 2011, de Concluziile Consiliului European din 23 și 24 iunie 2011 și de faptul că instituțiile naționale și locale lucrează în prezent la un proiect de strategie macroregională, invită Comisia să demareze neîntârziat o monitorizare riguroasă a proiectelor strategice în desfășurare, aprobate și pe cale de a fi aprobate, care se regăsesc în teritoriile adriatico-ionice. De asemenea, solicită din nou Comisiei să adopte principiul celor „trei da”, exprimat în termenii menționați la punctul 32 al acestui aviz;

43. consideră necesar și urgent ca rolul și funcția macroregiunilor să fie apoi examinate și definite în contextul unei cărți verzi dedicate acestui subiect, după cum a solicitat deja în rezoluția sa privind programul legislativ și de lucru al Comisiei Europene pe anul 2010;

44. subliniază că Strategia pentru zona adriatico-ionică se bazează pe punerea în aplicare a principiului subsidiarității. Aceasta se va ocupa de probleme care nu pot fi abordate exclusiv la nivel local, regional și național;

45. evidențiază că strategia sus-menționată trebuie elaborată în cadrul unei ample consultări publice, ținând seama de experiențele dobândite în cadrul strategiilor UE pentru regiunea Mării Baltice și pentru regiunea Dunării. Aceasta trebuie realizată în strânsă colaborare cu rețelele și organizațiile existente în zonă și cu Comitetul Regiunilor, ca reprezentant al autorităților regionale și locale și al altor parteneri importanți;

46. amintește că, în conformitate cu recomandarea Consiliului Afaceri Generale din 13 aprilie 2011 referitoare la transparență, vizibilitate și la schimbul de bune practici între strategiile macroregionale, cu ocazia ediției 2011 a Zilelor porților deschise, parteneriatul „Macroregiunea adriatico-ionică”

a organizat o analiză a tematicilor macroregionale, punând accent îndeosebi pe o propunere de strategie macroregională pentru zona adriatico-ionică, atât printr-o dezbatere cu participarea reprezentanților celor 13 regiuni și orașe din cadrul parteneriatului, cât și printr-un atelier pe tema „Parteneriate publice și private”, cu prezentarea unor proiecte specifice aflate în desfășurare;

47. încredințează președintelui sarcina de a transmite prezentul aviz din proprie inițiativă Comisiei Europene, Parlamentului European, actualei Președinții a Consiliului și partenerilor din cadrul trioului de președinții.

Bruxelles, 11 octombrie 2011

Președinta
Comitetului Regiunilor
Mercedes BRESSO

Avizul Comitetului Regiunilor „Reglementarea inteligentă”

(2012/C 9/04)

COMITETUL REGIUNILOR

- consideră că reglementarea inteligentă ar trebui să presupună o reducere a birocrăției și a sarcinii administrative nu numai pentru cetățeni și părțile interesate, ci și pentru autoritățile locale și regionale; se declară însă împotriva unei abordări pur cantitative a reglementării;
- constată mențiunile mai numeroase la dimensiunea locală și regională a reglementării inteligente și la activitățile și capacitățile aferente ale CoR, ca o recunoaștere a rolului autorităților locale și regiunilor din Europa în procesul de formulare a politicilor UE și în punerea în aplicare a legislației;
- solicită Comisiei Europene și altor instituții ale UE să acorde o atenție mai mare nivelului de guvernare local și regional atunci când elaborează legislația, evaluează efectele acesteia sau identifică modalitățile de punere în aplicare a politicilor și obiectivelor UE;
- consideră că, pe lângă obiectivul de coeziune teritorială al Uniunii Europene (articolul 3 TUE), atât clauzele orizontale ale Tratatului de la Lisabona privind cerințele sociale (articolul 9 TFUE) și de mediu (articolul 11 TFUE), cât și trinomul Strategiei Europa 2020 impun studii de impact care să analizeze în mod echilibrat consecințele reglementării din perspectivă teritorială, economică, socială și de mediu;
- își declară disponibilitatea de a asista instituțiile europene în aceste eforturi, dacă sunt necesare informații din partea autorităților locale și regionale, reamintind în același timp resursele sale limitate și misiunea sa centrală;
- consideră că ar trebui să existe o abordare comună a evaluării impactului din partea instituțiilor UE și că CoR ar trebui implicat în formularea oricărei inițiative în acest sens;
- susține planurile de revizuire a Acordului de cooperare dintre CoR și Comisia Europeană, ținând seama de schimbările instituționale introduse de Tratatul de la Lisabona, de necesitatea de a pune în practică guvernarea pe mai multe niveluri și de evoluția rolului politic al CoR, luând măsurile necesare pentru îmbunătățirea și dezvoltarea cooperării cu privire la evaluarea impactului, precum și pentru crearea unui mecanism prin care CoR să contribuie la raportul anual privind o mai bună legiferare.

Raportor	Lordul Graham TOPE (UK-ALDE), membru al Consiliului districtului metropolitan Sutton, Londra
Documente de referință	Comunicarea Comisiei „Reglementarea inteligentă în Uniunea Europeană” COM(2010) 543 final Raport al Comisiei privind subsidiaritatea și proporționalitatea (al 17-lea raport privind o mai bună legiferare pentru anul 2009) COM(2010) 547 final

I. RECOMANDĂRI POLITICE

COMITETUL REGIUNILOR

A. O reglementare inteligentă

1. salută conceptul de „reglementare inteligentă”, care confirmă și dezvoltă ideea de ciclu de politică la nivelul UE, în cadrul căruia legislația este revizuită și adaptată în permanență la noi provocări și împrejurări, pe baza unei evaluări detaliate și a experienței concrete a punerii ei în aplicare;

2. consideră că reglementarea inteligentă ar trebui să presupună o reducere a birocrăției și a sarcinii administrative nu numai pentru cetățeni și părțile interesate, ci și pentru autoritățile locale și regionale; se declară însă împotriva unei abordări pur cantitative a reglementării, în măsura în care prioritățile politice nu pot fi subordonate unor considerente legate de volumul global al legislației. În consecință, solicită ca studiile de impact să cuprindă și o reflecție privind costurile absenței unei reglementări europene;

3. își exprimă regretul că instrumentele vizând reglementarea inteligentă nu par să se aplice actelor delegate și de punere în aplicare (comitologie). Nu există o supraveghere suficient de clară sau o transparență suficientă privind aceste proceduri;

Rolul autorităților locale și regionale

4. constată mențiunile mai numeroase la dimensiunea locală și regională a reglementării inteligente și la activitățile și capacitățile aferente ale CoR, ca o recunoaștere a rolului autorităților locale și regiunilor din Europa în procesul de formulare a politicilor UE și în punerea în aplicare a legislației;

Consultare

5. constată că, în majoritatea avizelor CoR, s-au exprimat preocupări privind nivelul de consultare sau de implicare a autorităților locale și regionale în elaborarea inițiativelor UE. Avizele solicită în mod frecvent o implicare mai mare a autorităților locale și regionale în elaborarea noilor politici și a noii legislații, în evaluarea impactului potențial al acestora și în punerea lor în aplicare;

6. solicită Comisiei Europene și altor instituții ale UE să acorde o atenție mai mare nivelului de guvernare local și regional atunci când elaborează legislația, evaluează efectele acesteia sau identifică modalitățile de punere în aplicare a politicilor și obiectivelor UE;

7. în consecință, salută intenția de a revizui actualele proceduri de consultare și de a extinde perioada acordată pentru răspuns;

8. consideră că rezultatele consultării ar trebui publicate și analizate; ar trebui să se prezinte, de exemplu, modul în care au fost utilizate contribuțiile la elaborarea sau modificarea propunerii, care dintre contribuții nu au fost folosite etc.;

9. își reiterează preocuparea cu privire la faptul că, în consultările deschise, sunt favorizați respondenții bine organizați și care dispun de resurse sau interesele speciale minoritare; de aceea, continuă să considere foarte valoroase răspunsurile din partea asociațiilor reprezentative ale autorităților locale și regionale, precum și ale altor participanți;

Sarcina administrativă și financiară

10. ia notă de activitățile Grupului la nivel înalt privind povara administrativă („grupul Stoiber”);

11. își reiterează preocuparea cu privire la faptul că acest grup și Comisia Europeană se concentrează aproape exclusiv pe povara directă a legislației UE asupra întreprinderilor mici, deși recunoaște că aceasta reprezintă o piedică importantă pentru creșterea economică, reamintind că obligațiile de raportare împovărătoare pentru autoritățile naționale, regionale sau locale se traduc, în ultimă instanță, în sarcini administrative pentru cetățeni și întreprinderi la nivel național sau subnațional, consideră că sarcina asupra organismelor locale și regionale trebuie, de asemenea, abordată și redusă;

12. salută actuala inițiativă a grupului de identificare a bunelor practici în punerea în aplicare a noilor acte legislative într-o manieră cât mai puțin împovărătoare și reamintește contribuția activă a CoR – prin intermediul raportului său în materie și al observatorului permanent al acestuia în Grupul Stoiber – la colectarea bunelor practici de la nivel local și regional; în acest context subliniază însă că UE ar trebui să pună accentul în primul rând pe prevenirea apariției sarcinilor administrative excesive;

13. ia notă de Raportul Comisiei Europene privind aplicarea principiilor subsidiarității și proporționalității pe anul 2010 (al 18-lea raport „O mai bună legiferare”) și recunoaște că acesta este o dovadă a faptului că analiza CoR în materie de subsidiaritate este luată în considerare de Comisie;

Evaluarea impactului

14. reamintește că, potrivit Tratatului de la Lisabona, toate proiectele de acte legislative europene trebuie să includă o evaluare a impactului lor potențial, care să țină seama, de asemenea, de nivelurile local și regional;

15. reiterează importanța atât a evaluării *ex ante* a impactului, cât a celei *ex post*, în procesul de elaborare a politicilor și a legislației, și este, în același timp, în favoarea unui rol sporit pentru evaluarea *ex post*;

16. recunoaște că eforturile de simplificare și îmbunătățire a legislației europene presupun găsirea unui echilibru între realizarea evaluărilor de impact *ex ante* și a evaluărilor *ex post*, asigurându-se totodată faptul că aceste exerciții nu reprezintă sarcini administrative suplimentare pentru diversele niveluri de guvernare;

17. ia notă de Raportul anual al Comitetului de evaluare a impactului (IAB) pentru anul 2010. Consideră că IAB are un rol important de jucat, dar că ar fi binevenită o independență sporită a acestuia față de Comisia Europeană;

18. consideră că acesta arată că procesul de evaluare a impactului și rolul IAB determină și susțin o monitorizare mai atentă a principiului subsidiarității din partea serviciilor Comisiei Europene. O dovadă clară în acest sens este furnizată de secțiunea din raport care indică acele cazuri în care informațiile colectate în procesul de realizare a unei evaluări a impactului au condus direcția generală relevantă a Comisiei să se răzgândească cu privire la necesitatea și valoarea adăugată posibilă a legislației propuse;

19. constată că raportul IAB identifică o tendință de a se realiza și publica evaluări ale impactului cu privire la propunerile legislative finale și mai puțin activități de comunicare într-o etapă timpurie a procesului. Solicită ca inițiativele politice cu vizibilitate crescută și cu impact politic important să fie însoțite de evaluări ale impactului încă dintr-o etapă timpurie, mai ales dacă obiectivul unor astfel de propuneri este de a-i informa pe factorii de decizie cu privire la gama de opțiuni politice specifice disponibile într-o etapă ulterioară;

20. constată că raportul IAB vorbește despre necesitatea de a include e evaluare a impactului social și a costurilor administrative în evaluarea de impact pregătită de către fiecare dintre direcțiile generale ale Comisiei, însă nu se face nicio trimitere la evaluările specifice ale impactului teritorial și la rolul potențial al CoR de a sprijini Comisia Europeană în procesul de evaluare a impactului. Solicită Comisiei Europene să remedieze acest lucru și IAB să raporteze cu privire la progresele înregistrate, în raportul său din 2011;

21. consideră că este de dorit ca DG REGIO să fie implicată pe deplin în IAB, întrucât este direcția generală care înțelege cel mai bine problematica teritorială;

22. consideră că, pe lângă obiectivul de coeziune teritorială al Uniunii Europene (articolul 3 TUE), atât clauzele orizontale ale Tratatului de la Lisabona privind cerințele sociale (articolul 9 TFUE) și de mediu (articolul 11 TFUE), cât și trinomul Strategiei

Europa 2020 impun studii de impact care să analizeze în mod echilibrat consecințele reglementării din perspectivă teritorială, economică, socială și de mediu;

23. consideră că realizarea unor analize de impact de bună calitate și monitorizarea punerii în aplicare a legislației necesită timp și alocarea unor resurse umane importante, pentru a asigura atât cunoștințele de specialitate necesare, cât și o viziune globală;

24. își exprimă rezerva cu privire la tendința de a încredința elaborarea studiilor de impact unor organisme „independente”, cu alte cuvinte, de a externaliza această misiune unor birouri de consultanță desemnate sau unor comisii ad-hoc. Este îndoielnic că o astfel de externalizare duce într-adevăr la mai multă transparență sau independență. Aceasta ar însemna, de asemenea, negarea misiunii Comisiei, care constă în reprezentarea interesului general comunitar. În plus, externalizarea riscă să-i favorizeze pe acei actori care dispun de suficiente resurse pentru a contracta astfel de studii, în detrimentul autorităților locale și regionale, al ONG-urilor și al reprezentanților societății civile sau ai salariaților, care dispun de resurse mult mai modeste;

25. își declară disponibilitatea de a asista instituțiile europene în aceste eforturi, dacă sunt necesare informații din partea autorităților locale și regionale, reamintind în același timp resursele sale limitate și misiunea sa centrală;

Aranjamente interinstituționale

26. reamintește că impactul noilor acte legislative ale UE asupra organismelor locale și regionale poate rezulta în egală măsură din amendamentele introduse de Parlamentul European și Consiliu, ca și din propunerea inițială a Comisiei Europene. De aceea, solicită primelor două instituții să acorde mai multă atenție impactului teritorial al deciziilor lor de-a lungul întregului proces legislativ și își pune la dispoziție cunoștințele și experiența în acest scop. Consideră că ar trebui explorate posibilitățile concrete de cooperare a CoR cu Parlamentul European și cu Consiliul în domenii precum evaluările de impact, controlul principiului subsidiarității și al punerii în aplicare a legislației UE, atât *ex ante*, cât și *ex post*;

27. solicită propriilor raportori să aibă în vedere impactul recomandărilor lor sub aspectul sarcinilor financiare și administrative pe care le presupun acestea, precum și impactul asupra mediului, a țesutului social, a întreprinderilor mici și mijlocii, precum și asupra societății civile;

28. consideră că ar trebui să existe o abordare comună a evaluării impactului din partea instituțiilor UE și că CoR ar trebui implicat în formularea oricărei inițiative în acest sens;

29. salută faptul că, în contextul sistemului de avertizare timpurie instituit prin Tratatul de la Lisabona, Comisia Europeană acordă atenția cuvenită avizelor motivate ale parlamentelor naționale, chiar dacă nu s-a atins încă pragul necesar pentru „cartonașul galben” în cadrul mecanismului de control al subsidiarității. Având în vedere rolul și responsabilitățile sale în procesul de monitorizare a subsidiarității, CoR solicită Comisiei Europene avizele motivate transmise de parlamentele naționale, precum și traducerile acestora și răspunsul Comisiei;

30. susține planurile de revizuire a Acordului de cooperare dintre CoR și Comisia Europeană, ținând seama de schimbările instituționale introduse de Tratatul de la Lisabona, de necesitatea de a pune în practică guvernanta pe mai multe niveluri și de evoluția rolului politic al CoR, luând măsurile necesare pentru îmbunătățirea și dezvoltarea cooperării cu privire la evaluarea impactului, precum și pentru crearea unui mecanism prin care CoR să contribuie la raportul anual privind o mai bună legislație;

Grupul la nivel înalt privind guvernanta

31. consideră că această grupare este un forum foarte util la nivel administrativ, care permite funcționarilor publici din statele membre și instituțiile europene, inclusiv din CoR, să dezbate aspecte practice privind guvernanta europeană și schimbul de bune practici;

32. de aceea, își exprimă regretul că nu vor fi organizate reuniuni ale acestuia în cadrul președințiilor ungară și poloneză ale UE în cursul anului 2011 și solicită reluarea activității acestuia în 2012;

B. Subsidiaritatea

33. reamintește că Tratatul de la Lisabona face trimitere explicită la autonomia locală și regională și la dimensiunea locală și regională a principiului subsidiarității, ceea ce înseamnă că UE trebuie să respecte competențele autorităților locale și regionale atunci când propune sau adoptă noi acte legislative bazate pe competențe partajate. Reamintește, de asemenea, că Tratatul de la Lisabona conferă CoR un rol preeminent în materie de subsidiaritate, ceea ce înseamnă că acesta nu numai că veghează la respectarea competențelor autorităților locale și regionale, ci și că promovează respectarea principiului subsidiarității cu privire la toate nivelurile de guvernare;

34. reiterează angajamentul său de a continua să concluzioneze cu Comisia Europeană în vederea integrării guvernantei pe mai

multe niveluri în strategiile europene și politicile comune importante, mai ales în ceea ce privește punerea în practică a Strategiei UE 2020;

35. atrage atenția asupra Raportului anual privind subsidiaritatea pentru 2010 al CoR, adoptat de Biroul CoR la 4 martie 2011, împreună cu temele care vor contura programul de lucru al Rețelei de monitorizare a subsidiarității. Raportul identifică drept priorități esențiale ale CoR consolidarea monitorizării subsidiarității și contribuția la răspândirea unei culturi privind subsidiaritatea în procesul decizional al UE;

36. privește pozitiv faptul că niciun aviz nu a constatat o încălcare directă a principiului subsidiarității. Acest lucru demonstrează seriozitatea cu care Comisia Europeană respectă principiul subsidiarității și subliniază importanța faptului că CoR deține un rol de control în acest domeniu;

37. salută numărul din ce în ce mai mare de consultări organizate de Rețeaua de monitorizare a subsidiarității, care are capacitatea de a furniza observații practice detaliate provenind de la un larg spectru de organisme locale și regionale. Solicită partenerilor rețelei să se angajeze mai mult în activitățile și consultările acesteia, pentru a spori nivelul de reprezentativitate a rezultatelor activităților sale consultative;

38. recunoaște necesitatea unei transpuneri la timp, corecte și efective a legislației UE, precum și a punerii în aplicare corespunzătoare a acesteia la toate nivelurile de guvernare din statele membre și este conștient de faptul că, în unele situații, ar putea fi necesare acțiuni de constatare a neîndeplinirii obligațiilor de către un stat membru, pentru sancționarea cazurilor de încălcare sau în calitate de mijloace de disuasiune, însă își exprimă preocuparea pentru faptul că, din ce în ce mai mult, Comisia Europeană încearcă să prescrie când și cum guvernele statelor membre impun autorităților locale și regionale să se conformeze. Ținând seama de necesitatea de a respecta principiul subsidiarității, asigurarea respectării legislației ar trebui să fie responsabilitatea guvernelor naționale înseși – și a guvernelor regionale, unde este cazul –, atâta timp cât se asigură îndeplinirea obiectivelor generale ale legislației UE.

Bruxelles, 11 octombrie 2011

Președinta
Comitetului Regiunilor
Mercedes BRESSO

Avizul Comitetului Regiunilor „Revizuirea «Small Business Act» pentru Europa”

(2012/C 9/05)

COMITETUL REGIUNILOR

- recunoaște reușita de care s-au bucurat până acum activitățile desfășurate în contextul SBA, dar insistă puternic asupra faptului că, pentru ca Comisia în general și statele membre în particular să se apropie mai mult de realizarea obiectivelor, SBA trebuie să devină obligatoriu din punct de vedere politic, pentru a se ajunge la un nivel de implementare mai ridicat și mai corespunzător, depășindu-se obstacolele actuale care împiedică adoptarea deplină a SBA;
- consideră că SBA necesită leadership politic și crede că Strategia Europa 2020 trebuie să conțină o recunoaștere explicită a SBA, pentru a oferi o structură de guvernare mai stabilă pentru această politică, prin adoptarea unei foi de parcurs adecvate care să indice etapele esențiale prin care trebuie să treacă fiecare stat membru, etape care ar urma să fie introduse în programele naționale de reformă;
- întvede oportunități deosebite pentru autoritățile locale și regionale sub aspectul contribuției la atingerea obiectivelor SBA și solicită insistent o recunoaștere mai clară a dimensiunii locale și regionale, pentru a încuraja abordarea de jos în sus și cea de sus în jos, dar și pentru a conferi SBA o mai mare vizibilitate pe tot cuprinsul UE; trage concluzia că este nevoie de un grad mai mare de popularizare și prioritizare a SBA în UE, la nivel național, regional și local;
- subliniază faptul că cea mai importantă provocare pentru IMM-uri o constituie accesul la finanțare, lucru care va impune o acțiune concertată în etapele ulterioare ale SBA; evidențiază și importanța unor eforturi care să vizeze facilitarea accesului IMM-urilor pe piețe, precum și a unei reduceri considerabile a sarcinilor administrative;
- deplânge faptul că angajamentul de integrare a SBA în Strategia de la Lisabona și ulterior în Strategia Europa 2020 nu s-a realizat, făcând imposibilă așadar până acum utilizarea programelor naționale de reformă ca instrument-cheie de punere în aplicare a SBA. Așadar, face un apel urgent încă o dată la înscrierea imediată a principiilor și obiectivelor SBA în Strategia Europa 2020 și în implementarea programelor naționale de reformă.

Raportor	dna Constance HANNIFFY (IE-PPE), membră a Consiliului comitatului Offaly, a Autorității regionale pentru Zona Centrală (<i>Midland Regional Authority</i>) și a Adunării Regionale pentru Zonele de Frontieră, Centrale și de Vest (<i>Border, Midland and Western Regional Assembly</i>)
Document de referință	Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor – Revizuirea „Small Business Act” pentru Europa COM(2011) 78 final

I. RECOMANDĂRI POLITICE

COMITETUL REGIUNILOR

1. salută revizuirea de către Comisie a „Small Business Act” (SBA) pentru Europa și își reafirmă sprijinul deplin pentru continuarea procesului de punere în practică a acestei agende politice extrem de importante, de susținere a dezvoltării, creșterii și durabilității întreprinderilor mici și mijlocii din întreaga Europă;

2. subliniază ferm necesitatea eliminării obstacolelor principale din calea punerii în aplicare a SBA la toate nivelurile de guvernare din Uniunea Europeană și îndeamnă insistent la luarea în considerare cu mai mare prioritate a aspectelor esențiale ale SBA de către statele membre; pierderea a 3,5 milioane de locuri de muncă⁽¹⁾ în IMM-urile din Europa ca urmare a crizei financiare, economice și sociale nu face decât să dovedească faptul că SBA trebuie plasată în prim-planul agendei politice;

3. recunoaște reușita de care s-au bucurat până acum activitățile desfășurate în contextul SBA, dar insistă puternic asupra faptului că, pentru ca Comisia în general și statele membre în particular să se apropie mai mult de realizarea obiectivelor, SBA trebuie să devină *obligatoriu din punct de vedere politic*, pentru a se ajunge la un nivel de implementare mai ridicat și mai corespunzător, depășindu-se obstacolele actuale care împiedică adoptarea deplină a SBA;

4. sprijină eforturile Comisiei orientate către consolidarea aspectelor de guvernare ale SBA, în special numirea în statele membre a unor reprezentanți naționali ai IMM-urilor (*SME Envoys*), care, împreună cu reprezentantul special al Comisiei, să își asume coordonarea implementării SBA în întreaga UE;

5. consideră că SBA necesită leadership politic și crede că Strategia Europa 2020 trebuie să conțină o recunoaștere explicită a SBA, pentru a oferi o structură de guvernare mai stabilă pentru această politică, prin adoptarea unei foi de parcurs adecvate care să indice etapele esențiale prin care trebuie să treacă fiecare stat membru, etape care ar urma să fie introduse în programele naționale de reformă;

6. întrevide oportunități deosebite pentru autoritățile locale și regionale sub aspectul contribuției la atingerea obiectivelor SBA și solicită insistent o recunoaștere mai clară a dimensiunii

locale și regionale, pentru a încuraja abordarea de jos în sus și cea de sus în jos, dar și pentru a conferi SBA o mai mare vizibilitate pe tot cuprinsul UE;

7. subliniază faptul că cea mai importantă provocare pentru IMM-uri o constituie accesul la finanțare, lucru care va impune o acțiune concertată în etapele ulterioare ale SBA; evidențiază și importanța unor eforturi care să vizeze facilitarea accesului IMM-urilor pe piețe, precum și a unei reduceri considerabile a sarcinilor administrative;

8. reafirmă importanța neștirbită a acordării unui sprijin corespunzător IMM-urilor, care să asigure durabilitatea pe termen lung a diverselor tipuri de întreprindere. Pe lângă necesitatea de a pune accentul pe noile întreprinderi cu potențial ridicat și pe IMM-urile noi și orientate către export, trebuie acordată atenție și întreprinderilor cu vechime și celor în curs de dezvoltare și restructurare, recunoscând în același timp provocările cu care se confruntă IMM-urile locale și axate pe piața națională, ce reprezintă, la urma urmei, forța vitală a economiei locale și regionale;

9. subliniază, de asemenea, faptul că SBA și politica privind IMM-urile de la toate nivelurile trebuie să țină seama și să se adapteze unor modele diferite de întreprindere, printre care se numără întreprinderile din economia socială, industriile culturale și creative (precomerciale și comerciale), cooperativele și formele juridice similare, pentru a maximiza crearea de locuri de muncă și creșterea economică durabilă;

Asigurarea unui grad înalt de aplicare și a bunei guvernări

10. deplânge faptul că angajamentul de integrare a SBA în Strategia de la Lisabona și ulterior în Strategia Europa 2020 nu s-a realizat, făcând imposibilă așadar până acum utilizarea programelor naționale de reformă ca instrument-cheie de punere în aplicare a SBA. Așadar, face un apel urgent încă o dată la înscrierea imediată a principiilor și obiectivelor SBA în Strategia Europa 2020 și în implementarea programelor naționale de reformă;

11. se declară dezamăgit de nivelurile diferite de aplicare a SBA în statele membre; deși acest lucru este recunoscut în comunicarea Comisiei, factorii determinanți ai acestor diferențe nu sunt analizați în detaliu – se impune așadar o mai mare responsabilizare a statelor membre în raport cu SBA; prin urmare, trage concluzia că este nevoie de un grad mai mare de popularizare și prioritizare a SBA în UE, la nivel național, regional și local;

⁽¹⁾ Estimări care figurează în raportul anual 2010 privind IMM-urile din Europa, care va fi publicat în contextul analizei performanței IMM-urilor (http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/facts-figures-analysis/performance-review/index_en.htm)

12. salută numirea de către statele membre a reprezentanților naționali ai IMM-urilor și lansează un apel către toți aceștia de a-și îndeplini pe deplin sarcinile, pentru a garanta că administrațiile „gândesc mai întâi la scară mică” și acordă atenția cuvenită mizelor pe care le reprezintă pentru IMM-uri elaborarea de legi, regulamente și proceduri care pot influența pozitiv mediul în care acestea își desfășoară activitatea;

13. remarcă faptul că reprezentanții IMM-urilor sunt numiți atât politic, cât și administrativ, și recomandă ca un număr mai mare de state membre să procedeze la numiri politice, pentru a da un semnal mai puternic de prioritizare și angajament în privința punerii în aplicare a SBA și pentru a face față provocărilor care apar în raport cu IMM-urile;

14. susține că sprijinirea pe programele și instrumentele financiare preexistente și disparate pentru a realiza obiectivele SBA, fără finanțare suplimentară sau specială, reprezintă o deficiență fundamentală;

15. ia notă de numirea unui nou reprezentant european al IMM-urilor, dar subliniază încă o dată faptul că în comunicare nu se acordă suficientă atenție rolului acestuia și solicită Comisiei să garanteze că reprezentantului IMM-urilor i se vor acorda suficiente resurse financiare și un sprijin adecvat la nivel politic, astfel încât obiectivele SBA să poată fi îndeplinite cu succes, iar vizibilitatea activităților politice legate de IMM-uri și gradul de informare cu privire la acestea să sporească;

16. salută intenția creării unui grup consultativ SBA, compus din reprezentanții statelor membre, ai IMM-urilor și ai organizațiilor reprezentative ale acestora, și solicită includerea Comitetului Regiunilor în acest grup consultativ, în calitate de membru, având în vedere ambiția SBA de a influența toate nivelurile de guvernare, nu numai pe cel european și pe cel național;

17. propune ca autoritățile locale și regionale din statele membre să fie încurajate să își asume principiile SBA și să adapteze măsurile acestuia la condițiile locale/regionale, și consideră că premiul „Regiune europeană întreprinzătoare” (REL) poate servi drept exemplu în această privință;

18. apreciază adoptarea cu succes a majorității propunerilor legislative ale SBA și încurajează adoptarea de către statele membre a statutului societății private europene (SPE), care va reuși să promoveze o exploatare mai intensivă a pieței unice, prin reducerea costului înființării societăților și prin simplificarea cadrului de reglementare pentru facilitarea comerțului transfrontalier;

19. roagă stăruitor statele membre să transpună în întregime Directiva privind întârzierea efectuării plăților și subliniază că aspectul esențial îl constituie aplicarea acesteia, statele membre trebuind să se străduiască să îmbunătățească etica plăților în cadrul sectorului afacerilor și al administrațiilor publice;

20. subliniază faptul că propunerea de a introduce excepții legislative pentru anumite tipuri de societăți, întreprinderi noi sau microîntreprinderi ar trebui pusă în practică, acolo unde se impune, într-un mod care să nu ducă la apariția unor întreprinderi „de rangul doi” și să nu genereze incertitudine pe piață;

21. îndeamnă la verificări mai atente ale performanței, în vederea monitorizării, evaluării și comparării performanțelor statelor membre în aplicarea SBA și solicită de asemenea ca toate informațiile obținute în cursul verificărilor să fie făcute publice, astfel încât să capete un rol dublu, de instrument de comunicare și de stimulent al strădaniei statelor membre;

Îmbunătățirea accesului la finanțare

22. atrage atenția asupra problemelor cu care se confruntă IMM-urile în condițiile restrângerii accesului la creditare de către instituțiile financiare⁽²⁾, ca urmare a încetirii creșterii economice și a crizei bancare internaționale care continuă, și evidențiază de asemenea impactul disproporționat pe care situația o are asupra IMM-urilor, din cauza asocierii lor cu un risc sporit de credit, care le afectează în cele din urmă în mod drastic capacitatea de a supraviețui și de a opera atât pe termen scurt, cât și mediu;

23. încurajează Comisia și statele membre să fructifice concluziile trase la cea de-a doua întrunire a forumului permanent privind finanțarea IMM-urilor, din martie 2011, și întâmpină cu bucurie inițiativele demarate de Comisie în vederea rezolvării problemei accesului la instrumentele de creditare (precum instrumentul de microfinanțare Progress), precum și angajamentul de elaborare a unui plan de acțiune pentru îmbunătățirea accesului IMM-urilor la finanțare pe o bază comercială solidă;

24. susține planul de acțiune al SBA, care ar trebui să se concentreze asupra condițiilor critice în care operează IMM-urile care caută acces la finanțare, urmărind aspecte precum: (i) mai multă transparență între bănci și alte instituții financiare și IMM-uri; (ii) combinarea împrumuturilor cu capitalul propriu; (iii) sporirea volumului împrumuturilor prin securitizare; (iv) facilitarea investițiilor transfrontaliere de capital de risc; (v) o mai bună reglementare a microcreditelor;

25. consideră că propunerea privind un ghișeu unic pentru finanțarea IMM-urilor este de apreciat, dar crede că ea ar trebui mai bine analizată și recomandă, într-o primă etapă, efectuarea la nivel național sau, după caz, regional, a unui exercițiu de trecere în revistă a tuturor formelor de sprijin disponibile pentru IMM-uri (între care să se regăsească programele de sprijin și agențiile de sprijin europene, naționale, regionale și locale); recomandă, de asemenea, să fie luate în considerare de către Comisia Europeană și să fie promovate pe scară mai largă la nivel local și regional și alte modele de succes care oferă o valoare adăugată IMM-urilor prin asigurarea unui sistem integrat de sprijin pentru întreprinderi, bazat pe recomandări reciproce (*cross referral*);

26. salută propunerea Comisiei de a introduce punerea efectivă în practică a SBA ca o condiționalitate tematică ex-ante în cazul fondurilor europene, în contextul cadrului strategic comun propus, precum și de a include investițiile în IMM-uri ca prioritate tematică în proiectul de regulament privind FEDER, lucru care ar urma să contribuie la materializarea obiectivelor SBA la nivel local/regional în fiecare stat membru;

⁽²⁾ De exemplu, rata aprobării cererilor de credit ale întreprinderilor a scăzut în Irlanda de la 90 % în 2007 la 50 % în 2010. Sursa: Biroul Central de Statistică (2011), Accesul la finanțare în 2007 și 2010.

27. consideră că natura și cerințele eterogene ale programelor Uniunii Europene destinate IMM-urilor pun probleme sub aspectul accesului la finanțare și propune o îmbinare mai bună în cadrul bugetului UE a instrumentelor și fondurilor europene destinate IMM-urilor; solicită acordarea unui sprijin sporit în viitorul cadru financiar multianual pentru toate programele și instrumentele care au ca scop promovarea IMM-urilor și în acest sens salută propunerile referitoare la IMM-uri prezentate în propunerea Comisiei pentru 2014-2020, dar intenționează să-și formuleze poziția numai după ce vor fi stabilite bugetele finale, volumul specific de sprijin acordat IMM-urilor și aspectele concrete ale punerii în practică;

28. este îngrijorat că programul pentru competitivitate și inovare (PCI) post-2013, care este o componentă a Cadrului strategic comun pentru cercetare și inovare, nu va ține seama în mod corespunzător de cerințele IMM-urilor și solicită prin urmare ca acestora să li se atribuie un pilon specific în cadrul menționat; solicită facilitarea accesului la instrumentele de finanțare și adaptarea acestora la nevoile IMM-urilor, printre altele prin punerea unui accent sporit pe instrumentele de microfinanțare și de finanțare de tip „mezanin” și prin extinderea și dezvoltarea instrumentelor de garantare ale PCI și a mecanismului de finanțare cu partajarea riscurilor (MFPR) în contextul programului-cadru de cercetare, și îndeamnă la o utilizare mai inteligentă a produselor Băncii Europene de Investiții, cum sunt JASMINE și JEREMIE;

29. sprijină decizia Comisiei de a extinde cadrul temporar al ajutoarelor de stat, care permite acordarea de sprijin suplimentar IMM-urilor până la sfârșitul lui 2011, și consideră că Comisia ar trebui să prelungească acest sistem dincolo de această dată, cu condiția efectuării unei analize atente a măsurii în care cadrul a reușit să își îndeplinească obiectivele;

30. propune guvernelor naționale să analizeze oportunitatea unor stimulente fiscale pentru întreprinderile mici noi și inovatoare, în anii de început ai activității;

31. este încântat de propunerea Comisiei de a se acționa astfel încât să crească numărul de IMM-uri beneficiare prin intermediul unor scheme consolidate de garantare a creditelor care vor susține investițiile, creșterea, inovarea și cercetarea, și aprobă de asemenea proiectele propunerilor de introducere a unui regim legislativ care să asigure o funcționare mai eficientă a pieței de capital de risc;

O mai bună reglementare în beneficiul IMM-urilor

32. subliniază importanța creării unui mediu administrativ și de reglementare simplificat, coerent și mai clar în care IMM-urile să poată opera și consideră că o utilizare mai intensivă a „testului IMM” este vitală în acest sens;

33. solicită o aplicare mai sistematică a „testului IMM” în procesul de evaluare a impactului, astfel încât comunicările de politică și propunerile legislative să fie incluse într-o etapă timpurie, și consideră de asemenea că acest proces ar fi consolidat dacă ar exista o mai mare independență a Comitetului de evaluare a impactului față de Comisie;

34. pledează călduros pentru aplicarea de către toate statele membre a „testului IMM” și a principiului „gândiți mai întâi la scară mică”, nu numai în legislația națională, ci și în cadrul de politică și în procedurile administrative care afectează IMM-urile și propune evaluarea de către Comisie a modului în care „testul IMM” este aplicat în statele membre, ca parte a verificării performanței IMM-urilor;

35. salută disponibilitatea Comisiei de a ajuta statele membre să evite „suprareglementarea”, în conformitate cu propunerea Comitetului din avizul său anterior privind SBA, în care a subliniat obstacolele considerabile existente la înființarea și extinderea microîntreprinderilor din cauza „suprareglementării”;

36. sprijină pe deplin principiul „o singură dată” și încurajează autoritățile locale și regionale să îl aplice în cazul oricăror cereri din partea IMM-urilor de informații administrative și de reglementare; cu toate acestea, evidențiază că există indicații privind faptul că, atunci când autoritățile publice au încercat să implementeze practici de genul „o singură dată” și să facă schimb de date colectate, au întâmpinat obiecții întemeiate pe rațiuni legate de protecția și reținerea datelor;

37. salută angajamentul Comisiei de a prezenta în 2011 o serie de recomandări de politică, în vederea simplificării și rezolvării problemelor existente sub aspectul eliminării barierelor din calea transferurilor de întreprinderi și atrage încă o dată atenția asupra faptului că acest aspect este deosebit de important pentru transferurile de întreprinderi între membri ai familiei, dat fiind că mulți proprietari de IMM-uri vor înainta în vârstă și se vor retrage din afacerea de familie în cursul următorului deceniu; de asemenea, subliniază că există probleme similare și în cazul IMM-urilor administrate de către proprietari;

38. regretă că până în prezent s-au înregistrat prea puține progrese în ceea ce privește simplificarea procedurilor de faliment și solicită așadar statelor membre și Comisiei să considere această chestiune drept prioritară; de asemenea, solicită Comisiei să se ocupe de situațiile asemănătoare, însă nu identice, cu care se confruntă antreprenorii insolvari care nu au fost declarați oficial în stare de faliment;

39. subliniază dificultățile cu care se confruntă întreprinzătorii falimentari în încercarea de a dobândi acces la sistemele naționale de asistență socială, în raport cu drepturile de care beneficiază angajații lor atunci când întreprinderea este silită să-și înceteze activitatea;

Facilitarea accesului pe piață

40. susține extinderea Zonei unice de plăți în euro (SEPA) la toate întreprinderile din Europa și este perfect de acord cu declarația Consiliului SEPA din mai 2011⁽³⁾, care cheamă la adoptarea de urgență a unui regulament care să stabilească termenele limită de migrare a transferurilor de credit și a debitelor directe SEPA; odată adoptat, acesta va înlocui mecanismele existente de transfer și de debitare directă ale statelor membre, ceea ce va duce în ultimă instanță la o punere în practică a SEPA mai rapidă și mai eficientă;

⁽³⁾ http://www.ecb.int/paym/sepa/pdf/SEPA_Council_statement_3rd_meeting.pdf

41. salută angajamentul formulat de Comisie în privința implementării depline a codului european de bune practici în materie de facilitare a accesului IMM-urilor la contractele de achiziții publice și solicită acesteia și statelor membre să prezinte un răspuns mai ferm la solicitările anterioare ale Comitetului de promovare a unor măsuri de contractare inovatoare, care să sporească participarea IMM-urilor la achizițiile publice, cum ar fi divizarea procedurilor de ofertare în loturi sau includerea unor posibilități de cooperare în cadrul invitațiilor de participare la procedurile de ofertare, dacă este cazul;

42. de asemenea, solicită Comisiei să promoveze posibilitatea solicitării de către ofertanți, la nivel național, a unor așa-numite „pașapoarte pentru achiziții publice” (un sistem electronic de înregistrare), care să dovedească faptul că un IMM posedă declarațiile și documentele justificative care se cer adesea în cadrul unei proceduri de ofertare de către autoritățile contractante. Prin solicitarea unui astfel de pașaport o singură dată, IMM-ul nu mai trebuie să prezinte de fiecare dată aceleași declarații și documente. Astfel se realizează o economie considerabilă de timp și de resurse, în cazul IMM-urilor care iau parte adesea la proceduri de ofertare. Un asemenea pașaport pentru achiziții publice ar urma să fie valabil numai pentru o anumită perioadă, deoarece certificatele pe care se bazează au valabilitate limitată. Astfel de sisteme funcționează deja, rezultatele fiind până acum pozitive;

43. atrage din nou atenția asupra potențialului achizițiilor publice electronice (*e-procurement*), în mare măsură nevalorificat, și se alătură angajamentului Comisiei și invitației lansate de aceasta către statele membre de a asigura, până în 2012, recunoașterea reciprocă a identificării electronice și a autentificării electronice în întreaga UE; în acest sens, CoR încurajează Comisia să evalueze progresele realizate sub acest aspect în 2011, pentru a asigura adoptarea măsurilor adecvate și a identifica problemele care necesită atenție la momentul implementării;

44. recomandă exploatarea în mai mare măsură a avantajelor oferite de soluțiile TIC în ceea ce privește reducerea costurilor, având în vedere că, în prezent, numai o treime dintre contractele de achiziții publice de pe teritoriul Uniunii Europene sunt acceptate în format electronic; în consecință, solicită ca acest aspect să fie mai bine abordat în SBA și pus în aplicare de Comisie și de statele membre;

45. evidențiază din nou pericolul din ce în ce mai mare pe care piața neagră îl reprezintă pentru viabilitatea IMM-urilor care operează legal și solicită Comisiei să se ocupe de problemele pe care acest lucru le creează sub aspectul concurenței neloiale și comerțului nereglementat; în special, ar trebui introduse măsuri de îmbunătățire a protecției proprietății intelectuale și a combaterii contrafacerii;

Promovarea antreprenoriatului

46. recunoaște importanța dezvoltării și promovării unei culturi a antreprenoriatului și solicită statelor membre să pună un accent sporit pe încurajarea educației în acest sens și pe insuflarea unei mentalități antreprenoriale elevilor și în procesul de formare a profesorilor;

47. este în favoarea creșterii rolului premiului „Regiune europeană întreprinzătoare” (REI), în cadrul punerii în aplicare a SBA, pentru promovarea spiritului antreprenorial și ca instrument de punere în rețea a regiunilor și de diseminare a celor mai bune practici locale și regionale de sprijinire a IMM-urilor;

48. salută evaluarea programului „Erasmus pentru tineri antreprenori” și consideră că în etapa-pilot au fost îndeplinite multe dintre obiective și a fost obținută o valoare adăugată europeană autentică; sprijină extinderea acestui program, plecând de la ideea că neajunsurile esențiale din etapa-pilot vor fi remediate; este vorba în special de: (a) mai buna popularizare a inițiativei în general și mai buna promovare a avantajelor pentru gazde și participanți; (b) crearea de puncte de contact locale/naționale, în vederea rezolvării problemelor de comunicare și de promovare; (c) un echilibru geografic mai bun sub aspectul participării; (d) prevederea unui program ulterior de însoțire, astfel încât participanții să aprofundeze experiența dobândită; (e) o bază mai solidă de finanțare a programului;

49. ia notă de intenția creării de programe de îndrumare destinate femeilor-întreprinzător și susține această inițiativă; atrage atenția încă o dată asupra necesităților imigranților-antreprenori, care în general, datorită împrejurărilor, dau dovadă de mai mult spirit antreprenorial și sunt mai dispuși să își asume riscuri, și recomandă să se țină seama și de cerințele tinerilor, minorităților și antreprenorilor mai în vârstă, precum și să se facă distincție între problemele și necesitățile antreprenorilor migranți care provin din Uniunea Europeană și cele ale antreprenorilor originari din țări terțe;

50. salută inițiativa emblematică „O agendă pentru noi competențe și locuri de muncă” a Strategiei Europa 2020, care ține seama de anumite caracteristici și mize specifice ale IMM-urilor, și încurajează Comisia și statele membre să acționeze astfel încât politica privind competențele și locurile de muncă să fie elaborată în contextul SBA, în vederea maximizării potențialului IMM-urilor de creare de locuri de muncă și de competențe.

Bruxelles, 12 octombrie 2011

Președinta
Comitetului Regiunilor
Mercedes BRESSO

Avizul Comitetului Regiunilor „Complementaritatea măsurilor naționale și europene de reducere a dezechilibrelor de dezvoltare economică și socială”

(2012/C 9/06)

COMITETUL REGIUNILOR

- dorește să poată fi puși la punct indicatori complementari PIB-ului, care să ilustreze mai pertinent progresele înregistrate în reducerea decalajelor existente între regiunile Uniunii Europene și în interiorul acestora;
- acolo unde există diferite structuri de punere în aplicare a intervențiilor naționale și europene, consideră necesară o cooperare mai strânsă între diversele niveluri de *governanță* implicate, pentru evitarea suprapunerilor ineficiente; în acest scop, consideră că este util să se intensifice dialogul și, implicit, cooperarea diverselor niveluri de *governanță*, astfel încât să se asigure mai multă coerență și complementaritate pentru diversele intervenții;
- consideră așadar că, ținând seama de principiul parteneriatului, succesul măsurilor de la nivel național și european nu poate fi asigurat decât prin participarea organismelor de decizie locale și regionale competente;
- sprijină ideea unei abordări care să sporească eficiența politicii de coeziune, printr-un demers focalizat mai mult pe rezultate, și nu este împotriva principiului introducerii condiționalităților *ex-ante*; cu toate acestea, subliniază că sus-numitele condiționalități nu trebuie să ducă la întârzierea lansării programelor și nu este de acord cu propunerile privind condiționalitățile legate de Pactul de stabilitate și de creștere;
- consideră că verificarea aditionalității joacă un rol important în asigurarea unei utilizări efective a acestor fonduri, ca o completare la programele de finanțare naționale, conferind acțiunii Uniunii Europene o adevărată valoare adăugată;
- susține propunerea de elaborare a unui cadru strategic comun, iar contractele de parteneriat în domeniul dezvoltării și investițiilor trebuie să poată deveni un instrument care să ducă la o complementaritate reală a intervențiilor naționale și ale UE; reamintește necesitatea participării plene a autorităților regionale și locale la elaborarea acestor contracte.

Raportor dl Francesco MUSOTTO (IT-AE), membru al Adunării Regionale din Sicilia

I. RECOMANDĂRI POLITICE

COMITETUL REGIUNILOR

Observații generale

1. subliniază dispozițiile articolului 174 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (ex-articolul 158 din Tratatul de instituire a Comunității Europene) conform cărora, în scopul promovării unei dezvoltări armonioase a întregii Uniuni, aceasta își dezvoltă și continuă acțiunea de **consolidare a coeziunii sale economice, sociale și teritoriale**. Uniunea urmărește în special reducerea decalajelor dintre nivelurile de dezvoltare a diferitelor regiuni și a rămânerii în urmă a regiunilor defavorizate;

2. evidențiază că o atenție deosebită se acordă **zonelor rurale, zonelor afectate de tranziția industrială și regiunilor afectate de un handicap natural și demografic grav și permanent**, cum ar fi regiunile cele mai nordice cu densitate foarte scăzută a populației și regiunile insulare, transfrontaliere și muntoase, precum și necesității de a sprijini și celelalte regiuni ale Europei, în vederea asigurării și consolidării competitivității lor;

3. subliniază rolul-cheie al zonelor și regiunilor urbane – precum și al capitalelor și regiunilor lor – ca motoare de creștere pentru îndeplinirea obiectivelor economice, ecologice și sociale ale Strategiei Europa 2020. Adoptarea unor măsuri de stabilizare socială și economică a orașelor și zonelor urbane defavorizate în cadrul unor abordări integrate ar trebui să rămână posibilă și pe viitor – cu respectarea unor marje de manevră corespunzătoare ale regiunilor. În acest context, trebuie pornit de la premisa că dimensiunea urbană este, prin natura sa, conformă Strategiei Europa 2020. Ar trebui înlesnită și cooperarea dintre orașe și zonele limitrofe în cadrul unor zone funcționale în interiorul unui stat membru, prin adoptarea dispozițiilor necesare în acest sens în viitoarele regulamente privind fondurile structurale;

4. susține propunerea Comisiei Europene, formulată în comunicarea „Un buget pentru Europa 2020”⁽¹⁾, de a introduce categoria „regiunilor de tranziție”. Totodată, remarcă faptul că, în actualul cadru financiar multianual, regiunile cu un PIB pe cap de locuitor de peste 75 % din media UE-27 ar trebui să aibă de asemenea posibilitatea de a utiliza resurse pentru investiții în infrastructură, fiind astfel în măsură să-și consolideze valoarea adăugată dobândită în cursul perioadei de programare actuale. De asemenea, obiectivul „eficienței energetice” ar trebui să fie valabil și pentru modurile eficiente de transport, inclusiv pentru transportul feroviar și infrastructura aferentă;

5. reamintește că articolul 349 din TFUE recunoaște realitatea specifică a regiunilor ultraperiferice și justifică necesitatea de a introduce adaptări ale dreptului comunitar în ceea

ce privește condițiile de aplicare în regiunile respective, precum și adoptarea de măsuri specifice, dacă este cazul, în special în domeniul politicii de coeziune;

6. împărtășește principiul enunțat de Comisia Europeană în al cincilea Raport privind coeziunea economică, socială și teritorială⁽²⁾, care vede și în viitor **coeziunea ca pe o politică de dezvoltare care acționează în întreaga Uniune Europeană și deci în toate regiunile sale**;

7. consideră așadar că politica europeană de coeziune, integrată în intervențiile publice la diferite niveluri teritoriale, trebuie să joace în continuare un rol esențial în **promovarea unei dezvoltări armonioase a teritoriului Uniunii Europene în ansamblu, stimulând recuperarea în cazul regiunilor relativ rămase în urmă din punct de vedere al dezvoltării**, alocând către acestea cea mai mare parte a resurselor și, în același timp, contribuind la relansarea și consolidarea **competitivității în toate regiunile**.

Rolul complementarității măsurilor naționale și europene în reducerea dezechilibrelor în materie de creștere economică, socială și teritorială

8. susține că doar prin **integrarea, sinergia și complementaritatea măsurilor naționale și europene**, bazate pe principiul solidarității concrete, pot fi eliminate decalajele economice, sociale și teritoriale, prezente încă pe teritoriul Uniunii Europene;

9. consideră, într-adevăr, că aceste principii pot să fie hotărâtoare în acest sens, sub multe aspecte, vizând în special:

— stimularea statelor membre pentru a **consolida capacitatea instituțională și administrativă** pe plan intern;

— **evitarea suprapunerilor neeficiente** ale diverselor măsuri în același teritoriu;

— **concilierea obiectivelor și priorităților** fiecărui nivel de guvernare;

— **îmbunătățirea calității intervențiilor** publice la toate nivelurile;

— **sporirea eficienței politicii de coeziune**;

⁽¹⁾ COM(2011) 500 final – Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliul, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor: *Un buget pentru Europa 2020*.

⁽²⁾ Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliul, Comitetul Economic și Social European, Comitetul Regiunilor și Banca Europeană de Investiții – Concluziile celui de-al cincilea raport privind coeziunea economică, socială și teritorială: viitorul politicii de coeziune – COM(2010) 642 final.

10. este de părere că politica europeană de coeziune, integrată în intervențiile publice la diferite niveluri teritoriale, este instrumentul cel mai eficient pentru susținerea solidară a regiunilor celor mai dezavantajate, contribuind în același timp la creșterea economică și la prosperitatea întregii UE. Subliniază faptul că ea a favorizat **creșterea PIB-ului** european în ansamblu, a înlesnit **construirea unor infrastructuri noi**, a sporit **accesibilitatea** teritoriilor europene, a îmbunătățit **protecția mediului**. Prin investiții în strategii durabile de ocupare a forței de muncă și prin luarea în considerare a cerințelor de pe piața forței de muncă au apărut profiluri profesionale absolut noi, în timp ce cele vechi s-au modificat, iar cele tradiționale au dispărut. Crearea unor locuri de muncă bune presupune asigurarea satisfacției personale a oamenilor, o remunerație conformă muncii prestate, promovarea sănătății la locul de muncă și organizarea mediului muncii într-un mod favorabil vieții de familie. Prin această îmbunătățire a calității în domeniul muncii se obține o creștere a atractivității locului de muncă care poate avea efecte pozitive asupra unei zone economice și poate contribui astfel la susținerea **competitivității** regiunilor Uniunii Europene;

11. evidențiază că, în pofida progreselor semnificative înregistrate în ceea ce privește reducerea decalajelor de dezvoltare, recenta **criză economică și financiară** ar putea scoate în evidență dezechilibrele dintre regiunile europene și din cadrul aceleiași regiuni. Comitetul subliniază că această situație este și mai gravă în țările care primesc asistență prin mecanismul european de stabilizare financiară (MESF) sau prin mecanismul privind balanța de plăți (BOP), decalajele dintre regiuni constituind aici o preocupare secundară în cadrul efortului de îndeplinire a condițiilor și cerințelor cu orientare strict națională;

12. atrage atenția asupra faptului că zonele dezavantajate au mai puține posibilități de a miza pe resurse proprii în comparație cu zonele mai prospere, motiv pentru care sunt și mai vulnerabile la **șocurile externe** și, într-o perioadă de criză precum cea actuală și despre care nu știm cât va dura, progresele înregistrate pot fi compromise. În aceste zone, finanțarea UE, care vine în completarea intervențiilor naționale, este un element-cheie pentru garantarea unei anumite stabilități a investițiilor publice și, în consecință, a unei părți esențiale a redresării economice;

13. evidențiază că politica europeană de coeziune, fiind caracterizată de o **viziune de perspectivă**, care cuprinde dezvoltarea economică a regiunilor rămase în urmă, sprijinirea grupurilor vulnerabile sub aspect social, durabilitatea socială și ambientală a dezvoltării și respectarea specificului teritorial și cultural, orientează în această direcție și intervențiile naționale care urmăresc aceleași obiective de coeziune;

14. insistă deci asupra necesității ca noua politică europeană de coeziune să dispună de **resursele necesare** pentru a înainta pe calea unei adevărate reechilibrări economice și sociale a regiunilor din Europa, consolidând și completând acțiunile întreprinse la nivel național, regional și local. Prin urmare, ar trebui ca și pe viitor să se prevadă alocarea unei cote corespunzătoare din resursele bugetare ale UE pentru finanțarea unor bine-venite

activități de susținere a teritoriilor Uniunii Europene aflate în situație de relativă rămânere în urmă din punct de vedere al dezvoltării;

15. subliniază că noua politică de coeziune va trebui să țină seama de cooperarea transfrontalieră. Este necesar ca în regiunile de graniță ale țărilor UE să se acorde sprijin pentru dezvoltarea cooperării transfrontaliere cu țările vecine frontierelor externe ale UE, în special cu acele state și regiuni care prezintă diferențe majore între nivelurile de dezvoltare economică; de asemenea, recunoaște că instituirea unor spații teritoriale comune în regiunile de graniță necesită un sprijin sistemic și selectiv la nivelul UE, destinat atât unei politici teritoriale mai puternice, cât și implementării proiectelor comune de dezvoltare;

16. este conștient de importanța PIB-ului pe cap de locuitor la nivel regional pentru măsurarea creșterii economice, dar speră să poată fi puși la punct, în cooperare cu nivelul local și regional, **indicatori complementari**, care să stabilească situația de pornire a fiecărei regiuni și, astfel, să ilustreze mai pertinent progresele înregistrate în reducerea decalajelor existente între regiunile Uniunii Europene și în interiorul acestora ⁽³⁾, reflectând așadar mai fidel nivelul de dezvoltare și problemele specifice de coeziune socială și teritorială din fiecare regiune.

17. subliniază și că perioada de referință care urmează a fi utilizată pentru a se stabili dacă o regiune va putea primi fonduri în cadrul noii politici de coeziune a UE începând din 2014 (probabil PIB-ul pe cap de locuitor la nivel regional, în perioada 2007-2009) nu va reflecta întregul impact al crizei economice și al măsurilor de austeritate aferente asupra regiunilor din întreaga UE; solicită să fie făcute toate eforturile necesare pentru ca, la momentul alocării resurselor, să se facă uz de date cât mai actualizate în privința PIB-ului regional și a tendinței de evoluție a acestuia, iar în cursul perioadei de programare să se recurgă la mecanisme de revizuire mai avansate;

O complementaritate care depinde de contextul instituțional și administrativ

18. consideră necesar ca atât politica europeană de coeziune, cât și politicile naționale de dezvoltare regională să poată beneficia de un **mediu instituțional adecvat**, de o **administratie publică eficientă** și de un **parteneriat eficient între diversele niveluri de guvernare**, menite să definească strategii de dezvoltare pe termen mediu și lung coerente și integrate și cadre de programare multianuale pe care acestea să se întemeieze;

19. consideră că, respectând fiecare legislație națională, politica europeană de coeziune, integrată în măsurile publice la diverse niveluri, poate stimula statele membre în **consolidarea capacității instituționale și administrative** necesare pentru garantarea unei utilizări mai eficiente și eficace a resurselor financiare, așadar pentru maximizarea impactului investițiilor destinate reducerii decalajelor de creștere;

⁽³⁾ Concluziile seminarului organizat de Regiunea Umbria și de Comisia pentru politica de coeziune teritorială (COTER) a Comitetului Regiunilor la Perugia (Italia), la 29 aprilie 2011, pe tema *Noi indicatori: măsurarea progreselor politicii de coeziune*.

20. evidențiază că diversele sisteme de punere în aplicare a politicii europene de coeziune și a politicilor naționale de dezvoltare regională depind de trăsăturile specifice ale fiecărui stat membru și sunt condiționate de **contextul instituțional** și de **repartizarea competențelor**, precum și, în special, de depărtarea față de centru, de nivelul punerii în aplicare a principiilor *gubernanței* pe mai multe niveluri, pe lângă experiența regională și locală în materie de dezvoltare teritorială și de natura și de sfera de acoperire geografică a programelor ⁽⁴⁾;

21. acolo unde există diferite structuri de punere în aplicare a intervențiilor naționale și europene, consideră necesară o cooperare mai strânsă între diversele niveluri de *gubernanță* implicate, pentru evitarea suprapunerilor ineficiente. Consideră într-adevăr că se poate ajunge treptat la o strategie optimă printr-o programare integrată a tuturor intervențiilor de dezvoltare realizate într-un teritoriu, dar și prin momente de gestionare strâns coordonate; în acest scop, consideră că este util să se intensifice dialogul și, implicit, cooperarea diverselor niveluri de *gubernanță*, astfel încât să se asigure mai multă coerență și complementaritate pentru diversele intervenții naționale și europene.

Către o dezvoltare teritorială mai integrată

22. susține că, pentru a avea un efect mai semnificativ asupra coeziunii și asupra competitivității teritoriilor, intervențiile destinate reducerii dezechilibrelor economice, sociale și teritoriale trebuie să se bazeze pe **acțiuni integrate**, orientate în mai mare măsură către rezultate și definite în funcție de dimensiunea teritorială a problemelor;

23. subliniază că coeziunea teritorială, noul obiectiv politic consacrat de Tratatul de la Lisabona, a devenit prioritar alături de coeziunea economică și socială și că, prin urmare, dimensiunea teritorială trebuie să fie mai bine integrată în toate politicile cu un efect teritorial clar, inclusiv prin evaluări sistematice ale **impactului lor teritorial**. Consideră că, în acest scop, este utilă introducerea **sistemelor de monitorizare** care să urmărească în permanență distribuția cheltuielilor publice care țin de obiectivele de coeziune, în teritoriile UE;

24. evidențiază că participarea administrațiilor publice la toate nivelurile, în procesul de planificare strategică și de punere în aplicare a intervențiilor de reducere a dezechilibrelor în materie de dezvoltare economică și socială, garantează elaborarea unor măsuri care găsesc în context teritorial sursa de inspirație și cunoștințele necesare pentru **valorificarea potențialului teritoriilor, pentru concentrarea resurselor și maximizarea eficienței acțiunii publice**;

25. evidențiază că provocări precum combaterea schimbărilor climatice, aprovizionarea cu energie, globalizarea,

raportul dintre zonele urbane și cele rurale, schimbările demografice sau fenomenele migrației au un impact teritorial foarte diferențiat, necesitând așadar **soluții concepute și puse în aplicare la nivel regional și local**, cu respectarea principiului subsidiarității;

26. consideră așadar că, ținând seama de **principiul parteneriatului**, succesul măsurilor de la nivel național și european nu poate fi asigurat decât prin participarea organismelor de decizie locale și regionale, competente în temeiul dreptului național respectiv, precum și prin capacitatea de implicare a partenerilor economici și sociali în sprijinirea măsurilor atât în faza de planificare, cât și în fazele de programare și de punere în aplicare.

O abordare care să sporească eficiența coeziunii

27. recunoaște necesitatea ca dezvoltarea teritoriilor europene să fie promovată prin reglementarea riguroasă a finanțelor publice, cu maximă eficacitate și eficiență, susținând propunerea Comisiei Europene de **orientare în mai mare măsură către rezultate**, cu posibilitatea introducerii unor obiective clare și cuantificabile și a unor indicatori de rezultat măsurabili, suficient de flexibili, în concordanță cu intervențiile programate, astfel încât să fie posibilă o evaluare pe parcursul perioadei de programare;

28. nu este împotriva principiului introducerii **condiționalităților ex-ante** pentru utilizarea fondurilor structurale, strâns și direct legate de îmbunătățirea eficienței politicii de coeziune a UE și în măsură să influențeze pozitiv fezabilitatea și funcționarea programelor, precum și integrarea intervențiilor de dezvoltare;

29. subliniază totuși că sus-numitele **condiționalități** nu trebuie să ducă la întârzierea lansării programelor care țin de fondurile structurale, și, implicit, la o reducere considerabilă a rezultatelor scontate ale utilizării resurselor naționale destinate unor intervenții care să vină în completarea celor europene;

30. își rezervă dreptul de a-și spune ultimul cuvânt după ce Comisia își va fi formulat propria propunere în această privință;

31. nu este însă de acord cu propunerile Comisiei Europene privind **condiționalitățile legate de Pactul de stabilitate și de creștere**, deoarece acestea riscă să sancționeze autoritățile regionale și locale, care nu sunt răspunzătoare de nerespectarea obligațiilor ce le revin statelor membre ⁽⁵⁾, blocând sau întârziind procesul de dezvoltare și compromițând rezultatele obținute;

⁽⁴⁾ Studiu efectuat de Rona MICHIE și John BACHTLER: *Managing Structural Funds – Institutionalising Good practice* (Gestionarea fondurilor structurale – instituționalizarea bunelor practici), *European Policies Research Centre* (Centrul de cercetare pentru politici europene) – Universitatea din Strathclyde – 1996.

⁽⁵⁾ Cf. Avizul CoR privind al cincilea raport privind coeziunea – CdR 369/2010 fin (raportor: Michel DELEBARRE, FR-PSE).

32. ia notă de diversii factori care pot împiedica utilizarea optimă a fondurilor europene în zonele și în sectoarele de intervenție cele mai propice creșterii, ducând la reducerea potențialului efect al acestora într-un teritoriu ⁽⁶⁾. În acest context, verificarea **adiționalității** joacă un rol important în asigurarea unei utilizări efective a acestor fonduri, ca o completare la programele de finanțare naționale, conferind acțiunii Uniunii Europene o adevărată valoare adăugată;

33. subliniază așadar posibilitatea monitorizării mai eficiente a rolului adițional al fondurilor structurale, garantând realizarea, prin intervenții europene, a unor acțiuni suplimentare și complementare care, de regulă, nu sunt acoperite deloc ori nu sunt acoperite în suficientă măsură de legislații naționale;

34. consideră că eficacitatea și eficiența politicii europene de coeziune depind și de **simplificarea procedurilor**, pentru reducerea, pe cât posibil, a sarcinilor legislative și administrative ce le revin beneficiarilor. Procedurile mai simple reprezintă într-adevăr o condiție prealabilă importantă pentru utilizarea eficientă a resurselor. Invită deci Comisia Europeană să recomande statelor membre ca, împreună cu autoritățile locale și regionale, să examineze și să prezinte propuneri de îmbunătățire a alinierii normelor UE (principii, termene și proceduri) la cele naționale, acordând prioritate rezultatelor și efectelor obținute și evitând totodată apariția unor condiții de dezechilibru între diversele state membre, în materie de utilizare a resurselor.

Pentru o mai bună integrare și complementaritate a intervențiilor după 2013

35. recunoaște importanța **Strategiei Europa 2020** pentru o creștere inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii și întâmpină cu satisfacție conținutul Comunicării Comisiei Europene „Contribuția politicii regionale la creșterea durabilă în Europa 2020” ⁽⁷⁾, potrivit căruia materializarea obiectivelor stabilite în cadrul strategiei va depinde în mare măsură de deciziile adoptate la nivel regional și local;

36. consideră că **politica de coeziune** poate avea o contribuție importantă la Strategia Europa 2020, însă **nu trebuie absorbită de aceasta**, insistând asupra modului de susținere a unei dezvoltări armonioase a Uniunii Europene, prin reducerea dezechilibrelor economice și sociale dintre teritoriile europene, așa cum stabilește articolul 174 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene. Cele două procese de punere în aplicare ar trebui deci să rămână independente și

pe viitor, fiecare răspunzând unor finalități specifice, care nu coincid întru totul, deși interacționează într-un context de integrare și complementaritate;

37. susține propunerea formulată în al cincilea Raport privind coeziunea economică, socială și teritorială, de elaborare a unui **cadru strategic comun** care ar cuprinde fondurile cu finalitate structurală și celelalte fonduri europene de dezvoltare teritorială, adică Fondul european de dezvoltare regională (FEDR), Fondul social european (FSE), Fondul de coeziune, Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală (FEADR) și Fondul european pentru pescuit (FEP), chiar dacă fiecare are propriile mijloace și norme specifice. Consideră că integrarea fondurilor europene pentru politicile structurale într-unul și același cadru strategic de dezvoltare, care ar trebui să contribuie la o mai bună coordonare, este, într-adevăr, un fapt pozitiv;

38. consideră că este necesar ca, în contextul discuției în curs asupra viitoarelor regulamente privind fondurile structurale, **contractele de parteneriat în domeniul dezvoltării și investițiilor** să poată deveni pe baza cadrului strategic comun un instrument care să ducă la o complementaritate reală a intervențiilor naționale și ale UE, cu aceleași obiective de reducere a dezechilibrelor economice, sociale și teritoriale, stabilind priorități de investiții, alocarea resurselor naționale și europene, condiții unanim acceptate și obiective de îndeplinit;

39. insistă totuși asupra necesității ca, în conformitate cu principiile guvernanței pe mai multe niveluri, aceste contracte să fie elaborate și dezvoltate cu **participarea plină a autorităților regionale și locale**, adică a instituțiilor care răspund de punerea în aplicare și de gestionarea intervențiilor în teritoriu, și nu doar între statele membre și Comisia Europeană, astfel încât să poată fi coordonate mai eficient și sincronizate diversele agende politice și consolidate atât *guvernanța* strategică, cât și cea operațională;

40. consideră că, în funcție de situația concretă din fiecare stat membru, contractele de parteneriat în domeniul dezvoltării și investițiilor pot transpune în practică în mod adecvat pactele teritoriale, pe care Comitetul Regiunilor le promovează în relație cu programele naționale de reformă;

41. susține că politicile naționale de dezvoltare regională și politica europeană de coeziune, astfel coordonate, ar reflecta în mod concret **principiul concentrării intervențiilor**, maximizând sinergiile diverselor instrumente care funcționează pe același teritoriu și ținând cont de interdependențele existente. În acest mod s-ar putea garanta o mai bună coordonare a domeniilor de aplicare nu numai între FEDR, FSE, Fondul de coeziune, FEADR și FEP, ci și cu intervențiile naționale cu obiective de dezvoltare identice;

⁽⁶⁾ Studiu efectuat de Chiara DEL BO, Massimo FLORIO, Emanuela SIRTORI și Silvia VIGNETTI *Additionality and regional development: are EU structural funds complements or substitutes of National public finance?* (Adiționalitate și dezvoltare regională: fondurile structurale ale UE sunt complementare finanțelor publice naționale sau le înlocuiesc?), CISL – *Centre of Industrial Studies*; studiul a fost elaborat în 2009 la cererea Comisiei Europene, Direcția Generală Politică Regională.

⁽⁷⁾ Comunicarea Comisiei Europene „Contribuția politicii regionale la creșterea durabilă în Europa 2020” – COM(2011) 17 final.

42. de asemenea, consideră că este de o importanță strategică ca politicile naționale de dezvoltare regională și politica europeană de coeziune să nu fie luate în considerare separat de politicile sectoriale, fiind absolut necesar să se găsească o mai mare coerență, îmbinare și sinergie a intervențiilor. Într-adevăr, în multe sectoare, politicile publice tind să aibă **efecte interdependente** și pot avea un impact major de ansamblu, dacă sunt puse în aplicare în mod bine coordonat ⁽⁸⁾;

43. susține că, pe această cale, s-ar promova **adaptarea** concretă a programelor la obiective stabilite, pe baza instrumentelor politice deja aplicate și a resurselor financiare existente, pentru atingerea acestor ținte, prin stabilirea unor priorități în materie de domenii care trebuie sprijinite, de investiții și de disponibilitate a resurselor Uniunii Europene, priorități definite pe baza unei analize a resurselor fiecărei regiuni în parte. O astfel de abordare ar face posibilă utilizarea optimă a potențialului fiecărui teritoriu și a cunoștințelor locale despre propriile priorități.

Bruxelles, 11 octombrie 2011

Președinta
Comitetului Regiunilor
Mercedes BRESSO

⁽⁸⁾ Studiu efectuat de Laura POLVERARI și Rona MICHIE *Complementarity or conflict? The (in)coherence of Cohesion Policy [Complementaritate sau conflict? (In)coerența politicii de coeziune]*, Centrul de cercetare pentru politici europene – Universitatea din Strathclyde – 2011.

Avizul Comitetului Regiunilor „O politică industrială integrată adaptată erei globalizării – Atribuirea celui mai important rol competitivității și sustenabilității”

(2012/C 9/07)

COMITETUL REGIUNILOR

- **subliniază** că succesul unei noi politici industriale europene depinde de existența unor politici eficiente în domenii precum condițiile economice și guvernarea, competitivitatea, investițiile și structura sectorului financiar, inovarea și cercetarea, energia și resursele, agenda digitală, noile competențe și locuri de muncă etc.;
- **subliniază** că transformarea industriei europene trebuie să acorde întreprinderilor o mai mare flexibilitate în ce privește strategiile lor de ocupare a forței de muncă în schimbul unei protecții corespunzătoare care să garanteze securitatea veniturilor lucrătorilor din sectoarele potențial afectate și să ofere alternative de reciclare, recalificare și de sprijinire a activității independente. Învățarea continuă pe toată durata angajării este elementul-cheie pentru asigurarea unei capacități ridicate de inserție profesională a lucrătorilor și reducerea la minimum a duratei șomajului, precum și pentru a dota întreprinderile cu un nou fond de competențe, în vedere adaptării rapide la schimbările de pe piață. Autoritățile locale și regionale au un rol important în coordonarea acestor acțiuni. De asemenea, ar trebui să fie valorificat mai mult Fondul european de ajustare la globalizare (FEAG);
- **solicită** să li se acorde un rol mai important autorităților locale și regionale din Uniunea Europeană în ce privește elaborarea și punerea în aplicare a Strategiei Europa 2020 și îndeplinirea obiectivelor comunicării. Reiterează rolul esențial al autorităților locale și regionale ale Uniunii Europene în impulsivarea politicii industriale și de dezvoltare economică, având în vedere apropierea acestora și cunoașterea pe teren a structurii industriale și a problemelor care afectează întreprinderile;
- **invită** statele membre și autoritățile locale și regionale să creeze pacte teritoriale la nivel național pentru definirea și punerea în aplicare în comun a Programelor naționale de reformă (PNR), precum și să evalueze împreună progresele acestora, în scopul coordonării și concentrării eforturilor și agendelor lor politice către obiectivele Strategiei Europa 2020, ceea ce va contribui fără îndoială la îndeplinirea acestora.

Raportor	dl Patxi LÓPEZ (ES-PSE), Președintele (Lehendakari) guvernului regional al Țării Bascilor
Document de referință	Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor pe tema „O politică industrială integrată adaptată erei globalizării - Atribuirea celui mai important rol competitivității și sustenabilității” COM(2010) 614 final

I. RECOMANDĂRI POLITICE

COMITETUL REGIUNILOR

1. **salută cu satisfacție** angajamentul Comisiei Europene de a construi un sector industrial european puternic, competitiv și orientat către o creștere durabilă în vederea redresării economice, exprimat în Comunicarea „O politică industrială integrată adaptată erei globalizării – Atribuirea celui mai important rol competitivității și sustenabilității”⁽¹⁾, una din cele șapte inițiative emblematice ale Strategiei Europa 2020;

2. **subliniază** că succesul unei noi politici industriale europene depinde de existența unor politici eficiente în domeniul precum condițiile economice și guvernanta, competitivitatea, investițiile și structura sectorului financiar, inovarea și cercetarea, energia și resursele, agenda digitală, noile competențe și locuri de muncă etc.;

3. **solicită**, prin urmare, o mai mare integrare și coordonare a inițiativelor emblematice care compun Strategia Europa 2020;

4. **regretă** faptul că aceste șapte inițiative emblematice au fost propuse fără a se lua în considerare impactul lor asupra bugetului și ceea ce implică în materie de punere în aplicare;

5. **observă** importanța exploatării valorii adăugate a unei acțiuni la nivel european pentru abordarea provocărilor globale și îndeplinirea obiectivelor Strategiei Europa 2020, reunind eforturile și sinergiile într-o abordare coordonată a politicilor;

6. **semnalează** că schimbările structurale care se înregistrează la nivel global ne-au demonstrat faptul că există probleme și provocări cu un caracter global, care se extind rapid, și care afectează statele și autoritățile locale și regionale într-un context de mai mare deschidere și interdependență, ceea ce demonstrează necesitatea de a pune în aplicare instrumente de planificare strategică și tehnologică, pentru dezvoltarea de răspunsuri rapide și coordonate;

7. **reamintește** că noii parametri de competitivitate au pus sub semnul întrebării rolul economiei UE în lume și că este

necesar să se dea un puternic impuls Strategiei Europa 2020, pentru ca economia UE să-și recupereze poziția; în acest sens, industria trebuie să joace un rol-cheie ca vector de creștere;

8. **se declară în favoarea** unui concept de sustenabilitate integrală, în care să fie incluse, în mod echilibrat, variabilele economice, sociale și de mediu. Protecția și regenerarea mediului, energia, gestionarea eficientă a resurselor, precum și necesitățile sociale legate de îmbătrânirea și îngrijirea persoanelor dependente dispun de un important potențial de dinamizare economică. Avântul unei industrii competitive la nivel global trebuie să fie compatibil cu dezvoltarea economică și socială și să respecte mediul;

9. **solicită** Comisiei Europene să pună mai mult accentul pe diferitele niveluri de dezvoltare și pe eliminarea dezechilibrelor care persistă în Uniunea Europeană; în acest sens, politica industrială reprezintă unul dintre instrumentele care trebuie utilizate. Pozițiile statelor membre, precum și ale autorităților regionale și locale în legătură cu cele cinci obiective incluse în Strategia Europa 2020 variază considerabil, iar impactul crizei asupra acestora diferă ca intensitate;

10. **subliniază** că transformarea industriei europene trebuie să acorde întreprinderilor o mai mare flexibilitate în ce privește strategiile lor de ocupare a forței de muncă în schimbul unei protecții corespunzătoare care să garanteze securitatea veniturilor lucrătorilor din sectoarele potențial afectate și să ofere alternative de reciclare, recalificare și de sprijinire a activității independente. Învățarea continuă pe toată durata angajării este elementul-cheie pentru asigurarea unei capacități ridicate de inserție profesională a lucrătorilor și reducerea la minimum a duratei șomajului, precum și pentru a dota întreprinderile cu un nou fond de competențe, în vederea adaptării rapide la schimbările de pe piață. Autoritățile locale și regionale au un rol important în coordonarea acestor acțiuni. De asemenea, ar trebui să fie valorificat mai mult Fondul european de ajustare la globalizare (FEAG);

11. **solicită** să li se acorde un rol mai important autorităților locale și regionale din Uniunea Europeană în ce privește elaborarea și punerea în aplicare a Strategiei Europa 2020 și îndeplinirea obiectivelor comunicării. Există autorități locale și regionale cu competențe ample și o experiență demonstrată în materie de dezvoltare economică și industrială, precum și în alte politici direct legate de competitivitate. Poziția lor apropiată de decidenții și protagoniștii activității economice le conferă un plus de eficiență în gestionarea politicilor publice;

⁽¹⁾ COM(2010) 614 final.

12. **sprijină**, în acest sens, încheierea de pacte teritoriale între regiuni și statele membre, în scopul luării de angajamente în vederea îndeplinirii obiectivelor Strategiei Europa 2020. Punerea în concordanță a obiectivelor, strategiilor comune și a finanțării din domeniul politicii industriale va contribui pozitiv la o mai mare creștere economică;

13. **recunoaște** rolul agenților de promovare economică de proximitate⁽²⁾, care au în regiuni și orașe o funcție de dinamizare a industriei. Acțiunea lor este fundamentală pentru obținerea unei mai mari implicări a întreprinderilor, agenților sociali, precum și a cetățenilor în politica industrială a UE;

14. **solicită** Comisiei Europene să elaboreze un calendar specific pentru fiecare dintre prioritățile stabilite în comunicare, în scopul de a facilita supravegherea punerii în aplicare a noii politici industriale;

15. **propune** ca Comisia Europeană să realizeze în colaborare cu Comitetul Regiunilor o procedură de monitorizare și evaluare periodică a progreselor înregistrate în aplicarea politicii industriale, pentru a crea sinergii și a pune în comun resurse pentru același obiectiv; solicită, în acest sens, efectuarea de măsurători calitative și cantitative privind evoluția politicii industriale, incluzând aspecte cum ar fi crearea de locuri de muncă, competitivitatea, dezvoltarea durabilă sau progresul inovării;

Industria europeană în contextul noilor provocări ridicate de concurență. O nou model economic care implică schimbări de tip structural

16. **este satisfăcut** de rolul-cheie pe care inițiativa îl acordă industriei în cadrul noului model european de creștere, ca sector decisiv al economiei noastre, dată fiind forța de tracțiune pentru restul activităților economice;

17. **recunoaște** că însuși conceptul de industrie a evoluat și a ajuns într-o fază economică în care capătă un rol tot mai pregnant așa-numita „industrie difuză”, sau noua industrie, care necesită pentru a se dezvolta servicii de o înaltă valoare adăugată;

18. **semnalează** că, dincolo de abordarea sectorială, politica industrială trebuie să se transforme într-o politică de competitivitate pentru a adopta o abordare mai amplă constând dintr-un sprijin activ acordat întreprinderilor, acesta fiind impus de noul context al mutațiilor industriale;

19. **subliniază** că UE ar trebui să investească în domeniile cu cel mai mare potențial socioeconomic și solicită o mai mare concentrare pe creșterea inteligentă a unei economii bazate pe cunoaștere în UE, precum și pe investiții strategice în cercetare-dezvoltare, formare orientată către știință și tehnologie sau inovare netehnologică, printre altele;

(²) Agenți de promovare economică de proximitate: agenții de dezvoltare regională, agenții de dezvoltare locală, centre tehnologice și de cercetare, centre de formare, universități, servicii de ocupare a forței de muncă.

20. **observă** că industria din UE este în mare măsură dependentă de materiile prime și de resursele energetice, care devin tot mai costisitoare și mai rare și care depind de situația politică internațională;

21. **reiterează** că unul din principalele obiective ar trebui să fie decuplarea creșterii economice de o mai mare utilizare a resurselor;

22. **consideră**, prin urmare, că dezvoltarea proceselor pentru gestionarea mai eficientă a acestor resurse, înlocuirea materiilor prime, precum și progresele în consolidarea și utilizarea energiilor alternative trebuie privite ca provocări strategice pentru politica industrială a UE;

23. **reamintește** că demografia va fi o componentă a noilor modele de consum. Îmbătrânirea populației în țările dezvoltate va duce la apariția unor noi necesități de prestații sociale, dar va reprezenta și o sursă de oportunități pentru industrie și servicii; avântul clasei medii din țările emergente va reprezenta altă posibilă sursă de oportunități pentru dezvoltare și inovare;

24. **recunoaște** rolul țărilor emergente pe noua hartă geoeconomică care se conturează în prezent. Țările emergente devin tot mai prezente, fiind piețe atrăgătoare cu o creștere puternică, dar și pentru că sunt actori ai noilor fluxuri de investiții directe și de cerere tot mai mare de tehnologie și cercetare-dezvoltare;

25. **înțelege**, din acest motiv, necesitatea urgentă de a se întreprinde reforme structurale ca răspuns la schimbările radicale cu care se confruntă mediul antreprenorial și care duc la apariția unei noi paradigme competitive la nivel global, în care capătă o relevanță decisivă împreună cu ascensiunea noilor țări emergente, tehnologia și competențele legate de TIC, precum și tranziția spre o economie cu emisii scăzute de dioxid de carbon;

26. **solicită** eliminarea obstacolelor care frânează creșterea antreprenorială, precum și găsirea de soluții și formule de colaborare și de parteneriat între întreprinderi. Provocările legate de internaționalizare, inovare sau durabilitate nu pot fi abordate în mod izolat sau deconectat;

27. **scoate în evidență** că trebuie să se creeze condiții favorabile pentru ca întreprinderile să ajungă la dimensiuni adecvate pe nișele corespunzătoare. Astfel, UE va putea avea IMM-uri multinaționale de nișă. De altfel, specializarea reprezintă unul dintre aspectele strategice care determină competitivitatea întreprinderilor, care, în mod necesar, vor trebui să dezvolte produse și servicii mai complexe și orientate către segmente ale pieței mai specifice și cu o valoare adăugată mai mare;

28. **subliniază** necesitatea urgentă de a forma și a abilita persoane și de a crea condițiile favorabile și atrăgătoare pentru ca acestea să lucreze în industria cunoașterii, date fiind problemele existente în ce privește ocuparea locurilor de muncă din domeniile strategice pentru viitor, cum ar fi cercetarea și știința, ingineria, sănătatea sau matematica. De asemenea, competențele, calificările și cunoștințele lucrătorilor trebuie actualizate permanent și orientate către cererea noilor sectoare și tehnologii, nu doar în beneficiul industriei, ci și al lucrătorilor care își pierd locul de muncă, în vederea readaptării rapide la un nou sector sau la noi tehnologii;

29. **subliniază**, de asemenea, că este important să se progreseze către polivalență și multidisciplinaritate alături de o abordare centrată pe competențe personale, cum ar fi munca în echipă sau deschiderea către schimbare pentru a se obține o mai bună adaptare la necesitățile sectorului industrial;

30. **consideră** necesar ca industria noastră să capete un „reflex de globalizare” și să se adapteze noului context concurențial, care este deja internațional și care este schimbător prin însăși natura sa. Globalizarea a intensificat contextul concurenței, prin deschiderea piețelor către noi concurenți, care beneficiază de noi posibilități de deplasare și obținere de informații;

31. **subliniază** că internaționalizarea este o provocare nu doar pentru întreprinderi, ci și pentru întreaga societate. Pentru ca întreprinderile europene să mizeze hotărât pe internaționalizare și să fie competitive la nivel internațional, este necesar ca și persoanele, universitățile, centrele de formare sau sistemul științifico-tehnologic să integreze cultura și factorul internațional în strategia lor;

32. **subliniază** că s-a produs o fragmentare a lanțului de valoare, ceea ce scoate în evidență avantajele specifice de localizare ale fiecărui teritoriu față de diversele activități sunt necesare pentru fabricarea sau elaborarea unui anumit produs sau serviciu;

33. **pledează** pentru îmbunătățirea accesului la credit și a disponibilității acestuia, sprijină activitatea Forumului de finanțare a IMM-urilor și subliniază, de asemenea, importanța îndeplinirii de către bănci și organisme financiare a misiunii lor de intermediari, în mod responsabil și transparent, garantând o legătură mai strânsă între economia financiară și economia reală;

34. **solicită**, de asemenea îmbunătățirea funcționării piețelor financiare prin aplicarea de măsuri eficiente și continuarea lucrărilor inițiate de UE pentru reglementarea adecvată a piețelor financiare, făcând astfel posibilă combaterea speculațiilor și a vulnerabilității sistemelor bancare în scopul eliminării riscurilor sistemice, sporindu-se echilibrul și stabilitatea și asigurându-se o mai mare încredere într-un mediu antreprenorial sănătos;

35. **preconizează** o mai bună colaborare între Banca Europeană de Investiții și autoritățile locale și regionale ale Uniunii Europene pentru a îmbunătăți sprijinul adus investițiilor în cercetare-dezvoltare și inovare la nivel local și regional;

Drumul către o creștere inteligentă, ecologică și favorabilă incluziunii. O politică industrială ambițioasă pentru a călăuzi economia viitorului

36. **propune** definirea și punerea în aplicare a unui plan de competitivitate la nivelul UE în care să se stabilească condițiile-cadru ale UE în materie de politică industrială;

37. **reiterează** că competitivitatea reprezintă o provocare pentru întreaga societate și pentru toate sistemele care interacționează în desfășurarea activităților economice, și nu doar pentru mediul antreprenorial. Competitivitatea privește persoanele, universitățile, centrele tehnologice, serviciile sanitare etc., precum și toate sectoarele și activitățile productive;

38. prin urmare, **se pronunță** în favoarea aplicării unei abordări sistemice a politicii industriale, din care să facă parte diversele politici care contribuie la sporirea competitivității. Această abordare trebuie aplicată și la nivel național, regional și local. Pentru sporirea eficienței și productivității industriei UE, este necesar să se îmbunătățească și poziția UE referitor la aspecte cum ar fi transporturile, protecția socială și protecția consumatorului, intermedierea financiară, energia, protecția mediului, precum și piața unică și politicile comerciale, iar acestea să fie abordate în mod coordonat ca „lanț de competitivitate”;

39. **consideră**, prin urmare, că noua politică industrială trebuie să încurajeze o abordare intersectorială. În ultimii ani s-a generalizat utilizarea tuturor acelor formule care promovează cooperarea antreprenorială prin proiecte cluster sau intercluster; printre obiectivele principale ale acestora se numără reunirea și structurarea tuturor funcțiilor din lanțul de valori pe tipuri de inițiative, acestea reprezentând un cadru de reglementare eficient, care va acoperi întregul lanț de valori, fără să intervină în deciziile întreprinderilor. În plus, dată fiind legătura directă dintre cluster și teritoriul pe care se află, este important să se țină seama de dimensiunea regională marcată a configurației noii politici industriale;

40. **reiterează** că restabilirea creșterii și a creării de locuri de muncă vor depinde în mare măsură de sporirea productivității, atât în sectorul productiv, cât și, mai ales, în sectorul serviciilor pentru întreprinderi;

41. **subliniază** rolul IMM-urilor în UE, acestea asigurând 2/3 din locurile de muncă din industrie. Din acest motiv, politicile publice ale Uniunii Europene trebuie abordate din prisma principiului „a gândi mai întâi la scară mică” (*think small first*), pentru a răspunde în mod specific necesităților IMM-urilor, ca actori economici fundamentali pentru crearea de locuri de muncă și pentru creșterea economică. Vom fi competitivi doar dacă IMM-urile noastre sunt competitive;

42. **solicită**, prin urmare, să se acorde un rol mai important în comunicare agenților de promovare economică care operează la nivelul autorităților locale și regionale, care furnizează în mod ramificat servicii de sprijin fundamentale pentru ca IMM-urile să poată fi competitive;

43. **recomandă** utilizarea mijloacelor necesare care să garanteze o aplicare eficientă a *Small Business Act* și subliniază că ultima revizuire a acestuia acordă, pe bună dreptate, prioritate accesului IMM-urilor la finanțare și legislației inteligente;

44. **este de acord** cu necesitatea de a se crea condiții pentru ca întreprinderile să aibă acces la cele mai bune servicii posibile, ceea ce influențează în mare măsură calitatea produselor și serviciilor acestora și, prin urmare, competitivitatea lor. Trebuie să se pună accentul pe acele măsuri care contribuie la abilitare și la promovarea concurenței între furnizorii de servicii pentru întreprinderi;

45. **sprijină** punerea în practică de măsuri de facilitare a dezvoltării inovării și simplificării gestionării în întreprinderi, în special în IMM-uri, reducându-se sarcinile administrative și legislative care au repercusiuni asupra competitivității întreprinderilor, pentru a face progrese, de exemplu, în ce privește extinderea „*fitness checks*” la domeniul politicii industriale, precum și lărgind și generalizând aplicarea acestora în alte domenii conexe;

46. **subliniază** importanța impactului și a dimensiunii teritoriale ale politicii industriale europene, pentru a adapta obiectivele acesteia la diversele condiții inițiale, acest lucru fiind esențial pentru o dezvoltare echilibrată și coezivă și pledează pentru coerența necesară dintre comunicare și orientările incluse în comunicările „Contribuția politicii regionale la creșterea inteligentă în Europa 2020”⁽³⁾ și Contribuția politicii regionale la creșterea durabilă în Europa 2020⁽⁴⁾;

47. **este de acord** în ceea ce privește necesitatea de a se avansa pe calea specializării inteligente pentru a promova competitivitatea rețelei industriale și preconizează ca autoritățile regionale și locale să-și dezvolte propriile lor nișe de inovare. Specializarea inteligentă reprezintă nodul de legătură între comunicarea privind politica industrială și inițiativa emblematică „Uniune pentru inovare”;

48. **consideră** că este necesar să se promoveze integrarea instrumentelor de stimulare a clusterelor în Uniunea Europeană, prin adoptarea unei abordări unice centrate pe creștere și competitivitate care, dincolo de schimbul de experiențe, să promoveze proiecte concrete cu caracter comun și de colaborare. Contextul Uniunii Europene devine în acest caz un element-cheie pentru intensificarea cooperării transnaționale care să faciliteze dezvoltarea de clustere la nivel mondial;

49. **subliniază** necesitatea de a dezvolta în continuare proiecte strategice la nivelul UE în domenii concrete și cu un efect sporit de pârghie în termeni de transfer tehnologic și creare de sinergii, cum ar fi dezvoltarea industrială a vehiculelor ecologice, clădirile eficiente din punct de vedere energetic și fabricile viitorului. Este important să se facă progrese și să se aprofundeze acest tip de inițiative cu viziune pe termen lung, prin care să se demonstreze valoarea adăugată a Uniunii Europene;

50. **consideră că** administrațiile publice pot exercita și ele un efect de pârghie considerabil asupra competitivității întreprinderilor prin intermediul achizițiilor publice inovatoare. Astfel, criteriile în materie de achiziții publice vor stimula inovarea întreprinderilor contractante prin intermediul prioritizării produselor sau serviciilor inovatoare și durabile, ceea ce îmbunătățește calitatea și accesibilitatea serviciilor publice. În acest sens, trebuie desigur evitate sarcinile administrative suplimentare, întrucât, altfel, în special pentru IMM-uri, participarea la procedurile de achiziții publice nu ar mai fi atractivă;

51. **solicită** statelor membre și autorităților regionale și locale competente să facă progrese pe calea promovării culturii spiritului antreprenorial în societatea europeană, în special în rândul tinerilor. Sistemele de învățământ ar trebui să dezvolte programe de formare care să includă încurajarea spiritului antreprenorial, a asumării de riscuri, a capacității de a deveni lider sau a creativității printre competențele esențiale ale persoanelor;

52. **semnalează** importanța esențială a promovării dezvoltării de profiluri relaționate cu globalizarea, în cadrul căreia joacă un rol esențial cunoașterea limbilor, disponibilitatea față de mobilitatea profesională internațională, sau dezvoltarea unei mentalități deschise către relațiile cu persoane provenind din diferite culturi;

53. **propune** integrarea într-o mai mare măsură în comunicare a strategiilor tehnologică și de internaționalizare. Inovarea, tehnologia și internaționalizarea sunt trei concepte care, în mod necesar, se alimentează reciproc și sunt strâns legate între ele; ar trebui realizat un efort de definire a unor politici comune;

54. **solicită** ca pregătirea viitoare a strategiei de sprijin al internalizării IMM-urilor să fie suficient de ambițioasă și concretă. Această strategie ar trebui să acorde o atenție specială promovării cooperării între întreprinderi și dezvoltării relațiilor dintre acestea, precum și creării de legături intersectoriale;

55. **solicită** Comisiei Europene punerea în aplicare efectivă a măsurilor incluse în Comunicarea „Comerț, creștere și afaceri internaționale. Politica comercială – componentă cheie a Strategiei UE 2020”⁽⁵⁾, îndeosebi în ceea ce privește agenda negocierilor în cadrul instituțiilor internaționale, precum și aprofundarea colaborărilor strategice. Este fundamental să se acționeze la nivelul Uniunii Europene, pentru a spori influența industriei europene în lume;

56. **împărtășește opinia** Comisiei Europene privind importanța strategică a politicii în domeniul concurenței pentru competitivitatea industriei UE și pentru o concurență fără denaturări pe piața internă. Un mediu concurențial echitabil, care să favorizeze egalitatea de condiții, stimulează întreprinderile să introducă îmbunătățiri pentru a face față concurenței și dezvoltă spiritul întreprinzător. Este esențială asigurarea unei bune funcționări a acestei politici, precum și aplicarea corespunzătoare de către state și autoritățile locale și regionale;

⁽³⁾ COM(2010) 553 final

⁽⁴⁾ COM(2011) 17 final

⁽⁵⁾ COM(2010) 612.

57. **reamintește**, cu toate acestea, noul rol al sectorului public, care trebuie să caute formule de parteneriat public-privat pentru a finanța infrastructuri strategice și investiții productive de mare amploare. Colaborarea public-privat trebuie utilizată, de asemenea, pentru dezvoltarea politicii industriale, urmărind alinierea intereselor și punerea în aplicare de proiecte concrete cu dimensiune europeană, care să sporească gradul de eficiență al cheltuielilor publice. Mai mult, formulele de cooperare public-public între diferitele niveluri de guvernare și instituții publice vor contribui la îmbunătățirea coordonării politicilor și la reducerea ineficiențelor;

Viitorul nostru industrial depinde de transformarea într-o industrie bazată pe inovare și cunoaștere.

58. **salută** viziunea inovării ca element central al Strategiei Europa 2020 și poziționarea sa strategică prin intermediul inițiativei emblematică „O Uniune a inovării”. Prioritatea legată de creșterea inteligentă este orientată, în mod oportun, către o creștere bazată pe binomul cunoaștere și inovare ca reprezentând unul din cei trei piloni fundamentali pentru creșterea economică a Uniunii Europene pe viitor;

59. **semnalează** importanța extinderii și aprofundării conceptului de inovare și subliniază necesitatea ca industria să combine inovarea bazată pe propria experiență sau abordarea DUI (*Doing, Using and Interacting*), cu abordarea STI (*Science, Technology and Innovation*), bazată pe o cunoaștere explicită și cu caracter științific și tehnologic;

60. **deplânge** lipsa din comunicare a unei mai mari importanțe acordate inovării netehnologice, aceasta fiind o sursă de avantaje concurențiale. Autenticele schimbări din mediul antreprenorial sunt însoțite cel mai adesea de inovarea gestionării antreprenoriale și organizaționale în domenii cu mar fi strategia, procesele, marketingul, organizarea industrială sau relațiile cu furnizorii. Mizând pe inovare netehnologică, numeroase regiuni și teritorii au putut deveni competitive;

61. **propune**, prin urmare, să se includă în evaluările politicii industriale indicatori de inovare netehnologică;

62. **subliniază** că la baza inovării stau cunoașterea și creativitatea și că întreprinderile trebuie să le încorporeze și să le gestioneze în mod sistematic în toate activitățile lor;

63. **regretă** faptul că comunicarea nu redă importanța decisivă pe care o au persoanele în noua politică industrială, dacă aceasta dorește în mod real să pună bazele efective pentru asigurarea unei creșteri echilibrate pe termen lung. Într-o industrie bazată pe cunoaștere, persoanele sunt protagoniștii transformărilor și ai avantajelor competitive ale întreprinderilor;

64. **consideră** că cercetarea din cadrul universităților și centrelor tehnologice și de cercetare, împreună cu activitatea

de cercetare teoretică, trebuie să se deschidă și să se orienteze în mai mare măsură către necesitățile pieței și aplicarea practică a rezultatelor cercetării;

65. **consideră** că este necesară o mai bună coordonare între cercetare și industrie, pentru a se progresa pe calea specializării inteligente a teritoriilor, în domeniile tehnologiilor generice esențiale, cum ar fi nanotehnologia, microelectronica și nanoelectronica, biotehnologia industrială, fotonica, materialele avansate și tehnologiile avansate de fabricare, precum și promovarea creării de rețele transnaționale și intensificarea cooperării la nivel regional, național și internațional;

66. **subliniază** că dezvoltarea unei industrii europene bazate pe inovare și pe cunoaștere trebuie, în mod obligatoriu, să se traducă prin obținerea unui număr sporit de brevete de către întreprinderile europene. În acest caz, este deosebit de important ca întreprinderile și autorii să dispună de un sistem eficient de protejare a drepturilor de proprietate intelectuală, care să presupună costuri mai scăzute de acces, și să se asigure o mai bună protecție juridică împotriva falsificărilor și pirateriei. În acest scop, este indispensabilă scăderea costurilor și simplificarea procedurilor de obținere de brevete, precum și armonizarea validării lor automate în toate statele membre, în conformitate cu propunerea privind brevetul unic european;

67. **semnalează** că TIC au devenit un factor decisiv pentru a spori productivitatea întreprinderilor și, prin urmare, este de acord cu faptul că este indispensabilă promovarea utilizării acestora de către IMM-uri. Adaptarea și integrarea TIC va determina potențialul competitiv al întreprinderilor europene față de concurenții lor din țările terțe. Aceste tehnologii promovează munca în colaborare, tratarea și schimburile reciproce de informații și de idei, precum și un acces mai direct la piață și clienți;

68. **insistă** asupra importanței deosebite a îmbunătățirii relațiilor dintre diverșii agenți, precum și a adoptării conceptului de „ecosisteme regionale de inovare” în strategiile de dezvoltare regională. „Ecosistemele regionale de inovare” presupun o dezvoltare a rețelelor și fluxurilor de schimburi de cunoștințe, organisme cu puternice rădăcini în teritoriu, precum și modele organizatorice flexibile;

69. **recomandă** să se pună mai mult accent pe necesitățile IMM-urilor în momentul definirii orientărilor care vor conduce următorul Program-cadru al Uniunii Europene pentru cercetare și dezvoltare tehnologică, care să favorizeze participarea acestora la proiectele europene comune;

70. **solicită** Comisiei Europene să acorde o importanță sporită dimensiunii regionale la definirea Cadrelor strategice comune de cercetare și dezvoltare, care va include Programul-cadru și Programul CIP, precum și continuarea acțiunii-pilot *Regions of Knowledge*, pentru consolidarea potențialului de cercetare al regiunilor europene prin clustere transnaționale;

71. **reiterează** necesitatea de a se crea un context favorabil pentru o mai mare angajare a capitalului privat în investițiile productive legate de inovare și cercetare-dezvoltare, ceea ce implică în mod necesar crearea de formule financiare cum ar fi capitalul-risc sau *business angels*;

72. **solicită**, cu toate acestea, un sistem mai precis de indicatori și obiective, care, pe lângă procentajul de cheltuieli consacrate cercetării-dezvoltării de către întreprinderi, să poată reda și aspecte calitative legate de îmbunătățirea competitivității și a productivității, cu alte cuvinte, care să se orienteze asupra măsurării rezultatelor cercetării-dezvoltării;

Să punem în valoare punctele forte ale UE și noile oportunități pentru a construi un model mai responsabil și pentru a avansa pe calea sustenabilității

73. **consideră** că UE trebuie să valorifice atuurile pe care și le-a creat în beneficiul competitivității industriei europene: dispunem de o bază tehnologică și științifică importantă și de universități de înalt nivel, precum și de forță de muncă calificată și specializată; am dezvoltat o piață internă care elimină obstacolele din calea comerțului și a liberei circulații a lucrătorilor; în plus, s-au dezvoltat clustere și rețele de cooperare puternice, iar UE a fost pionieră în punerea în aplicare de soluții ecologice;

74. **semnalează** că, în ciuda progreselor înregistrate de la crearea pieței unice, încă nu au fost utilizate toate posibilitățile oferite de aceasta, în favoarea unei creșteri durabile și favorabile incluziunii. Piața unică reprezintă motorul economic al Uniunii Europene, iar realizarea integrală a acesteia este esențială pentru promovarea creșterii și a competitivității industriei noastre;

75. **solicită** Comisiei Europene și statelor membre să elimine obstacolele și lacunele care frânează potențialul de creștere al pieței unice. În acest sens, **recunoaște** că Directiva privind serviciile a permis eliminarea unora dintre obstacolele care persistă pe piața unică în ceea ce privește prestarea de servicii și stabilirea într-un alt stat membru. Comisia Europeană trebuie să acționeze în continuare în acest sens, implicând autoritățile locale și regionale, având în vedere că acestea reprezintă actori esențiali pe piața serviciilor;

76. **consideră** că îmbătrânirea populației, schimbările climatice și protecția mediului sunt trei dintre principalele provocări cu care se va confrunta Uniunea Europeană în următorii ani;

77. **semnalează**, așadar, că sustenabilitatea trebuie privită ca o oportunitate esențială pentru viitorul industriei europene, întrucât va contribui, fără îndoială, la crearea de locuri de muncă și întreprinderi mai multe și noi, cu un profund caracter inovator și competitiv;

78. **întâmpină cu satisfacție** intenția Comisiei Europene de a promova o mai strânsă legătură și coerență între cerințele de mediu și obiectivele politicii industriale, progresând pe calea de tranziție către o gestionare mai eficientă a resurselor pe ansamblul industriei. Caracterul limitat al resurselor energetice strategice și al materiilor prime și creșterea costurilor acestora

obligă industria la utilizarea mai rațională a acestora, care trebuie să se bazeze pe consumul eficient, pe reciclare, precum și pe înlocuirea cu materiale alternative;

79. **reiterează** importanța consolidării „economiei ecologice”, care decurge atât din necesitatea de a utiliza energia în mod eficient, cât și, îndeosebi, din conștientizarea sporită a necesității progresării către un grad mai mare de eco-inovare. Astfel, se vor realiza activități economice inovatoare, de la energiile din surse regenerabile până la noile materiale, obiectivul urmărit fiind acela de a se contribui la o economie cu emisii scăzute de dioxid de carbon;

80. cu toate acestea, **consideră necesar** ca statele membre și autoritățile regionale sau locale competente să educe de asemenea consumatori responsabili, care să opteze pentru un consum etic și selectiv, care să impună cele mai mari exigențe de calitate, informare și transparență întreprinderilor. Consumatorii joacă, în acest fel, un rol important în ce privește stimularea potențialului competitiv al întreprinderilor și adoptarea de politici responsabile;

81. **salută** integrarea responsabilității sociale a întreprinderilor ca un element care contribuie, de asemenea, la competitivitatea și poziția de lider a industriei la nivel internațional și care este subliniat de comunicare;

82. **subliniază** că autoritățile locale și regionale cunosc condițiile specifice ale fiecărui teritoriu și dispun de competențe pentru a difuza noi valori și a avansa pe calea responsabilității sociale a întreprinderilor. Comisia Europeană trebuie să continue să impulsioneze acest concept și să se sprijine pe guvernele locale și regionale, cărora le revine responsabilitatea punerii sale în aplicare pe teren. În acest sens, este fundamental să se pună în aplicare principiul subsidiarității și să se gestioneze politicile de la nivelul de guvernare cel mai eficient și mai apropiat de cetățeni;

83. **preconizează** integrarea, la nivelul întreprinderilor, de noi modele de gestionare, în cadrul cărora să se consolideze participarea angajaților ca element-cheie pentru sporirea eficienței tuturor proceselor industriale, și, în consecință, a competitivității, precum și pentru prevenirea precarizării condițiilor de lucru în contextul transformărilor industriale;

84. **semnalează** însă că, în același timp, este necesar să se facă progrese în ceea ce privește flexibilitatea internă a industriei. Diferitele grupuri de interese trebuie să reacționeze și să se adapteze la un peisaj economic aflat în schimbare, ceea ce implică adaptarea organizării producției la fluctuațiile cererii și la schimbările tehnologice;

85. **solicită**, în acest sens, o mai mare flexibilitate a piețelor forței de muncă din statele membre, bazate pe dialogul dintre partenerii sociali, care să fie însoțită de sisteme de protecție socială sigure, care să contribuie la creșterea economică și la coeziunea socială, prin locuri de muncă mai multe și mai bune. Reglementarea piețelor forței de muncă trebuie să asigure tranziția dintre perioadele de șomaj și perioadele de angajare, oferind garanții de securitate economică, precum și opțiuni de formare și orientare profesională pentru consolidarea capacității de inserție profesională;

Autoritățile locale și regionale ca parteneri strategici pentru impulsivarea industriei europene

86. **reiterează** rolul esențial al autorităților locale și regionale ale Uniunii Europene în impulsivarea politicii industriale și de dezvoltare economică, având în vedere apropierea acestora și cunoașterea pe teren a structurii industriale și a problemelor care afectează întreprinderile;

87. **solicită** ca Comisia Europeană și statele membre, alături de guvernele locale și regionale, să facă progrese pe calea unei mai mari coordonări și a unei abordări integrate în ceea ce privește definirea unei politici industriale ambițioase și axate asupra competitivității, care să valorifice sinergiile cu restul inițiativelor emblematice incluse în Strategia Europa 2020;

88. **îndeamnă** Comisia Europeană să îmbunătățească condițiile și guvernanta politicii industriale, acordând o mai mare relevanță rolului autorităților locale și regionale europene în ceea ce privește definirea și punerea în aplicare a politicii industriale. Având în vedere apropierea acestora de

realitatea întreprinderilor și faptul că dispun de competențe, inclusiv legislative, în materie de politică industrială, ele reprezintă actori esențiali pentru dezvoltarea economică, iar acest nivel se dovedește a fi ideal pentru a progresa pe calea unei abordări constând din politici *de jos în sus* (*bottom-up*);

89. **invită** statele membre și autoritățile locale și regionale să creeze pacte teritoriale la nivel național pentru definirea și punerea în aplicare în comun a Programelor naționale de reformă (PNR), precum și să evalueze împreună progresele acestora, în scopul coordonării și concentrării eforturilor și agendelor lor politice către obiectivele Strategiei Europa 2020, ceea ce va contribui fără îndoială la îndeplinirea acestora;

90. **subliniază rolul** autorităților locale și regionale în ceea ce privește realizarea de progrese pe calea coeziunii teritoriale și reducerea diferențelor economice și sociale; acestea reprezintă actori esențiali pentru a dezvolta o abordare ramificată care să contribuie la consolidarea politicii industriale la nivel teritorial european.

Bruxelles, 11 octombrie 2011

Președinta
Comitetului Regiunilor
Mercedes BRESSO

Avizul Comitetului Regiunilor „O Europă eficientă din punctul de vedere al utilizării resurselor – Inițiativă emblematică a Strategiei Europa 2020”

(2012/C 9/08)

COMITETUL REGIUNILOR

- solicită ca propunerea de calendar a Comisiei Europene privind foaia de parcurs către o Europă eficientă din punct de vedere energetic să devină și mai strictă și pledează pentru adoptarea indicatorilor în cursul anului 2012. În plus, CoR solicită ca autoritățile locale și regionale competente să fie consultate cu privire la acești indicatori, pentru a se garanta că sunt realiști și se pot concretiza, atât din punctul de vedere al capacităților, cât și al costurilor;
- invită Comisia să analizeze oportunitatea adoptării unui „coș” care să cuprindă patru indicatori de utilizare a resurselor: amprenta asupra solului, utilizarea materiilor prime (biodiversitate, resurse biologice și minerale), amprenta asupra apei și amprenta emisiilor de gaze cu efect de seră; insistă ca indicatorii să fie incluși de Comisie ca parte integrantă a sistemului de raportare națională din cadrul Strategiei Europa 2020 și privind inițiativele sale emblematiche, orientând programele de reformă și pregătirile bugetare naționale;
- regretă că foaia de parcurs nu menționează posibilitatea asocierii Convenției primarilor la efortul întreprins în materie de eficacitate a utilizării resurselor și propune examinarea, împreună cu Comisia Europeană, a unor modalități concrete de extindere a Convenției primarilor la domeniile fundamentale de aplicare a inițiativei emblematiche „O Europă eficientă din punctul de vedere al utilizării resurselor”, precum biodiversitatea și exploatarea terenurilor, gestionarea deșeurilor și a apei sau poluarea atmosferică;
- recomandă întreprinderea de acțiuni specifice, care să vizeze în special trecerea la sisteme de transport și energetice cu emisii scăzute de dioxid de carbon, promovarea achizițiilor publice ecologice, crearea unei societăți fără deșeuri (prin maximizarea prevenirii producerii de deșeuri și prin considerarea acestora drept resursă, în cadrul unei economii circulare a materialelor), promovarea creșterea gradului de substituție și a eficienței în utilizarea resurselor în cadrul lanțului valoric al materiilor prime, protejarea și reinstituirea serviciilor ecosistemice, precum și reducerea suprafeței solurilor impermeabilizate, oriunde se impune acest lucru.

Raportor	dl Michel LEBRUN (BE-PPE), membru al Parlamentului Comunității franceze
Documente de referință	Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor – O Europă eficientă din punctul de vedere al utilizării resurselor – inițiativă emblematică a Strategiei Europa 2020 COM(2011) 21 final Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor – Foaie de parcurs către o Europă eficientă din punct de vedere energetic COM(2011) 571 final

I. RECOMANDĂRI POLITICE

COMITETUL REGIUNILOR

1. consideră că o politică pentru mediu, climă și energie orientată către viitor trebuie să se bazeze pe principiul bunei gestionări. Prin aceasta, Comitetul înțelege că oamenilor le revine responsabilitatea gestionării și utilizării resurselor naturale într-un mod și un ritm prin care să fie asigurate durabilitatea și menținerea diversității lor. Obiectivul general al unei asemenea politici constă într-o dezvoltare care să răspundă nevoilor generațiilor actuale, fără a pune în primejdie capacitatea celor viitoare de a și le satisface pe ale lor;

2. își manifestă îngrijorarea față de faptul că Uniunea Europeană urmează astăzi un parcurs periculos și neviabil de dezvoltare, de producție și de consum, lucru afirmat și de Comisie în comunicarea privind inițiativa emblematică: „Menținerea modelelor noastre actuale de utilizare a resurselor este exclusă”;

3. salută, în acest context, lansarea inițiativei emblematică „O Europă eficientă din punctul de vedere al utilizării resurselor”, care își propune să facă din utilizarea eficientă a resurselor principiul director al politicilor Uniunii Europene în materie de energie și economie cu emisii scăzute de dioxid de carbon, transporturi, materii prime și produse de bază, consum și producție durabile de bunuri și servicii, gestionare a deșeurilor, utilizare a solului și a ecosistemelor, agricultură și pescuit; această inițiativă are funcția importantă de a sprijini crearea de sinergii între diferitele domenii și delimitarea diferitelor interese și orientări și, în același timp, de a garanta un concept comun, coerent și durabil pentru utilizarea resurselor;

4. este satisfăcut de efectele pozitive ale inițiativei emblematică asupra politicii europene privind mediul. Cu toate acestea, politica europeană privind mediul în ansamblu și politica actuală privind o utilizare mai eficientă a resurselor (precum strategia tematică pentru utilizarea sustenabilă a resurselor naturale) în special, se concentrează pe reducerea efectelor negative asupra mediului ale dezvoltării economice și ale exploatării resurselor naturale. Odată cu inițiativa emblematică, domeniul de interes se extinde asupra efectelor negative ale întrebuițării ineficiente a resurselor naturale

pentru dezvoltarea economică. Inițiativa emblematică dă astfel un impuls necesar unei integrări sporite a politicii de mediu în politica UE din domeniul economic și al produselor;

5. apreciază faptul că inițiativa emblematică extinde aria de preocupări a Uniunii Europene la ansamblul resurselor naturale: resursele energetice tradiționale, dar și materiile prime biotice și abiotice, precum combustibilii, biomasa, mineralele, metalele și lemnul, terenurile arabile și stocurile de pește, solul, apa, aerul, precum și serviciile ecosistemice legate de protecția biodiversității;

6. este foarte mulțumit de invitația pe care Comisia Europeană a adresat-o Comitetului Regiunilor, de a se exprima în privința rolului pe care autoritățile locale și regionale ar trebui să-l joace în cadrul punerii în aplicare a acestei inițiative, în perioada inițială a procesului decizional, în special în cazurile în care acestea dețin competențe specifice legate de această inițiativă, mai ales sub aspectul normelor, de exemplu în construcții sau în gestionarea deșeurilor. Acest lucru va permite CoR să își facă auzită vocea încă din primele etape ale elaborării politicilor viitoare;

7. împărtășește pe deplin aprecierea Comisiei, conform căreia trebuie îndeplinite trei condiții-cheie pentru a beneficia de avantajele unei economii eficiente din punctul de vedere al utilizării resurselor și cu emisii reduse de dioxid de carbon, și anume 1) voința politică de a realiza schimbări, 2) o planificare pe termen lung a politicii și a investițiilor și 3) schimbarea pe termen lung a mentalității și atitudinii tuturor cetățenilor în ceea ce privește utilizarea resurselor. Detalierea și aplicarea acestor principii va necesita un demers bazat pe principiul „guvernanței pe mai multe niveluri”. În această perspectivă, CoR reamintește rolul fundamental care le revine autorităților locale și regionale în elaborarea, implementarea și evaluarea acestor politici⁽¹⁾, lucru care a fost deja recunoscut clar de Comisie și de Parlamentul European;

Strategia Europa 2020 și inițiativa emblematică „O Europă eficientă din punctul de vedere al utilizării resurselor”

8. consideră că Uniunea militează pentru o împletire strânsă a dezvoltării economice cu bunăstarea socială și utilizarea responsabilă a resurselor naturale;

⁽¹⁾ CdR 25/2009 fin și CdR 73/2011 fin.

9. apreciază că trecerea la o economie eficientă din punctul de vedere al utilizării resurselor va genera o creștere a bunăstării generațiilor actuale și viitoare. Unul dintre aspectele acestei bunăstări va fi crearea de oportunități uriașe din perspectivă economică, comercială și a inovării. Ea va contribui la sprijinirea competitivității Uniunii prin reducerea costurilor materialelor și a consumului de energie, și prin stimularea ocupării forței de muncă în sectorul „tehnologiilor verzi”;

10. subliniază că îmbunătățirea mediului și a calității aerului necesită o politică ambițioasă de abordare a problemelor la sursă și solicită o consolidare a politicii UE în materie de emisii de gaze cu efect de seră și de poluare atmosferică și de zgomot pentru toate vehiculele și toți combustibilii;

11. remarcă faptul că numeroase autorități locale și regionale au adoptat și aplicat deja cu succes diferite politici și practici destinate promovării unei utilizări eficiente a resurselor. Aceste inițiative ar merita popularizate și apreciate la nivel european, astfel încât toată lumea să poată beneficia de expertiza dobândită de anumiți actori din domeniu, iar inițiativele cele mai eficiente și mai performante să fie promovate;

12. atrage atenția asupra faptului că din textul inițiativei Comisiei lipsesc referințele la numeroasele instrumente și strategii politice ale Uniunii Europene care încep deja să se ocupe de problema utilizării eficiente a resurselor, cum ar fi strategia tematică privind utilizarea durabilă a resurselor naturale, strategia tematică privind prevenirea și reciclarea deșeurilor sau planul de acțiune privind consumul și producția durabile și politica industrială durabilă. Aceste strategii ar putea sluji ca precedente în procesul adoptării și punerii în aplicare a viitoarelor strategii care vor viza alte aspecte ce țin de gestionarea resurselor naturale;

13. subliniază responsabilitatea Uniunii Europene și a statelor membre în ceea ce privește promovarea inițiativelor care urmăresc îmbunătățirea eficienței în utilizarea resurselor la nivel mondial. În acest sens, Comitetul Regiunilor sprijină ansamblul inițiativelor propuse de Comisia Europeană în cadrul pregătirilor pentru conferința Rio+ 20, care va avea loc în iunie 2012, și în special măsurile menite să mobilizeze finanțările și investițiile private și publice, precum și măsurile care au ambiția să introducă treptat un sistem de guvernare mondial multilateral mai eficient. Comitetul Regiunilor solicită ca arhitectura acestui sistem de guvernare să fie înzestrată cu mecanisme de participare și de cooperare pe mai multe niveluri care să permită consultarea și participarea activă a regiunilor și orașelor la chestiunile care le privesc;

14. se alătură Comisiei Europene în a solicita punerea rapidă în practică a Declarației OCDE privind creșterea economică ecologică, adoptată în iunie 2009;

15. salută sprijinul acordat de Uniunea Europeană și de statele membre activităților desfășurate de grupul internațional al Programului Organizației Națiunilor Unite pentru Mediu (PNUM), în vederea gestionării durabile a resurselor, precum și inițiativei acestuia pentru o economie ecologică;

16. regretă că nu a putut fi adoptat cadrul decenal de programare (pentru perioada 2011-2021) referitor la modurile de consum și de producție durabile cu ocazia celei de-a 19-a sesiuni a Comisiei pentru dezvoltare durabilă a Organizației Națiunilor Unite;

Guvernanța în cadrul Strategiei Europa 2020

17. subliniază interdependența dintre politicile de mediu și cele sociale. Vârful producției de petrol și de gaze, care, în opinia unora, este atins, precum și vârful producției de alte materiale vor antrena, inevitabil, o creștere a prețurilor acestora. Primele victime ale acestor consecințe vor fi persoanele cu veniturile cele mai mici și regiunile cu veniturile medii cele mai scăzute;

18. subliniază că, în virtutea caracterului transversal și complex al inițiativei emblematică, eficiența guvernantei sale și a monitorizării progresului ei în cadrul Strategiei Europa 2020, al semestrului european și al exercițiului anual de analiză a creșterii (în condițiile unei verificări anuale a performanței statelor membre), este esențială pentru ca Uniunea Europeană să ajungă la o mai mare eficiență în utilizarea resurselor;

19. ține să reafirme necesitatea clarificării dimensiunii bugetare a inițiativelor emblematică în cadrul Strategiei Europa 2020 ⁽²⁾. Viitorul cadru financiar multianual va trebui să reflecte ambițiile inițiativei emblematică în ce privește eficiența utilizării resurselor, asigurând coordonarea intervențiilor UE într-un cadru strategic comun, având în vedere conexiunile acestei inițiative cu anumite politici finanțate din bugetul Uniunii;

20. solicită Comisiei ca, la momentul evaluării planurilor naționale de reformă (PNR), prezentate de statele membre în aprilie 2011, să țină seama de gradul lor de angajare în promovarea eficienței în utilizarea resurselor;

21. reamintește că reușita Strategiei Europa 2020 va depinde în mare măsură de deciziile de la nivel local și regional. Astfel, Comitetul Regiunilor s-a declarat deja în favoarea includerii în PNR a unei referințe la instituirea pactelor teritoriale pentru Europa 2020, sub forma unor parteneriate pe mai multe niveluri între administrațiile de la nivel european, național, regional și local ⁽³⁾;

22. prin urmare, dorește să încurajeze dezvoltarea locală integrată, ca metodă esențială de îndeplinire a obiectivelor acestei inițiative emblematică;

23. consideră esențială participarea Comitetului Regiunilor – prin intermediul platformei sale de monitorizare a Strategiei Europa 2020 – la punerea în practică a inițiativei emblematică „O Europă eficientă din punctul de vedere al utilizării resurselor” și a politicii integrate în domeniul utilizării eficiente a resurselor;

⁽²⁾ CdR 73/2011 fin.

⁽³⁾ CdR 73/2011 fin și CdR 25/2009 fin.

Foia de parcurs către o Europă eficientă din punctul de vedere al utilizării resurselor

24. solicită ca propunerea de calendar din cadrul foii de parcurs, prin care se fixează termenele de stabilire și de adoptare succesivă a indicatorilor și obiectivelor la finele anului 2013 să devină și mai strictă. Comitetul Regiunilor pledează pentru adoptarea acestor indicatori în cursul anului 2012. În plus, CoR solicită ca autoritățile locale și regionale competente să fie consultate cu privire la aceste termene pentru indicatori, pentru a se garanta că sunt realiste și pot fi respectate, atât din punctul de vedere al capacităților, cât și al costurilor;
25. salută propunerea Comisiei Europene formulată în „Foia de parcurs către o Europă eficientă din punct de vedere energetic”, de adoptare a unui număr restrâns de indicatori, pentru a garanta vizibilitatea și eficiența acestora ca fundament al elaborării politicilor. Alegerea lor va trebui să se întemeieze pe gradul de importanță, de relevanță, de fiabilitate și de viabilitate. Indicatorii vor trebui să beneficieze de o cât mai largă recunoaștere;
26. invită Comisia să analizeze oportunitatea adoptării unui „coș” care să cuprindă patru indicatori de utilizare a resurselor: amprenta asupra solului, utilizarea materiilor prime (biodiversitate, resurse biologice și minerale), amprenta asupra apei și amprenta emisiilor de gaze cu efect de seră. Acești indicatori sunt relativ ușor de măsurat și oferă o estimare fiabilă privind modul în care utilizăm resursele și urmările acestuia. Ei ar veni în completarea indicatorilor care măsoară efectele utilizării resurselor asupra mediului și eficiența acestora;
27. insistă asupra necesității adoptării unui indicator general, de genul „amprentei ecologice”, ca instrument util pentru campanii de informare și de sensibilizare. Totuși, trebuie să se precizeze că gradul ridicat de agregare a acestui tip de indicator îl face mai puțin apt de a fi utilizat la elaborarea politicilor; datele și metodologia vor trebui armonizate la nivelul statelor, Comisia putând contribui la aceasta;
28. salută propunerea Comisiei Europene, poziționată în favoarea adoptării unui număr restrâns de obiective, care să fie totodată ambițioase, cuantificate, precise și coerente sub aspectul utilizării eficiente a resurselor. Aceste obiective ar trebui să-și propună, de exemplu, o îmbunătățire a celor patru indicatori menționați la punctul 26, precum și o creștere zero a suprafeței solurilor impermeabilizate sau o sporire a ratelor de prevenire și reciclare a deșeurilor;
29. solicită Comisiei Europene să analizeze, în cadrul evaluării indicatorilor și obiectivelor, cât de realizabile sunt politicile autorităților locale și regionale care s-ar putea sprijini pe indicatorii și obiectivele respective;
30. insistă ca indicatorii să fie incluși de Comisie în analiza sa anuală privind creșterea, care va marca lansarea semestrului economic începând cu 2012, devenind astfel parte integrantă a sistemului de raportare națională din cadrul Strategiei Europa 2020 și orientând discuțiile către modul în care programele de reformă și pregătirile bugetare naționale vor trebui armonizate cu strategia;
31. pledează pentru integrarea organică a indicatorilor de utilizare a resurselor în analizele de impact ale propunerilor politice prezentate de Comisia Europeană și de statele membre. Comisia Europeană ar trebui să ofere orientări și instrumente care să permită statelor membre, autorităților locale și regionale, întreprinderilor și altor entități să folosească indicatorii în mod simplu și eficient;
32. notează că amploarea și diversitatea provocărilor existente în materie de conservare a resurselor impun mobilizarea tuturor instrumentelor disponibile la nivel european, național, local și regional. Instrumentele de la nivel european și național constau într-o integrare sporită a chestiunilor de mediu în politica din domeniul economic și al produselor, iar un instrument la nivel local este Convenția primarilor, dovedindu-se eficace în domeniul energetic;
33. invită instituțiile internaționale, pe cele europene, naționale și subnaționale să ia în considerare în acest sens vasta experiență și rezultatele deja acumulate de semnatarii Convenției primarilor (aproximativ 3 000 de localități și peste 100 de regiuni provenind din peste 40 de țări);
34. solicită Comisiei Europene și celorlalte instituții UE să colaboreze la elaborarea unor mecanisme care să permită împărtășirea experienței Convenției primarilor cu partenerii noștri la nivel global, promovând, de exemplu, cooperarea la nivel local și regional în domeniul eficienței utilizării resurselor între orașele și regiunile UE și cele din cadrul vecinătății sudice și estice, precum și din țările în curs de dezvoltare;
35. regretă că foia de parcurs nu menționează posibilitatea asocierii Convenției primarilor la efortul întreprins în materie de eficacitate a utilizării resurselor. În acest context, Comitetul Regiunilor solicită cu stăruință Comisiei Europene să lucreze la extinderea Convenției primarilor la acest domeniu;
36. propune, de asemenea, examinarea, împreună cu Comisia Europeană, a unor modalități concrete de extindere a Convenției primarilor la domeniile fundamentale de aplicare a inițiativei emblematică „O Europă eficientă din punctul de vedere al utilizării resurselor”, precum biodiversitatea și exploatarea terenurilor, gestionarea deșeurilor și a apei sau poluarea atmosferică (CdR 164/2010 fin);
37. având în vedere elaborarea Planului de conservare a apelor europene, solicită în special ca, în 2012, Comisia Europeană, în parteneriat cu Comitetul, să extindă Convenția primarilor pentru a include obiectivul 20-20-20 pentru o gestionare integrată a apei, în conformitate cu Avizul Comitetului Regiunilor CdR 5/2011 fin;
38. susține cu fermitate „crearea unei platforme de tranziție privind eficiența resurselor care să implice mai mulți actori”, care să reunească „factori decizionali de la diferite niveluri administrative, inclusiv regional și local” (4). O asemenea platformă ar urma să se ocupe de împlinirea politicilor relevante și să contribuie la identificarea obiectivelor tranziției și obstacolelor în calea acesteia;

(4) Concluziile Consiliului Mediu din decembrie 2010.

39. susține poziția Comisiei Europene privind împărțirea în rețea și schimbul de bune practici între agenții care gestionează utilizarea eficientă a resurselor. În plus, Comitetul Regiunilor invită Uniunea Europeană să sprijine crearea de agenții naționale, regionale și locale care să trateze chestiunile legate de utilizarea eficientă a resurselor, acolo unde nu există asemenea agenții. Competențele celor existente ar putea fi extinse la toate chestiunile care privesc utilizarea resurselor și ar trebui să includă informarea și consilierea autorităților publice, întreprinderilor și cetățenilor cu privire la măsurile și soluțiile existente și disponibile în materie de utilizare eficientă a resurselor;

Componente necesare pentru îndeplinirea obiectivelor inițiativei emblematice „O Europă eficientă din punctul de vedere al utilizării resurselor”

40. afirmă că o Europă eficientă din punctul de vedere al utilizării resurselor va avea nevoie nu numai de inovare în tehnologie, ci și în sistemul socioeconomic, de noi modele de comportament în materie de producție și consum, de o schimbare a modului de viață și de noi modele de guvernare, precum și de un program de cercetare strategică axat pe inovarea sistemică;

41. solicită, în special, efectuarea schimbărilor necesare în materie de infrastructură, pentru a permite crearea de rețele inteligente interconectate, astfel încât întreprinderile mici și mijlocii și cooperativele să-și poată genera propria energie „verde” și să o poată împărți *peer-to-peer* între regiuni; solicită Comisiei Europene să organizeze o conferință specială cu autoritățile locale și regionale și părțile interesate relevante, pentru a iniția transformarea producției de energie a Europei;

42. afirmă că vor fi necesare o serie de măsuri, cum ar fi revizuirea politicilor bugetare și economice ale statelor membre, precum și reforme fiscale ecologice care să se axeze pe utilizarea eficientă a resurselor, pentru a realiza obiectivele inițiativei emblematice; de asemenea, va fi necesar să se direcționeze sfera de responsabilitate națională către chestiunea utilizării eficiente a resurselor, susținând ideea internalizării costurilor externe astfel încât să se stabilească prețuri adecvate, poluatorii să plătească, iar consumatorul să fie protejat și să se elimine treptat subvențiile care produc efecte nefaste pentru mediu;

43. consideră că introducerea unui sistem european de transport cu emisii reduse de dioxid de carbon și eficient din punctul de vedere al utilizării resurselor este un element esențial pentru reușita inițiativei emblematice. În acest context, trebuie să se vegheze la reducerea cantității de energie și de materii prime necesare construirii de automobile, precum și la sprijinirea industriei în acest sens, să se reducă mai drastic consumul și să se introducă sisteme de transport care să aibă o amprentă globală din ce în ce mai redusă asupra resurselor;

44. apreciază includerea în inițiativa emblematică a unei politici europene în domeniul apei care să acorde prioritate măsurilor de economisire a apei și unei utilizări mai eficiente a acesteia. Comitetul Regiunilor va emite recomandări pe această temă în avizul său prospectiv privind rolul autorităților regionale și locale în promovarea unei gestionări durabile a apei⁽⁵⁾;

O economie cu emisii reduse de dioxid de carbon și un sistem energetic eficient din punctul de vedere al utilizării resurselor

45. regretă faptul că politicile de eficiență energetică aplicate în prezent nu permit atingerea obiectivelor pachetului european energie-climă pentru 2020. Eficiența energetică ar trebui ridicată la rang de obiectiv obligatoriu și ar trebui să contribuie într-o măsură considerabilă la îndeplinirea obiectivelor de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră până în anul 2050;

46. invită Comisia ca, în inițiativele legislative și financiare care vor apărea ca urmare a Planului 2011 pentru eficiență energetică, recent adoptat, să se concentreze în continuare asupra sectoarelor construcțiilor, serviciilor și transportului⁽⁶⁾;

47. reafirmă faptul că sectorul construcțiilor ar trebui să beneficieze de stimulente juridice și financiare, astfel încât să crească rata renovărilor ce vizează eficientizarea energetică;

48. atrage atenția asupra necesității de a asigura formarea și angajarea unei forțe de muncă competente și accesibile, pentru creșterea eficienței energetice în toate sectoarele economice afectate, deci și în sectorul construcțiilor. Comitetul Regiunilor propune instituirea unei strategii europene în ceea ce privește sensibilizarea și formarea acestei forțe de muncă; în acest context, subliniază potențialul inițiativei emblematice și al măsurilor inovatoare impuse de aceasta pentru crearea de locuri de muncă de înaltă calificare și cu orientare pe termen lung într-o serie de sectoare și domenii profesionale din UE;

49. invită Comisia Europeană să propună măsuri concrete în materie de renovare a clădirilor prin intermediul viitoarei directive privind economia de energie și să prevadă sume suficiente în planul bugetar multianual post-2013 pentru refacerea și renovarea clădirilor din Europa în scopuri de eficiență energetică. Aceste măsuri ar trebui însoțite de o strategie de finanțare a clădirilor cu consum foarte redus de energie;

50. invită Comisia Europeană să propună un sistem unificat de măsurare a eficienței energetice în Uniunea Europeană, care să cuprindă o metodologie aplicabilă la nivelul autorităților locale și regionale;

51. salută obiectivul Comisiei Europene, de trecere la o economie cu emisii scăzute de gaze cu efect de seră și eficientă din punctul de vedere al utilizării resurselor⁽⁷⁾;

52. solicită ca aceste obiective să se reflecte corespunzător în cadrul financiar multianual, inclusiv prin punerea la dispoziția nivelului local și regional a unei finanțări suplimentare;

53. recunoaște importanța schemei europene de comercializare a certificatelor de emisii ca instrument de orientare a investițiilor în sectoarele relevante – producția de electricitate, industriile mari consumatoare de energie și, începând de anul viitor, aviația –, prin recompensarea pecuniară a investițiilor ce favorizează amprenta de carbon redusă și speră că eficacitatea acestui sistem se va îmbunătăți după 2012;

⁽⁵⁾ CdR 5/2011.

⁽⁶⁾ COM(2011) 109 final.

⁽⁷⁾ COM(2011) 112 final.

54. cu toate acestea, pledează pentru un rol sporit al schemei europene de comercializare a certificatelor de emisii în cadrul promovării tehnologiilor cu amprentă de carbon redusă, cu condiția ca aceste tehnologii să contribuie și la îmbunătățirea stării indicatorilor de utilizare a resurselor și să nu sporească riscurile în materie de mediu;

55. se declară așadar de acord cu planurile Comisiei Europene de retragere de pe piață a unui procent din drepturile de emisii actuale, în vederea stimulării trecerii Uniunii Europene la o economie cu emisii reduse de dioxid de carbon;

56. aprobă includerea în foaia de parcurs a unor practici de gestionare a terenurilor care să favorizeze mai mult menținerea dioxidului de carbon în sol și amintește că îmbunătățirea concentrației de materii organice din sol prezintă și alte avantaje pentru mediu și agricultură și pentru menținerea calității și fertilității solului;

57. regretă însă că potențialul sectorului agricol de atenuare a efectelor schimbărilor climatice este abordat în cadrul unor categorii diferite în protocoalele Organizației Națiunilor Unite și de la Kyoto, privind comunicarea informațiilor și contabilizarea, în condițiile în care acest sector are de jucat un rol fundamental în utilizarea eficientă și durabilă a resurselor;

58. subliniază importanța găsirii unui echilibru între utilizarea biocarburanților într-o economie cu emisii scăzute de dioxid de carbon și protecția biodiversității, gestionarea apei, conservarea mediului în general și alimentația mondială;

59. subliniază importanța completării politicilor de eficiență energetică cu măsuri sociale care să le permită persoanelor și regiunilor mai defavorizate să beneficieze de un serviciu energetic eficace;

Un consum și o producție durabile

60. invită Comisia Europeană să asigure o aplicare eficientă a planului de acțiune al Uniunii Europene pentru o producție și un consum durabile și o politică industrială durabilă, precum și să adopte o abordare mai cuprinzătoare;

61. pledează pentru sprijinirea de către Comisie a unei abordări de tip *top runner* (cel mai competitiv produs posibil) în materie de politică a produselor, prin introducerea de instrumente de descurajare suplimentare – care să elimine de pe piață produsele mai puțin performante – și de instrumente de stimulare, care să recompenseze cele mai bune produse și să grăbească apariția lor pe piață;

62. încurajează ecoinovarea, în vederea creării de noi produse sau servicii eficiente sub aspectul utilizării resurselor, ca instrument esențial de îndeplinire a acestui scop, precum și pentru competitivitate și pentru crearea de locuri de muncă. Viitorul plan de acțiune pentru ecoinovare ar urma să instituie noi parteneriate în materie de inovare, implicând autoritățile locale și regionale;

63. își reafirmă angajamentul de a promova utilizarea achizițiilor publice ecologice (APE) în rândul autorităților locale și regionale;

64. solicită stabilirea unor obiective obligatorii în materie de achiziții publice ecologice pentru guvernele naționale și instituțiile europene, precum și includerea acestora ca element distinct al viitoarei directive privind achizițiile publice, pentru sporirea clarității juridice a acestora și utilizarea ei pe scară largă;

65. solicită o revizuire în profunzime a directivei privind proiectarea ecologică și a măsurilor de punere în aplicare, în vederea promovării utilizării eficiente a resurselor, printr-o extindere a domeniului său de aplicare la produsele fără consum energetic, care au un impact important asupra mediului⁽⁸⁾ și încurajează dezvoltarea de metode de analiză a ciclului de viață al bunurilor și serviciilor, ale căror rezultate să fie ușor accesibile autorităților locale și regionale, pentru a le ajuta să facă alegeri mai bune;

66. solicită adoptarea de măsuri de combatere a obsolescenței organizate sau abuzive a bunurilor și serviciilor, pentru creșterea duratei de viață și a posibilității de reparare a bunurilor, precum și a posibilității de reciclare a lor la încheierea ciclului de viață, precum și măsuri de sprijinire a inițiativelor economice și industriale care contribuie la acest lucru;

67. încurajează folosirea mai frecventă a sistemului comunitar de management de mediu și audit (EMAS), în special de către autoritățile locale și regionale, în calitate de instrument axat pe piață și care are ca obiect gestionarea resurselor de către asociații. Comitetul Regiunilor consideră că ar fi posibil să se recurgă mai des la acest sistem dacă sarcinile aferente ar fi eliminate sau măcar reduse și dacă statelor membre li s-ar solicita să-și fixeze obiective proprii legate de numărul de organisme care participă oficial la EMAS;

68. solicită insistent Comisiei Europene, statelor membre și autorităților locale și regionale să consolideze măsurile de sensibilizare a consumatorilor și a întreprinderilor cu privire la efectele sociale și de mediu ale consumului lor, cum ar fi planurile de etichetare, integrarea consumului durabil în sistemele de învățământ și de formare, precum și un control mai strict al argumentelor comerciale de natură ecologică;

Transformarea Uniunii Europene într-o „economie circulară”

69. pledează pentru adoptarea obiectivului care constă într-o societate fără deșeuri, pe baza maximizării prevenirii producerii de deșeuri și pe considerarea acestora drept resursă, în cadrul unei economii circulare a materialelor;

70. regretă faptul că îngroparea deșeurilor rămâne încă forma cea mai întâlnită de eliminare a deșeurilor urbane. Prin urmare, Comitetul Regiunilor solicită Comisiei Europene să acorde o atenție specială punerii în aplicare a legislației europene existente în materie de deșeuri, lucru esențial pentru promovarea eficienței în utilizarea resurselor;

⁽⁸⁾ Articolul 21 din Directiva 2009/125/CE.

71. solicită insistent Comisiei Europene, statelor membre și autorităților locale și regionale să adopte măsuri eficiente pentru a împiedica dirijarea deșeurilor către instalații de tratare care nu corespund normelor (din Uniune sau din afara ei), să îmbunătățească competitivitatea industriilor europene de reciclare de-a lungul întregului lanț valoric, să stimuleze inovarea în domeniile utilizării eficiente a resurselor și concepției de produse reciclabile, să creeze stimulente economice sau noi instrumente, bazate pe piață, în vederea reciclării și încurajării utilizării materiilor prime secundare, și să optimizeze elaborarea și utilizarea criteriilor privind încetarea statutului de deșeu și a criteriilor de calitate pentru materialele reciclate, ținând seama în acest sens de lucrările în curs ale Comisiei Europene pe tema criteriilor privind încetarea statutului de deșeu. CoR solicită totodată să se acorde o atenție specială bunurilor care conțin materii prime amenințate de penurie, în special pământurilor rare;

72. încurajează statele membre și autoritățile locale și regionale să adopte programe ambițioase de prevenire a deșeurilor, astfel cum se solicită la articolul 29 din Directiva-cadru privind deșeurile, precum și parametri cantitativi precisi, pentru măsurile de prevenire a deșeurilor ⁽⁹⁾;

73. invită Comisia Europeană să promoveze în special prevenirea deșeurilor biologice și reducerea deșeurilor alimentare și să continue sprijinirea Săptămânii europene de prevenire a deșeurilor, care s-a dovedit o reușită în numeroase regiuni și orașe;

74. subliniază rolul esențial al autorităților locale și regionale în dezvoltarea piețelor reciclării și reutilizării. În această perspectivă, Comitetul Regiunilor își reînnoiește invitația de a include în Directiva privind DEEE obiective specifice și precise în materie de reutilizare a deșeurilor electronice, garantându-se totodată integrarea deplină în cadrul legislației a principiului responsabilității producătorului;

75. atrage atenția asupra faptului că autoritățile locale și regionale dispun de un spațiu de manevră considerabil în ce privește depășirea obiectivelor actuale de reciclare ale Uniunii Europene. Numeroase orașe și regiuni evoluate sub acest aspect au depășit deja cu mult obiectivele europene minime în materie de reciclare și de soluții alternative la îngroparea deșeurilor, vizând în prezent obiectivul ce constă în zero deșeuri incinerate sau în depozite, precum și niveluri ridicate de reciclare a deșeurilor menajere. În acest context, Comitetul Regiunilor nu poate decât să îndemne Uniunea Europeană și statele membre să continue încurajarea introducerii de instrumente destinate promovării reciclării, care să fie utilizate de orașele și regiunile performante, dar mai ales în regiunile mai puțin avansate în domeniu;

76. invită Comisia Europeană să efectueze mai repede evaluarea – impusă prin Directiva-cadru privind deșeurile – avantajelor instituirii de obiective europene obligatorii în materie de prevenire a deșeurilor și a consolidării obiectivului actual obligatoriu în domeniul reciclării deșeurilor urbane solide. Această ultimă măsură ar putea avea ca rezultat crearea a 500 000 de noi locuri de muncă în Europa ⁽¹⁰⁾;

⁽⁹⁾ CdR 47/2006 fin.

⁽¹⁰⁾ CEE Bankwatch 2011, BEE & FoEE 2011.

Utilizarea eficientă a materiilor prime (minerale, păduri și biomasă)

77. salută faptul că Comunicarea Comisiei Europene „Abordarea provocărilor de pe piețele de mărfuri și privind materiile prime” ⁽¹¹⁾, publicată în contextul inițiativei emblematice „O Europă eficientă din punctul de vedere al utilizării resurselor”, face referire la utilizarea eficientă a resurselor;

78. invită Comisia Europeană și statele membre să promoveze creșterea gradului de substituție și a eficienței în utilizarea resurselor în cadrul lanțului valoric al materiilor prime, acoperind domeniile prospectării, extracției, transformării, reciclării, proiectării ecologice, ecologiei industriale și producției eficiente sub aspectul utilizării resurselor;

79. încurajează statele membre și regiunile să își definească, cu condiția continuării sprijinului din partea Comisiei Europene, politici durabile și eficiente din punctul de vedere al utilizării resurselor în ceea ce privește minereurile, să introducă o politică de amenajare a teritoriului în această privință, precum și o procedură clară de autorizare a extracțiilor miniere;

80. salută orientările Comisiei privind extracția de minereuri neenergetice și cerințele Natura 2000 ⁽¹²⁾ și face apel la o abordare integrată a acestor chestiuni și pe viitor;

81. ia notă de invitația Consiliului adresată Comisiei Europene, de a propune măsuri de rezolvare a problemelor de aprovizionare cu materii prime destinate industriei și care provin din silvicultură și din sectorul energiilor regenerabile;

82. solicită adoptarea unui sistem de certificare obligatorie în toată Uniunea Europeană, precum și măsuri de încurajare a utilizării în producerea de energie a biomasei și a lemnului provenind din pădurile gestionate în mod durabil. Comitetul Regiunilor atrage atenția asupra rolului pe care autoritățile locale și regionale îl pot avea în gestionarea acestor activități;

83. își reiterează solicitarea privind prezentarea de către Comisie a unor propuneri de criterii minime obligatorii de durabilitate în cazul utilizării surselor de biomasă solidă și gazoasă pentru producerea energiei electrice, încălzire și răcire ⁽¹³⁾;

Biodiversitatea, serviciile ecosistemice și utilizarea solurilor

84. afirmă că utilizarea, protejarea și reinstituirea eficace a unor servicii ecosistemice, astfel cum sunt definite acestea de statele membre în contextul noului obiectiv de biodiversitate pentru 2020 și prezentate în documentul „O strategie a UE în domeniul biodiversității pentru 2020” ⁽¹⁴⁾, sunt esențiale pentru o utilizare eficientă a resurselor;

⁽¹¹⁾ COM(2011) 25 final.

⁽¹²⁾ EC guidance on undertaking non-energy extractive activities in accordance with Natura 2000 requirements (Orientările CE privind extracția de minereuri neenergetice și cerințele Natura 2000), http://ec.europa.eu/environment/nature/natura2000/management/docs/nee_n2000_guidance.pdf

⁽¹³⁾ CdR 312/2010 fin.

⁽¹⁴⁾ COM(2011) 244 final.

85. salută sprijinul pe care strategia UE în domeniul biodiversității pentru 2020 îl aduce activităților de valorizare a biodiversității, printre care se numără valorizarea economică a biodiversității și a serviciilor ecosistemice, precum și pentru încurajarea autorităților de management al fondurilor structurale să investească în capitalul natural, văzut ca patrimoniu pentru generațiile viitoare și ca sursă de dezvoltare economică, pentru promovarea susținerii biodiversității de către PAC, pentru stabilirea unui obiectiv subsidiar de restaurare a ecosistemelor, precum și pentru promovarea creării unei „infrastructuri verzi”;

86. regretă că, în ciuda recomandărilor precedente ale Comitetului, rolul esențial al autorităților locale și regionale în reușita acestei strategii nu este recunoscut suficient;

87. invită Uniunea Europeană și statele membre să lanseze la nivel local și regional proiecte-pilot în domeniul conservării biodiversității, în special proiecte-pilot în domeniul economiei ecosistemelor și biodiversității (TEEB), care să sprijine autoritățile locale și regionale în adoptarea și utilizarea instrumentelor definite în raportul internațional cu titlul *TEEB Report for Local and Regional Policy Makers* (Raport adresat factorilor de decizie locali și regionali în ceea ce privește economia ecosistemelor și biodiversității) ⁽¹⁵⁾;

88. ia notă de faptul că declinul habitatelor naturale și seminaturale, adică al pășunilor, iazurilor, landelor și mlaștinilor, cu importanță crucială în combaterea schimbărilor climatice, rămâne o cauză majoră de preocupare. Comitetul Regiunilor încurajează așadar Uniunea Europeană, statele membre și autoritățile locale și regionale să se angajeze hotărât în elaborarea de programe adecvate de conservare și refacere a acestor ecosisteme;

89. se declară preocupat de efectele din ce în ce mai serioase pe care urbanizarea și rețelele de transport le au asupra solului, prin creșterea gradului de impermeabilizare a acestuia, ducând la scăderea nivelului de infiltrare a apei, frecvența sporită a inundațiilor și riscul crescut de eroziune, fragmentarea habitatelor și a populațiilor animaliere, agravarea fenomenelor de încălzire în orașe și, prin urmare o vulnerabilitate mai ridicată a acestora în raport cu valurile de căldură și schimbările climatice;

90. încurajează statele membre să concluzeze cu autoritățile locale și regionale în direcția înființării unor sisteme integrate de

planificare a utilizării solurilor și de amenajare a teritoriului capabile să contribuie la realizarea unor sisteme durabile de populare a zonelor urbane, la crearea unei serii de stimulente în vederea încurajării reutilizării zonelor necultivate (în raport cu utilizarea spațiilor verzi și a zonelor rurale), la instituirea unei baze de date privind zonele necultivate și, în fine, la reducerea suprafeței solului pe care s-au ridicat construcții, oriunde se impune acest lucru;

91. reafirmă faptul că o strategie tematică comună de protecție a solului, care să prevadă ca obiectiv adoptarea unei directive-cadru privind solurile, ar trebui să țină și în continuare de politica de mediu a Uniunii Europene;

O politică agricolă comună, o politică comună în domeniul pescuitului și o politică de coeziune eficiente din punctul de vedere al utilizării resurselor

92. își exprimă preocuparea în legătură cu faptul că stocurile comerciale de pește avute în vedere depășesc limitele biologice de securitate. Comitetul își reiterează solicitarea de asumare până în 2015 a obiectivului randamentului maxim durabil, ca principiu călăuzitor esențial al viitoarei politici comune în domeniul pescuitului (PCP) ⁽¹⁶⁾;

93. susține abordarea preconizată de Comisia Europeană în Comunicarea sa intitulată „Contribuția politicii regionale la creșterea durabilă în Europa 2020” ⁽¹⁷⁾;

94. pledează în special pentru o contribuție mai accentuată a fondurilor de coeziune la punerea în practică a inițiativei emblematice în cauză și invită autoritățile de management al fondurilor structurale să investească mai mult într-o economie cu emisii scăzute de dioxid de carbon, în servicii ecosistemice și în biodiversitate, precum și în ecoinovare;

95. sprijină totodată optimizarea investițiilor în utilizarea eficientă a resurselor;

96. crede cu tărie că se poate ajunge la o dezvoltare inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii în UE și în afara sa, dacă autoritățile locale și regionale devin forță motrice a schimbării și dezvoltării socioeconomice.

Bruxelles, 11 octombrie 2011

Președinta
Comitetului Regiunilor
Mercedes BRESSO

⁽¹⁵⁾ <http://www.teebweb.org>

⁽¹⁶⁾ CdR 218/2009 fin.

⁽¹⁷⁾ COM(2011) 17 final.

Avizul revizuit al Comitetului Regiunilor „Normele UE privind ajutoarele de stat aplicabile serviciilor de interes economic general”

(2012/C 9/09)

COMITETUL REGIUNILOR

- salută faptul că poziția Comisiei Europene este coerentă cu propunerea Comitetului Regiunilor, care face distincție între: 1. situațiile în care compensațiile de serviciu public *de minimis* nu afectează comerțul dintre statele membre ale Uniunii; 2. compensațiile acordate serviciilor publice cu dimensiuni locale și sociale peste plafoanele *de minimis*, dar care, din cauza caracteristicilor organizatorice proprii și în stadiul actual de dezvoltare a pieței interne, nu afectează comerțul dintre statele membre ale Uniunii; 3. compensațiile acordate celorlalte servicii publice de dimensiuni europene sau transfrontaliere, reglementate prin directive sau regulamente sectoriale;
- solicită încă o dată ridicarea plafonului *de minimis* la 800 000 euro pe an;
- solicită Comisiei să renunțe la introducerea criteriului populației reprezentate de autoritatea locală printre condițiile de aplicare a acestui nou regulament *de minimis*;
- reamintește că se opune introducerii unei verificări de către Comisie a eficienței economice a compensațiilor pentru SIEG; în opinia CoR, nici articolul 106 și nici o decizie sau o directivă unilaterală a Comisiei, în sensul dispozițiilor cuprinse în alineatul (3) din acest articol, nu constituie un temei juridic suficient pentru o astfel de inițiativă legislativă. Mandatul Comisiei, ca autoritate europeană în domeniul concurenței, nu se referă nicidecum la condițiile de alocare eficientă a resurselor publice de către autoritățile publice ale statelor membre.

Raportor general	dl Karl-Heinz LAMBERTZ (BE-PSE), ministru-președinte al Comunității germanofone din Belgia
Documente de referință	<ul style="list-style-type: none"> — Propunere de comunicare privind aplicarea normelor Uniunii Europene în materie de ajutor de stat în cazul compensației acordate pentru prestarea unor servicii de interes economic general (SIEG) — Propunere de regulament privind aplicarea articolelor 107 și 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene în cazul ajutoarelor <i>de minimis</i> acordate întreprinderilor cărora le-a fost încredințată prestarea unor SIEG — Propunere de comunicare privind cadrul UE pentru ajutoarele de stat sub forma compensațiilor pentru obligația de serviciu public (2011) — Propunere de decizie privind aplicarea articolului 106 alineatul (2) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene la ajutorul de stat, sub forma compensației pentru obligația de serviciu public, acordat anumitor întreprinderi cărora le-a fost încredințată prestarea unui SIEG — Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor - Reforma normelor UE privind ajutoarele de stat aplicabile serviciilor de interes economic general <p style="text-align: center;">COM(2011)146 final</p> <p>Avizul revizuit al Comitetului Regiunilor referitor la documentul CdR 150/2011 fin, conform articolului 52 din Regulamentul de procedură – ECOS-V-016</p>

I. RECOMANDĂRI POLITICE

COMITETUL REGIUNILOR

1. salută propunerea Comisiei de pachet legislativ privind ajutoarele de stat acordate sub forma compensației pentru obligația de serviciu public;

2. consideră că această revizuire reprezintă o inițiativă politică majoră pentru autoritățile locale și regionale, pentru că urmărește să definească noi reguli, clare și echilibrate, astfel încât normele de finanțare a serviciilor publice să fie în conformitate cu piața internă și să asigure astfel securitatea și previzibilitatea juridică necesare dezvoltării serviciilor publice în UE; regretă însă faptul că Comisia nu-și atinge obiectivul pe care și l-a stabilit de a asigura o mai mare claritate cu privire la chestiunile aplicabilității și aplicării și de a reduce pe cât posibil sarcina administrativă, în mod special pentru cei implicați;

3. consideră că arhitectura generală a mecanismului de control al ajutoarelor de stat propus de Comisia Europeană ar trebui să ia mai mult în considerare dimensiunea locală, transfrontalieră sau europeană a serviciilor publice, diversitatea modului lor de organizare și nivelul efectiv de risc al afectării comerțului dintre statele membre ale Uniunii; aceste aspecte se regăsesc însă doar parțial în propunerile prezentate;

4. salută faptul că poziția Comisiei Europene este coerentă cu propunerea Comitetului Regiunilor ⁽¹⁾, care face distincție între:

1. situațiile în care compensațiile de serviciu public *de minimis* nu afectează comerțul dintre statele membre ale Uniunii și, prin urmare, nu trebuie supuse controlului ajutoarelor de stat; 2. compensațiile acordate serviciilor publice cu dimensiuni locale și sociale peste plafoanele *de minimis*, dar care, din cauza caracteristicilor organizatorice proprii și în stadiul actual de dezvoltare a pieței interne, nu afectează comerțul dintre statele membre ale Uniunii într-o asemenea măsură încât să contravină interesului Uniunii; 3. compensațiile acordate celorlalte servicii publice de dimensiuni europene sau transfrontaliere, reglementate prin directive sau regulamente sectoriale sau dispunând de o structurare a întreprinderilor comerciale mandatate la nivel transfrontalier sau supranațional;

Propunerea de comunicare privind aplicarea normelor Uniunii Europene în materie de ajutor de stat în cazul compensației acordate pentru prestarea unor servicii de interes economic general

5. salută propunerea de comunicare, care clarifică și actualizează diferite noțiuni și concepte de drept al UE aplicabile SIEG, în special din perspectiva evoluției jurisprudenței Curții de Justiție a Uniunii Europene; regretă însă faptul că Comisia nu a stabilit o serie de criterii clare, care să depășească prevederile Curții de Justiție a UE, cu privire la definirea activității economice, caracterului local și relevanței pentru piața internă, păstrându-și astfel o mare marjă de interpretare în ceea ce privește verificarea acestor criterii și perpetuând incertitudinea juridică;

⁽¹⁾ Avizul nr. 150/2011, punctul 44.

6. subliniază în acest sens că articolul 14 din TFUE, care se numără printre dispozițiile de aplicare generală ale Tratatului, conferă Parlamentului și Consiliului un nou temel juridic pentru stabilirea, prin intermediul regulamentelor, a principiilor și condițiilor care permit serviciilor de interes economic general să-și ducă la îndeplinire misiunile specifice. Solicită prin urmare Comisiei să confere un statut oficial clarificării conceptelor de bază care nu sunt definite prin tratat, prin intermediul unei propuneri de regulament al Consiliului și al Parlamentului European, în temeiul articolului 14 din TFUE;

7. consideră că prezenta propunere de comunicare nu scutește Comisia de îndeplinirea angajamentului său de a prezenta un cadru de calitate pentru serviciile de interes general;

Propunerea de regulament privind aplicarea articolelor 107 și 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene în cazul ajutoarelor de minimis acordate întreprinderilor cărora le-a fost încredințată prestarea unor SIEG

8. salută intenția Comisiei Europene de a ridica plafonul din Regulamentul *de minimis* ⁽²⁾, până la care ajutoarele publice nu sunt supuse controlului ajutoarelor de stat, astfel încât să fie excluse din domeniul de aplicare toate serviciile publice de proximitate, cum ar fi cele care acționează în domeniul dezvoltării sociale locale, adică al incluziunii sociale, al combaterii excluziunii, al asistenței pentru persoanele în vârstă, al divertismentului local sau al activităților culturale, sportive sau socioeducative, acestea bazându-se în special pe rețeaua asociativă locală și pe microîntreprinderile sociale de cartier. Această propunere se bazează pe faptul că riscul ca acest tip de servicii publice să afecteze comerțul dintre statele membre este nul;

9. cu toate acestea, regretă că Comisia se mulțumește să propună ridicarea plafonului de 200 000 euro pe trei ani la 150 000 euro pe an, ceea ce nu ar permite decât acoperirea structurilor de proximitate cu mai puțin de 4 salariați; în consecință, solicită încă o dată ridicarea acestui plafon la 800 000 euro pe an, astfel încât să se poată acoperi ansamblul structurilor de proximitate cu mai puțin de 20 de salariați, care nu dispun de alte resurse în afara compensațiilor acordate de autoritățile publice, dat fiind că serviciile de proximitate sunt furnizate gratuit pe un teritoriu bine delimitat;

10. solicită Comisiei să renunțe la introducerea criteriului populației reprezentate de autoritatea locală printre condițiile de aplicare a acestui nou regulament *de minimis*. Într-adevăr, populația nu constituie în niciun fel un factor determinant pentru măsurarea impactului activității economice a autorității respective asupra comerțului dintre statele membre. Pe de altă parte, este inadmisibilă recurgerea la un raționament care riscă

să ducă la o discriminare între entități (comune, regiuni, stat ...). Utilizând un singur criteriu, cel al populației, nu se poate ține seama nici de faptul că aceste servicii de proximitate pot fi cofinanțate de mai multe autorități publice de mărimi și niveluri diferite, conform principiilor libertății de organizare și de prestare a serviciilor publice prevăzute în tratat. Nu în ultimul rând, nu se poate accepta penalizarea utilizării în comun a serviciilor, în special în cadrul întreprinderilor publice de cooperare intermunicipală. În aceste condiții, verificarea caracterului local și a legăturii cu un teritoriu bine delimitat trebuie să se bazeze pe o serie de indicatori care să țină seama, printre altele, de poziția geografică a autorității locale sau regionale respective și de gama de utilizatori potențiali ai serviciilor publice vizate. Această verificare va trebui să țină cont, conform articolului 174 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, de situația „regiunilor afectate de un handicap natural și demografic grav și permanent”, acțiunile stimulative trebuind așadar desfășurate în mod diferențiat. Ar trebui să se renunțe la limitarea cifrei de afaceri anuale la 5 milioane de euro;

11. ia notă cu satisfacție de faptul că Comisia Europeană acordă importanță aspectului transparenței și exclude din domeniul de aplicare a regulamentului său orice formă de ajutor care, nefiind transparent, nu poate fi calculat cu precizie;

Propunere de decizie privind aplicarea articolului 106 alineatul (2) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene la ajutorul de stat, sub forma compensației pentru obligația de serviciu public, acordat anumitor întreprinderi cărora le-a fost încredințată prestarea unui SIEG

12. sprijină, conform principiului proporționalității consacrat în tratat, metoda Comisiei, care ia în considerare caracterul exclusiv local al anumitor servicii publice, precum și propunerea de a extinde decizia privind compatibilitatea *a priori* și la alte servicii sociale, pe lângă spitale și organisme care se ocupă de locuințele sociale;

13. consideră că introducerea acestei noi noțiuni de „nevoi sociale esențiale” reprezintă o sursă de confuzii grave pentru autoritățile teritoriale și pentru partenerii acestora, deoarece se suprapune noțiunilor deja existente de servicii sociale de interes general și de servicii sociale excluse în temeiul articolului 2 alineatul (2) litera (j) al Directivei privind serviciile; solicită deci Comisiei să prefere conceptul de servicii sociale în sensul articolului 2 alineatul (2) litera (j) al Directivei privind serviciile, care permite statelor membre și autorităților teritoriale să definească limitele conceptului în conformitate cu principiul subsidiarității și să precizeze că lista de exemple de servicii pe care o oferă în propunerea de decizie cu privire la aplicarea articolului 106 alineatul (2) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene nu este nici limitativă, nici exhaustivă;

14. solicită Comisiei să renunțe la reducerea la jumătate a pragului aplicabil compensației anuale de care depinde aplicarea acestei decizii și să-l mențină la 30 de milioane EUR pe an;

⁽²⁾ Regulamentul (CE) nr. 1998/2006 al Comisiei, din 15.12.2006 „ajutoare *de minimis*”.

15. solicită Comisiei să nu condiționeze exceptarea de la notificare în funcție de o durată maximă de valabilitate a actului de atribuire a prestării, pentru a se respecta principiile liberei administrări și liberei organizări a serviciilor publice de către autoritățile publice din statele membre;

16. solicită Comisiei să nu supună exceptarea de la notificare pentru serviciile sociale la condiția prestării exclusive a acestor servicii de către întreprinderile cărora le sunt atribuite, în cazurile în care se aplică dispozițiile directivei privind relațiile transparente dintre întreprinderi și autoritățile publice (referințe) și în care întreprinderile respective aplică o contabilitate analitică;

17. estimează că, atunci când autoritățile locale și regionale lansează o procedură de achiziții publice în scopul de a se conforma criteriului 4 al hotărârii Altmark pentru calificarea compensației pentru obligația de serviciu public, ele trebuie să aibă posibilitatea de a stabili criterii de calitate pentru a determina oferta economică cea mai avantajoasă, în loc să recurgă la criteriul prețului celui mai scăzut;

18. apreciază că noua definiție propusă pentru „profitul rezonabil” pe baza ratei de rentabilitate a capitalului și a indicatorilor de profit este atât de complexă încât va fi imposibil de aplicat de un mare număr de autorități de la nivel subnațional;

19. solicită Comisiei să includă în propunerile sale finale de revizuire toate formele posibile de compensare a obligației de serviciu public, ținând seama de considerabila putere discreționară a autorităților locale și regionale de a finanța serviciile publice, inclusiv compensațiile acordate sub formă de ajutoare pentru investiții pe termen lung necesare în cazul finanțării infrastructurii locale de servicii publice. De asemenea, solicită Comisiei să nu-și restrângă criteriile de compatibilitate doar la subvențiile anuale de exploatare și să precizeze condițiile specifice în care, în opinia sa, nu este vorba de compensare excesivă în cazul acordării de ajutoare pentru investiții pe termen lung, în special în bunuri imobiliare și funciare;

20. reamintește Comisiei că trebuie avute în vedere alte criterii obiective, care să neutralizeze a priori riscul de afectare a comerțului dintre statele membre, de denaturare a concurenței sau de subvenții încrucișate, precum limitarea competenței teritoriale a anumitor operatori prin intermediul sistemelor de autorizare teritoriale, limitarea obiectului anumitor operatori publici sau privați (creați anume pentru a furniza un serviciu public specific într-un anumit teritoriu și care nu asigură nicio activitate comercială pe piață) sau caracterul fără scop lucrativ al anumitor întreprinderi sociale care își reinvestesc eventualul profit în finanțarea serviciului public care le-a fost încredințat, cu reducerea compensațiilor viitoare;

21. propune ca, în conformitate cu principiile subsidiarității și proporționalității consacrate în tratat, Comisia, în decizia sa

finală, să încredințeze autorităților publice care acordă compensațiile sarcina de a lua toate măsurile necesare pentru prevenirea, controlul și rezolvarea oricărei situații de eventuală compensație excesivă, dat fiind că autoritățile locale și regionale sunt direct interesate în prevenirea oricărei situații de eventuală compensație excesivă. În schimb, căile de atac în situații de compensație excesivă dovedită trebuie simplificate pentru întreprinderile penalizate efectiv și în mod direct;

22. propune Comisiei ca aplicarea acestor dispoziții să fie condiționată:

— pe de o parte, de existența unui „contract de servicii publice”⁽³⁾, adică a oricărui act oficial: 1. care recunoaște caracterul de interes general al misiunii asumate de operator și faptul că se înscrie în domeniul de aplicare a articolelor 14 și 106 alineatul (2) din TFUE și a articolului 2 din Protocolul 26; 2. precizează natura obligațiilor specifice pe care acesta le presupune și teritoriul vizat; 3. stabilește parametrii de calcul ai compensației de serviciu public acordate,

— precum și, pe de altă parte, de publicarea acestui contract de servicii publice în JO al UE, într-un registru special creat în acest scop;

Propunere de comunicare privind cadrul UE pentru ajutoarele de stat sub forma compensațiilor pentru obligația de serviciu public (2011)

23. reamintește că se opune introducerii unei verificări de către Comisie a eficienței economice a compensațiilor pentru SIEG; în opinia CoR, nici articolul 106 și nici o decizie sau o directivă unilaterală a Comisiei, în sensul dispozițiilor cuprinse în alineatul (3) din acest articol, nu constituie un temei juridic suficient pentru o astfel de inițiativă legislativă. Mandatul Comisiei, ca autoritate europeană în domeniul concurenței, nu se referă deloc la condițiile de alocare eficientă a resurselor publice de către autoritățile publice ale statelor membre. Acest mandat exclusiv, exercitat sub controlul Curții de Justiție a UE, se limitează la a veghea la conformitatea compensațiilor pentru obligația de serviciu public care nu întrunesc condițiile stabilite de Curte în hotărârea sa din cauza Altmark și care se referă la regimul de interdicție și de control al ajutoarelor de stat;

24. respinge obligația ca statele membre să furnizeze o dovadă sub forma unei analize de piață cu privire la necesitatea unui serviciu public, considerând că această obligație aduce atingere dreptului exclusiv al statelor membre de a-și organiza și structura serviciile de interes general.

II. RECOMANDĂRI DE AMENDAMENTE

Propunerea de regulament privind aplicarea articolelor 107 și 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene în cazul ajutoarelor de minimis acordate întreprinderilor cărora le-a fost încredințată prestarea unor SIEG

⁽³⁾ În sensul Regulamentului CE nr. 1370/2007 sus-menționat.

Amendamentul 1

Considerentul 4

Textul propus de Comisie	Amendamentul CoR
(4) Având în vedere experiența Comisiei, compensațiile pentru prestarea de servicii de interes economic general ar trebui să nu fie susceptibile să afecteze schimburile comerciale dintre statele membre și/sau să denatureze sau să amenințe să denatureze concurența, cu condiția ca acestea să fie acordate de către o autoritate locală, reprezentând o populație de sub 10 000 de locuitori, ca de acestea să beneficieze o întreprindere cu o cifră de afaceri anuală sub 5 milioane EUR pe parcursul a două exerciții financiare anterioare și cu condiția ca valoarea totală a compensațiilor pentru serviciile de interes economic general primite de întreprinderea beneficiară să nu depășească 150 000 EUR pe exercițiu fiscal.	(4) Având în vedere experiența Comisiei, compensațiile pentru prestarea de servicii de interes economic general ar trebui să nu fie susceptibile să afecteze schimburile comerciale dintre statele membre și/sau să denatureze sau să amenințe să denatureze concurența, cu condiția ca acestea să fie acordate de către o autoritate publică locală, reprezentând o populație de sub 10 000 de locuitori, ca de acestea să beneficieze o <u>une</u> întreprindere cu o cifră de afaceri anuală sub 5 milioane EUR pe parcursul a două exerciții financiare anterioare și cu condiția ca valoarea totală a compensațiilor pentru serviciile de interes economic general primite de întreprinderea beneficiară să nu depășească 150 000 <u>800 000</u> EUR pe exercițiu fiscal.

Expunere de motive

A se vedea punctele 9 și 10 ale avizului.

Amendamentul 2

Considerentul 16

Textul propus de Comisie	Amendamentul CoR
Comisia are obligația de a se asigura că sunt respectate normele privind ajutoarele de stat și, în special, că ajutoarele acordate în temeiul normelor <i>de minimis</i> respectă condițiile prevăzute de acestea. În conformitate cu principiul cooperării prevăzut la articolul 4 alineatul (3) din TUE, statele membre ar trebui să faciliteze îndeplinirea acestei sarcini prin stabilirea instrumentelor necesare pentru a se asigura că suma totală reprezentând ajutoarele <i>de minimis</i> acordate aceleiași întreprinderi pentru prestarea de servicii de interes economic general nu depășesc plafonul anual de 150 000 EUR (...).	Comisia are obligația de a se asigura că sunt respectate normele privind ajutoarele de stat și, în special, că ajutoarele acordate în temeiul normelor <i>de minimis</i> respectă condițiile prevăzute de acestea. În conformitate cu principiul cooperării prevăzut la articolul 4 alineatul (3) din TUE, statele membre ar trebui să faciliteze îndeplinirea acestei sarcini prin stabilirea instrumentelor necesare pentru a se asigura că suma totală reprezentând ajutoarele <i>de minimis</i> acordate aceleiași întreprinderi pentru prestarea de servicii de interes economic general nu depășesc plafonul anual de 150 000 <u>800 000</u> EUR (...).

Expunere de motive

A se vedea punctul 9 al avizului.

Amendamentul 3

Articolul 1, alineatul 2 - Domeniul de aplicare

Textul propus de Comisie	Amendamentul CoR
2. Prezentul regulament se aplică numai ajutoarelor acordate de autoritățile locale care reprezintă o populație de sub 10 000 de locuitori.	2. Prezentul regulament se aplică numai ajutoarelor <u>în interes local</u> acordate de autoritățile locale <u>publice</u> care reprezintă o populație de sub 10 000 de locuitori <u>într-un teritoriu delimitat geografic</u> .

Expunere de motive

A se vedea punctul 10 al avizului.

Amendamentul 4

Articolul 2

Textul propus de Comisie	Amendamentul CoR
2. Ajutoarele pot beneficia de prezentul regulament doar dacă (i) valoarea totală a ajutoarelor acordate unei întreprinderi care prestează servicii de interes economic general nu depășește 150 000 EUR pe exercițiu fiscal, și (ii) întreprinderea respectivă are o cifră de afaceri anuală medie înainte de impozitare, toate activitățile fiind incluse, sub 5 milioane EUR pe parcursul a două exerciții financiare anterioare celui în care a fost acordat ajutorul.	2. Ajutoarele pot beneficia de prezentul regulament doar dacă (i) valoarea totală a ajutoarelor acordate unei întreprinderi care prestează servicii de interes economic general nu depășește 150 000 800 000 EUR pe exercițiu fiscal, și (ii) întreprinderea respectivă are o cifră de afaceri anuală medie înainte de impozitare, toate activitățile fiind incluse, sub 5 milioane EUR pe parcursul a două exerciții financiare anterioare celui în care a fost acordat ajutorul.

Expunere de motive

A se vedea punctul 9 al avizului.

Propunere de decizie privind aplicarea articolului 106 alineatul (2) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene la ajutorul de stat, sub forma compensației pentru obligația de serviciu public, acordat anumitor întreprinderi cărora le-a fost încredințată prestarea unui SIEG

Amendamentul 5

Considerentul 9

Textul propus de Comisie	Amendamentul CoR
Dacă sunt întrunite anumite condiții, compensațiile cu valoare redusă acordate întreprinderilor cărora le-a fost încredințată prestarea unor servicii de interes economic general nu afectează dezvoltarea comerțului și concurența într-o asemenea măsură încât să fie contrare intereselor Uniunii. O notificare individuală a unui ajutor de stat ar trebui, prin urmare, să nu fie necesară în cazul compensațiilor cu o valoare anuală mai mică de 15 milioane EUR, cu condiția întrunirii cerințelor prevăzute de prezenta decizie.	Dacă sunt întrunite anumite condiții, compensațiile cu valoare redusă acordate întreprinderilor cărora le-a fost încredințată prestarea unor servicii de interes economic general nu afectează dezvoltarea comerțului și concurența într-o asemenea măsură încât să fie contrare intereselor Uniunii. O notificare individuală a unui ajutor de stat ar trebui, prin urmare, să nu fie necesară în cazul compensațiilor cu o valoare anuală mai mică de 15 30 milioane EUR, cu condiția întrunirii cerințelor prevăzute de prezenta decizie.

Expunere de motive

A se vedea punctul 12 al avizului.

Amendamentul 6

Considerentul 17

Textul propus de Comisie	Amendamentul CoR
Profitul rezonabil ar trebui stabilit ca o rată a rentabilității capitalului permanent[7] care ține seama de gradul de risc asumat sau de absența riscului. Profitul care nu depășește rata de swap relevantă[8] plus 100 de puncte de bază nu ar trebui considerat nerezonabil. În acest context, rata de swap aplicabilă este considerată a fi o rată a rentabilității adecvată pentru o investiție fără risc. Prima de 100 de puncte de bază are drept scop, inter alia, să compenseze riscul de lichiditate legat de faptul că un furnizor de SIEG care investește capital într-un contract de prestare de SIEG angajează acest capital pe durata de valabilitate a actului de atribuire și nu va putea să își vândă cota-parte la fel de repede și de ieftin ca în cazul unui activ deținut pe scară largă și fără risc de lichiditate.	Profitul rezonabil ar trebui stabilit ca o rată a rentabilității capitalului permanent[7] care ține seama de gradul de risc asumat sau de absența riscului. Profitul care nu depășește rata de swap relevantă[8] plus 100 de puncte de bază nu ar trebui considerat nerezonabil. În acest context, rata de swap aplicabilă este considerată a fi o rată a rentabilității adecvată pentru o investiție fără risc. Prima de 100 de puncte de bază are drept scop, inter alia, să compenseze riscul de lichiditate legat de faptul că un furnizor de SIEG care investește capital într-un contract de prestare de SIEG angajează acest capital pe durata de valabilitate a actului de atribuire și nu va putea să își vândă cota-parte la fel de repede și de ieftin ca în cazul unui activ deținut pe scară largă și fără risc de lichiditate.

Expunere de motive

A se vedea amendamentul care introduce un nou punct după punctul 15; referință: considerentul 17 din decizia Comisiei.

Amendamentul 7

Articolul 1 punctul 1 litera (a)

Textul propus de Comisie	Amendamentul CoR
a) compensație pentru prestarea de servicii de interes economic general având o valoare anuală de cel mult 15 milioane EUR. În cazul în care valoarea compensației variază pe durata de valabilitate a actului de atribuire, pragul poate fi calculat pe baza mediei diferitelor valori anuale ale compensației;	a) compensație pentru prestarea de servicii de interes economic general având o valoare anuală de cel mult 15 30 de milioane EUR. În cazul în care valoarea compensației variază pe durata de valabilitate a actului de atribuire, pragul poate fi calculat pe baza mediei diferitelor valori anuale ale compensației;

Expunere de motive

A se vedea punctul 12 al avizului.

Amendamentul 8

Articolul 1 punctul 1 litera (c)

Textul propus de Comisie	Amendament
compensație pentru prestarea de servicii de interes economic general care răspund unor nevoi sociale esențiale în ceea ce privește îngrijirea medicală, îngrijirea copiilor, accesul pe piața muncii, locuințele sociale și îngrijirea și incluziunea socială a grupurilor vulnerabile. Prezentul alineat se aplică numai în cazul în care compensația este acordată unor întreprinderi ale căror activități se limitează la unul sau mai multe dintre serviciile menționate în prezentul alineat sau la litera (b). Desfășurarea unor activități auxiliare direct legate de activitățile principale nu împiedică, totuși, aplicarea prezentului alineat;	compensație pentru prestarea de servicii de interes economic general care răspund unor nevoi sociale esențiale în ceea ce privește sociale în sensul articolului 2 <u>alineatul (2) litera (j) din Directiva privind serviciile, cum ar fi îngrijirea medicală, îngrijirea copiilor, ajutorul pentru persoanele în vârstă, accesul la piața de muncă, locuințele sociale și incluziunea socială a grupurilor vulnerabile.</u> Prezentul alineat se aplică numai în cazul în care compensația este acordată unor întreprinderi ale căror activități se limitează la unul sau mai multe dintre serviciile menționate în prezentul alineat sau la litera (b). Desfășurarea unor activități auxiliare direct legate de activitățile principale nu împiedică, totuși, aplicarea prezentului alineat;

Expunere de motive

A se vedea amendamentul care introduce un nou punct după punctul 11; referință: decizia Comisiei.

Amendamentul 9

Articolul 1 punctul 2

Textul propus de Comisie	Amendamentul CoR
2. Prezenta decizie se aplică numai în cazul în care valabilitatea actului de atribuire a prestării serviciului de interes economic general este limitată la maximum 10 ani. Actele de atribuire care acoperă perioade mai lungi fac obiectul prezentei decizii doar atunci când este necesară o investiție importantă din partea furnizorului de servicii, investiție care trebuie amortizată de-a lungul întregii durate de valabilitate a actului de atribuire, în conformitate cu principii contabile general acceptate. În cazul în care, în timpul duratei de încredințare, condițiile pentru aplicarea prezentei decizii nu mai sunt îndeplinite, măsura trebuie să fie notificată în conformitate cu articolul 108 alineatul (3) din TFUE.	2. Prezenta decizie se aplică numai în cazul în care valabilitatea actului de atribuire a prestării serviciului de interes economic general este limitată la maximum 10 ani. Actele de atribuire care acoperă perioade mai lungi fac obiectul prezentei decizii doar atunci când este necesară o investiție importantă din partea furnizorului de servicii, investiție care trebuie amortizată de-a lungul întregii durate de valabilitate a actului de atribuire, în conformitate cu principii contabile general acceptate. În cazul în care, în timpul duratei de încredințare, condițiile pentru aplicarea prezentei decizii nu mai sunt îndeplinite, măsura trebuie să fie notificată în conformitate cu articolul 108 alineatul (3) din TFUE.

Expunere de motive

A se vedea punctul 13 al avizului.

Amendamentul 10

Articolul 4 punctul 6

Textul propus de Comisie	Amendament
În sensul prezentei decizii, o rată a rentabilității capitalului permanent care nu depășește rata de swap aplicabilă plus o primă de 100 de puncte de bază este considerată a fi rezonabilă în orice situație. Rata de swap aplicabilă este rata de swap a cărei scadență și monedă corespund duratei și monedei indicate în actul de atribuire. Atunci când furnizarea serviciului de interes economic general nu este legată de un risc comercial sau contractual important, de exemplu deoarece costurile nete ex post sunt, în principal, compensate integral, profitul rezonabil nu poate să depășească rata de swap aplicabilă, plus o primă de 100 de puncte de bază.	În sensul prezentei decizii, o rată a rentabilității capitalului permanent care nu depășește rata de swap aplicabilă plus o primă de 100 de puncte de bază este considerată a fi rezonabilă în orice situație. Rata de swap aplicabilă este rata de swap a cărei scadență și monedă corespund duratei și monedei indicate în actul de atribuire. Atunci când furnizarea serviciului de interes economic general nu este legată de un risc comercial sau contractual important, de exemplu deoarece costurile nete ex post sunt, în principal, compensate integral, profitul rezonabil nu poate să depășească rata de swap aplicabilă, plus o primă de 100 de puncte de bază.

Expunere de motive

A se vedea amendamentul care introduce un nou punct după punctul 15; referință: decizia Comisiei.

Amendamentul 11

Articolul 4 punctul 7

Textul propus de Comisie	Amendament
În cazul în care utilizarea ratei rentabilității capitalului permanent nu este posibilă, statele membre se pot baza și pe alți indicatori ai nivelului profitului în afară de rata rentabilității capitalului permanent pentru a stabili ce ar trebui să fie considerat un profit rezonabil, de exemplu măsuri contabile ale profitului [cum ar fi rentabilitatea medie a capitalurilor proprii (ROE) ¹⁵ , rentabilitatea capitalului angajat (ROCE), rentabilitatea activelor (ROA) sau rentabilitatea vânzărilor (ROS)]. Indiferent de indicatorul utilizat, statul membru trebuie să poată furniza Comisiei, la cerere, dovezi că profitul nu depășește valoarea de care ar avea nevoie o întreprindere tipică ce analizează dacă să furnizeze sau nu serviciul, făcând, de exemplu, trimitere la rentabilitatea obținută în cadrul unor tipuri de contracte similare, atribuite în condiții concurențiale.	În cazul în care utilizarea ratei rentabilității capitalului permanent nu este posibilă, statele membre se pot baza și pe alți indicatori ai nivelului profitului în afară de rata rentabilității capitalului permanent pentru a stabili ce ar trebui să fie considerat un profit rezonabil, de exemplu măsuri contabile ale profitului [cum ar fi rentabilitatea medie a capitalurilor proprii (ROE)¹⁵, rentabilitatea capitalului angajat (ROCE), rentabilitatea activelor (ROA) sau rentabilitatea vânzărilor (ROS)]. Indiferent de indicatorul utilizat, statul membru trebuie să poată furniza Comisiei, la cerere, dovezi că profitul nu depășește valoarea de care ar avea nevoie o întreprindere tipică ce analizează dacă să furnizeze sau nu serviciul, făcând, de exemplu, trimitere la rentabilitatea obținută în cadrul unor tipuri de contracte similare, atribuite în condiții concurențiale.

Expunere de motive

A se vedea amendamentul care introduce un nou punct după punctul 15; referință: decizia Comisiei.

Bruxelles, 11 octombrie 2011

Președinta
Comitetului Regiunilor
Mercedes BRESSO

Avizul Comitetului Regiunilor „Rolul autorităților locale și regionale în îndeplinirea obiectivelor Strategiei Europa 2020”

(2012/C 9/10)

COMITETUL REGIUNILOR

- **atrage atenția** asupra angajamentului său ferm față de propunerea sa de înființare a unui „Pact teritorial al autorităților locale și regionale pentru Strategia Europa 2020”, cu scopul de a asigura asumarea răspunderii la mai multe niveluri față de strategie printr-un parteneriat eficient între organismele relevante ale Uniunii Europene și autoritățile publice naționale, regionale și locale. Această propunere este sprijinită de Parlamentul European, Comisia Europeană și Consiliul European. Pactele teritoriale ar trebui să se concentreze asupra câtorva priorități adaptate, care au o valoare specială pentru regiunea vizată;
- **constată** diferența uriașă dintre ultimele cunoștințe obținute prin cercetare și practicile din viața reală. Sunt necesare măsuri regionale ferme pentru a transforma rezultatele cercetării în inovare adaptată nivelului local și aplicabilă în întreaga Europă;
- **pune accentul** pe importanța dezvoltării capacității de inovare la nivel regional pe baza specializării inteligente și a complementarității regiunilor învecinate;
- **solicită** regiunilor inovatoare să formeze consorții europene, care să integreze diferite capacități pentru a crea inovații societale majore, care să fie aplicate la nivel european. Prin diverșii săi actori, fiecare regiune poate deveni o regiune inovatoare, concentrându-se pe propriile nevoi și atuuri;
- **încurajează** regiunile să se îndrepte spre inovarea deschisă, în contextul unei viziuni axate pe parteneriatele dintre actorii din sectoarele public și privat, în cadrul cărora universitățile și alte instituții de cercetare joacă un rol crucial, de exemplu pentru a moderniza conceptul tripartit.

Raportor

dl Markku MARKKULA (FI-PPE), membru al Consiliului local al orașului Espoo, membru al Consiliului regional Helsinki-Uusimaa

Document de referință

/

I. RECOMANDĂRI POLITICE

COMITETUL REGIUNILOR

Mesaje-cheie: cu privire la nevoia de transformare radicală la nivel local și regional, CoR:

1. recunoaște că Strategia Europa 2020 este atât un plan de reformă structural cuprinzător, cât și o strategie de ieșire din criză. În plus, include, de asemenea, o gamă largă de obiective și o guvernare economică mai integrată⁽¹⁾. În acest context, autoritățile locale și regionale au potențialul și obligația politică de a aborda problemele economice, sociale și de mediu dintr-o perspectivă teritorială;

2. subliniază că, așa cum arată eșecul Strategiei de la Lisabona, planurile bune și chiar analizele corecte nu sunt suficiente pentru obținerea unor rezultate eficiente. Trebuie întreprinși pași curajoși la nivel practic, acordând tuturor nivelurilor de guvernare din statele membre – local, regional și central – o mai mare răspundere și implicând toate celelalte părți interesate. Regiunile ar trebui încurajate să creeze platforme regionale de inovare care să funcționeze ca centre de servicii orientate în funcție de cerere și să promoveze utilizarea cunoștințelor internaționale pentru punerea în aplicare a Strategiei Europa 2020, specializarea inteligentă și cooperarea europeană în funcție de interesele regiunilor. Pentru a atinge acest țel, este nevoie să se aplice noua înțelegere dinamică a ecosistemelor regionale de inovare, în care întreprinderile, autoritățile locale, universitățile și alți actori din sectorul public și privat (conceptul tripartit) învață să coopereze în moduri noi și creatoare pentru a-și exploata pe deplin potențialul inovator;

3. subliniază că, întrucât regiunile au devenit în prezent actori majori în multe domenii politice, inclusiv în cadrul politicii sociale, economice, industriale, de inovare, educaționale și de mediu, le revine un rol crucial în punerea în aplicare pe bază de parteneriat a Strategiei Europa 2020. Aceasta va necesita o abordare pe scară largă, complexă, deschisă și multidisciplinară, care să reunească numeroasele avantaje complementare existente în regiuni și orașe;

4. sprijină ferm necesitatea, afirmată de Comisie, de a integra de deplin programele naționale de reformă (PNR) și programele de stabilitate și convergență în procedurile bugetare naționale și de a implica autoritățile locale și regionale și părțile interesate relevante în definirea și punerea în aplicare a PNR⁽²⁾;

5. solicită ca transformările radicale care pot fi întreprinse de regiunile și orașele inovatoare să se concentreze pe:

— tranziția fundamentală aflată în desfășurare în cultura muncii către colaborarea concertată, împărtășirea cunoștințelor și utilizarea în comun a resurselor în locul activității separate în cadrul unor procese industriale și a unor mici proiecte distincte;

— noile abordări ale spiritului întreprinzător caracterizate de fenomene precum „*Venture Garage Mindset*”, care permit tinerei generații digitale din Europa să lucreze împreună cu investitorii de capital de risc public și privat pentru a face din spiritul întreprinzător motorul inovării;

— o cultură europeană a inovării deschise: afacerile de succes se nasc la nivel regional și local și creșterea este accelerată atunci când întreprinderile realizează o mai mare parte din activitățile lor de cercetare-dezvoltare în colaborare deschisă cu cele mai bune universități și institute de cercetare;

— oamenii ca principala bogăție a societăților noastre: pentru a crea noi moduri de implicare mai ales a cetățenilor în vârstă aflați la pensie și a tinerilor șomeri, oamenii trebuie puși în centrul strategiilor noastre, oferind astfel tuturor acces la o viață plină de sens și dându-le posibilitatea de a-și utiliza propriul potențial;

6. subliniază importanța faptului ca oamenii și comunitățile lor să poată să-și exploateze pe deplin potențialul. Aceasta necesită consolidarea rolului autorităților locale și regionale, nu doar în rolul lor tradițional de furnizori de servicii, ci și ca factori de stimulare a unor noi activități de afaceri prin cooperare proactivă. Toți diverșii actori ar trebui să conlucreze pentru a crea o cultură regională a colaborării, caracterizată prin receptivitate față de motivele, obiectivele și resursele oamenilor și ale comunităților de la nivel local.

Mesaje-cheie: cu privire la rolul factorilor politici și de decizie de la nivel regional ca agenți ai schimbării și mediatori ai inovării societale, CoR:

7. salută viziunea strategică mai amplă care include dimensiunile sociale și de mediu ca piloni egali și complementari alături de creșterea economică și solicită recunoașterea importanței cruciale a inovării societale în toate inițiativele emblematice, în vederea implementării celor trei priorități ale strategiei pentru creștere inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii;

8. solicită factorilor de decizie, atât publici, cât și privați, să recunoască nevoia unei noi conduceri și a unor noi aptitudini, competențe, structuri și practici manageriale pentru a opera în cadrul unor întreprinderi bazate pe rețele globale;

⁽¹⁾ Semestrul european și Analiza anuală a creșterii COM(2011) 11.

⁽²⁾ Comisia Europeană, Strategia Europa 2020, COM(2010) 2020 fin și scrisoarea secretarului general către CoR din 19 iulie 2010.

9. încurajează factorii politici și de decizie regionali să devină agenți ai schimbării și să dezvolte un cadru strategic pentru dezvoltarea regională bazată pe inovare, dat fiind faptul că inovarea stimulează calitatea și cheltuielile publice și private mai eficiente, având un potențial semnificativ de a genera creștere și de a crea noi locuri de muncă. Sarcina politicii este de a găsi avantajele unice ale unei regiuni și de a construi plecând de la acestea pentru a îndeplini obiectivele de dezvoltare strategice. În acest scop, regiunile trebuie să dezvolte o viziune viabilă, realistă a viitorului lor economic și social și să formuleze un amestec de politici mai ample, mai integrat și mai eficient. Aceasta va necesita combinarea instrumentelor din diferite domenii de politică și de la diferite niveluri de guvernare, sprijinirea generării, difuzării și exploatării cunoștințelor și producerea de pachete coerente de politici, bazate pe măsurători mai bune, pe o programare bugetară orientată către viitor și pe experimentarea bazată pe date concrete;

10. pentru a atinge obiectivul menționat mai sus, propune Comisiei să înceapă pregătirea proiectelor de dezvoltare necesare, conlucrând cu o serie de regiuni și experți din domenii diverse. În cadrul acestor proiecte, ar trebui dezvoltate metode prin care în analiza unei anumite regiuni sau a unui obiectiv dat să poată fi introduse informații prelucrate și estimări privind progresele viitoare, provenind din datele statistice generale;

11. solicită regiunilor inovatoare să formeze consorții europene, care să integreze diferite capacități pentru a crea inovații societale majore, care să fie aplicate la nivel european. Prin diversii săi actori, fiecare regiune poate deveni o regiune inovatoare, concentrându-se pe propriile nevoi și atuuri;

12. solicită un proces de învățare bine direcționat, care să integreze diferitele niveluri de elaborare a politicilor pentru a se coordona utilizarea resurselor și a se consolida impactul activităților. Pentru a crea capacități comune, ar trebui create pentru factorii de decizie politici, înalții funcționari publici, managerii industriali și cercetători programe de tip M.B.A. care să acopere procese de concepție strategică pe mai multe niveluri. Astfel de programe de formare sunt necesare atât la nivel european, cât și regional. În acest fel, rolul factorilor de decizie din diferite țări în punerea în aplicare a Strategiei Europa 2020 va fi consolidat, iar cooperarea dintre aceștia și diseminarea bunelor practici vor fi intensificate.

II. RECOMANDĂRI PRIVIND ROLUL AUTORITĂȚILOR LOCALE ȘI REGIONALE CU PRIVIRE LA CEA DE-A ȘAPTEA INIȚIATIVĂ EMBLEMATICĂ

Cu privire la nevoia de colaborare transfrontalieră, CoR:

13. subliniază nevoia de activități comune și de colaborare aprofundată între diferitele inițiative emblematice pentru a permite și a încuraja punerea în aplicare eficientă a Strategiei Europa 2020. Prin utilizarea acestei abordări, autoritățile locale și regionale vor putea dezvolta colaborarea trans-teritorială. În special, vor putea să cultive abordări bazate pe platforme deschise și să îmbunătățească posibilitatea de reutilizare și interoperabilitatea soluțiilor și structurilor pe care le dezvoltă. Deși rezultatele finale pot avea o orientare locală puternică, din perspectiva structurilor și interoperabilității, colaborarea activă duce la economii de scară și la crearea de piețe mai ample pentru activitățile locale;

14. recunoaște că problema principală cu care se confruntă autoritățile locale și regionale (ținând seama de numărul mare de acțiuni care provin de la inițiativele emblematice sau sunt asociate acestora) se referă la modalitatea de accelerare a punerii în aplicare a celor mai relevante activități. Prin urmare, pentru a spori impactul regional al inițiativelor emblematice, trebuie abordate mai multe aspecte:

- impactul, specializarea și capacitatea de redimensionare în funcție de context a acestora, precum și sensibilizarea publicului;
- utilizarea eficientă a evaluărilor comparative, difuzarea bunelor practici și colaborarea între regiuni;
- dezvoltarea măsurătorilor pentru crearea de valoare, a inovațiilor societale, a conceptelor, metodelor și platformelor pentru parteneriate între sectorul public, cel privat și oameni;
- conștientizarea importanței dialogului dintre știință și societate, a naturii sistemice a inovării și a elementelor de previziune concepute pentru actorii locali și regionali;
- în primul rând, inițiativele emblematice trebuie toate completate cu o analiză a impactului bugetar al măsurilor propuse;

Cu privire la inițiativa emblemată „O Uniune a inovării”, CoR recunoaște nevoia specială de:

- a) sprijinire a unor inițiative cum ar fi regiunile cunoașterii, laboratoarele vii și orașele inteligente;
- b) dezvoltare a unor parteneriate care să servească drept platforme pentru sporirea bazei de cunoștințe a factorilor de decizie regionali și să promoveze inovațiile societale;
- c) creare a unei platforme de specializare inteligente pentru a sprijini și încuraja regiunile să adopte strategii care să acorde prioritate avantajelor competitive și cooperării potențiale cu alte regiuni;
- d) sprijinire a colaborării între întreprinderi și mediul academic prin crearea unor alianțe pentru cunoaștere, punându-se un accent special pe reducerea decalajelor în materie de capacități de inovare;
- e) consolidare a bazei științifice pentru elaborarea politicilor prin intermediul unui forum european privind activitățile orientate către viitor, la care să participe autoritățile locale și regionale, precum și alte părți interesate din sectoarele public și privat, în vederea îmbunătățirii bazei de date științifice a politicii;

- f) dezvoltare a unui interes mai larg pentru utilizarea modelului tripartit la înființarea unor clustere de cercetare regionale (subregionale) inovatoare și la crearea unor platforme de inovare, precum și la consolidarea activităților triunghiului cunoașterii (sinergia dintre activitățile de cercetare, educative și de inovare);
- g) rezolvare a situațiilor de decalaj administrativ existent între autoritățile regionale și locale din Europa, prin parteneriate sub diverse forme și prin proiecte de cooperare proactivă pentru o Uniune a inovării, care să fie de lungă durată și să încurajeze autoritățile cu capacități structurale și organizatorice mai reduse să își exercite competențele de specialitate în mod asociat, stabil și structurat;

Cu privire la inițiativa emblematică „Tineretul în mișcare”, CoR recunoaște nevoia specială de:

- a) punere a accentului pe competențe-cheie pentru societatea cunoașterii, cum ar fi „învățarea învățării”, limbile și cultura, competențele antreprenoriale și inovatoare, abilitățile de comunicare interpersonală și capacitatea de a exploata pe deplin potențialul TIC;
- b) conectare a formării și educației formale, informale și non-formale de nevoile de pe piața forței de muncă, pentru a îmbunătăți capacitatea de inserție profesională a tinerilor și a le permite să își elibereze potențialul și să se dezvolte din punct de vedere personal și profesional;
- c) creare a unor oportunități de mobilitate pentru un număr cât mai mare posibil de tineri, indiferent de pregătirea lor, de situația lor economică sau de localizarea geografică a regiunii lor;
- d) dezvoltare în continuare a instrumentelor europene pentru a facilita și a încuraja mobilitatea în scopul învățării în toate părțile sistemului de învățământ;
- e) sprijinire a includerii Europass (modelul european de CV) în viitorul „pașaport european al competențelor” pentru a promova mobilitatea;
- f) adoptare a unor inițiative de cooperare între autoritățile publice, bazate pe acorduri care urmăresc găsierea celor mai bune soluții pentru a-i pregăti în mod eficient pe elevi pentru responsabilitățile vieții de adult, pentru a dezvolta o cooperare mai strânsă între instituțiile de formare profesională, angajatori și universități în vederea realizării unor parcursuri educaționale optime, inclusiv în domeniul educației profesionale, respectând cerințele cursanților și ale angajatorilor, pentru a implica angajatorii în identificarea problemelor din sectorul educației și dezvoltarea unor soluții pentru acestea, pentru a sprijini școlile în realizarea unor programe educaționale pregătitoare, pentru a încuraja participarea tinerilor la stagii profesionale și a populariza formarea ulterioară în rândul angajatorilor;
- g) evidențiere a faptului că bazele unei sănătăți bune și ale mobilității sunt puse de timpuriu în viață și asigură condițiile pentru o bună calitate a vieții. Activitățile organizațiilor non-profit sunt un element de bază al societății. Prin urmare, Comitetul Regiunilor solicită Comisiei Europene să nu pună în aplicare propunerile

[Cartea verde a Comisiei Europene privind viitorul TVA – COM(2010) 695] care ar amenința existența și situația financiară a acestor asociații;

Cu privire la inițiativa emblematică „O agendă digitală pentru Europa”, CoR recunoaște nevoia specială de:

- a) creare a unor agende digitale locale pentru a accelera utilizarea optimă a TIC prin colaborarea locală, regională și europeană concertată;
- b) îmbunătățire a interoperabilității și guvernării electronice și dezvoltare a unor noi aplicații cum ar fi serviciile electronice centrate pe factorul uman, e-învățarea, e-sănătatea, votarea electronică și e-administrarea, sistemele inteligente de transport și modelarea informatică regională în planificarea urbană;
- c) promovare a pieței digitale unice ca o piatră de temelie a Agendei digitale pentru Europa și de sprijinire a unor proiecte inovatoare pe scară largă, care să se bazeze pe expertiza europeană de vârf și să implice toate diferitele părți interesate;
- d) asigurare a unui acces egal și ieftin la banda largă pretutindeni și de realizare a unor proiecte-pilot care să urmărească eliminarea decalajului în materie de accesibilitate
- e) dezvoltare a unor soluții comune pentru problemele de protecția datelor și de securitate legate de produsele și serviciile TIC, acestea constituind o condiție prealabilă pentru câștigarea încrederii cetățenilor și utilizarea oportunităților oferite;

Cu privire la inițiativa emblematică „O Europă eficientă din punctul de vedere al utilizării resurselor”, CoR recunoaște nevoia specială de:

- a) îmbunătățire a guvernantei în domeniul schimbărilor climatice cu implicarea autorităților locale și regionale ca actori-cheie în eforturile de combatere și atenuare a schimbărilor climatice și de promovare a unui mod mai sustenabil de utilizare a resurselor, și de motivare a producătorilor și consumatorilor să adopte un comportament mai favorabil climatului și mai eficient din punctul de vedere al utilizării resurselor;
- b) creare a unor metode centrate pe utilizator de măsurare a valorii create și evaluare a impactului, în vederea utilizării de către diferitele niveluri de guvernare în contextul creării unei societăți a cunoașterii durabile; limitare în acest context a numărului de indicatori pentru a garanta că politicile sunt elaborate într-un mod eficient, care este vizibil și comprehensibil pentru public;
- c) adoptare a unor strategii locale sau regionale privind clima și energia, care să prevadă bugete publice mai mari pentru achizițiile verzi, inclusiv proiecte care să utilizeze finanțarea din partea statelor membre și a Uniunii Europene;
- d) utilizare a unor foi de parcurs și a unor pacte de acțiune pentru a mobiliza sprijinul politic și a promova investițiile în infrastructura favorabilă climei, în reînnoirea sistemelor energetice și în serviciile publice ecologice;

Cu privire la inițiativa emblematică „O politică industrială adaptată erei globalizării”, CoR recunoaște nevoia specială de:

- a) promovare a modernizării industriale prin proiecte strategice europene destinate să aibă un efect catalizator global în ceea ce privește difuzarea eficientă a cunoștințelor și tehnologiei (în domenii precum transportul ecologic și clădirile eficiente din punct de vedere ecologic);
- b) asigurare a „fertilizării încrucișate” a ideilor și a modelelor de afaceri prin inițiative cum ar fi „Regiunea europeană întreprinzătoare”, pentru a încuraja autoritățile locale și regionale să promoveze evoluții noi în domeniul IMM-urilor și al culturii antreprenoriale;
- c) promovare a conceptului de ecosisteme regionale de inovare și de dezvoltare a unei cooperări mai strânse între sectorul producător, universități și centrele tehnologice pentru a genera creștere și a crea noi locuri de muncă;
- d) luare a unor măsuri de reconciliere a vieții profesionale și de familie prin îmbunătățirea calității serviciilor publice, de exemplu punerea la dispoziție a unui număr suficient de locuri în instituțiile de îngrijire a copiilor pe durata întregii zile, și prin organizarea mediului muncii într-un mod favorabil vieții de familie, printre altele prin modele flexibile de program de lucru și de ocupare a forței de muncă;

Cu privire la inițiativa emblematică „O agendă pentru noi competențe și locuri de muncă”, CoR recunoaște nevoia specială de:

- a) dezvoltare a unor condiții pentru crearea de locuri de muncă și luarea unor măsuri pentru gestionarea mutațiilor industriale și economice, de exemplu prin identificarea lipsei de adecvare a competențelor digitale și a oportunităților de afaceri aferente;
- b) promovare a parteneriatelor strategice între autoritățile locale și regionale, instituțiile de învățământ și întreprinderi pentru a consolida ecosistemele regionale de inovare și a le reconcilia cu politicile privind flexicuritatea;
- c) încurajare a acțiunilor locale privind competențele digitale, părăsirea timpurie a școlii, învățarea pe tot parcursul vieții și implicarea generației vârstnice;
- d) dezvoltare a unor legături mai puternice între întreprinderi și universități, de exemplu prin integrarea unor stagii în întreprindere, evaluate pe bază de credite, în toate programele universitare și luarea în considerare, la elaborarea acestor programe, a nevoilor și provocărilor cu care se confruntă studenții care muncesc, de exemplu prin introducerea unor stagii în străinătate mai scurte și „internaționalizarea în țara de origine”;

Cu privire la inițiativa emblematică „Platforma europeană de combatere a sărăciei și a excluziunii sociale”, CoR recunoaște nevoia specială de:

- a) dezvoltare a unei agende locale și regionale de incluziune socială pentru a face serviciile sociale locale mai eficiente și accesibile tuturor;
- b) utilizare a competențelor legale și a programelor adaptate nevoilor locale în sectoarele educației, locuințelor, planificării urbane, serviciilor sociale, securității și activităților culturale, punându-se un accent special pe tineri și copii;
- c) promovare a e-incluziunii, a economiei sociale, a voluntariatului și a responsabilității sociale a întreprinderilor;
- d) evaluare a reformelor întreprinse, în special cu privire la sfera, costurile și impactul inovațiilor societale, de diseminare în întreaga Europă a noilor soluții care și-au dovedit eficacitatea și de aplicare locală a acestora.

III. RECOMANDĂRI PRIVIND GUVERNANȚA PE MAI MULTE NIVELURI ȘI FINANȚAREA

Mesaje privind guvernarea pe mai multe niveluri: cu privire la pactele teritoriale și implicarea factorilor politici, CoR:

15. subliniază că obiectivul de a spori dimensiunea locală și regională a strategiei are în vedere consolidarea angajamentului statelor membre și a răspunderii lor politice față de strategie, astfel încât aceasta să fie mai relevantă și să răspundă problemelor de la nivel local;

16. atrage atenția asupra angajamentului său ferm față de propunerea sa de înființare a unui „Pact teritorial al autorităților locale și regionale pentru Strategia Europa 2020”, cu scopul de a asigura asumarea răspunderii la mai multe niveluri față de strategie printr-un parteneriat eficient între organismele relevante ale Uniunii Europene și autoritățile publice naționale, regionale și locale. Această propunere este sprijinită de Parlamentul European, Comisia Europeană și Consiliul European ⁽³⁾;

17. observă că unele programe naționale de reformă legate de Strategia Europa 2020, prezentate de guvernele naționale Comisiei în aprilie 2011 în cadrul semestrului european se referă la rolul autorităților locale și regionale în conceperea programelor. Totuși, doar câteva programe naționale de reformă arată că s-a adoptat o abordare bazată pe guvernarea pe mai multe niveluri pentru a implementa părți din noua strategie și numai unul face trimitere explicită la propunerea CoR privind pactele teritoriale;

18. încurajează cu tărie statele membre să asiste regiunile și orașele să încheie pacte teritoriale pentru Strategia Europa 2020 ⁽⁴⁾, pentru a stabili împreună cu guvernele centrale obiective naționale, angajamente și structuri de raportare orientate spre obiectivele Strategiei Europa 2020, respectând pe deplin cadrul legislativ național ⁽⁵⁾;

⁽³⁾ CdR 199/2010 fin, Rezoluția privind o implicare mai puternică a autorităților locale și regionale în Strategia Europa 2020.

⁽⁴⁾ CdR73/2011, Declarația adresată Consiliului European de primăvară 2011.

⁽⁵⁾ CdR 199/2010 fin, Rezoluția privind o implicare mai puternică a autorităților locale și regionale în Strategia Europa 2020.

19. subliniază valoarea adăugată creată de pactele teritoriale. Acestea ar trebui să se concentreze asupra câtorva priorități adaptate, care au o valoare specială pentru regiunea vizată și nu ar trebui să devină noi instrumente birocratice, ci să reprezinte elemente naturale ale programelor naționale de reformă și să asigure conformitatea cu principiul guvernancei pe mai multe niveluri și al parteneriatului. Ele s-ar putea prezenta sub forma unor angajamente politice, completate eventual prin contracte stabilite pe bază voluntară între organismele publice, concentrându-se asupra guvernancei și a implementării Strategiei Europa 2020. S-ar putea crea pacte teritoriale în special în domeniile politice în care autoritățile locale și regionale sunt actorii-cheie în ceea ce privește conceperea și implementarea obiectivelor principale și inițiativelor emblematiche ale Strategiei Europa 2020;

20. reamintește că există câteva exemple de acorduri privind guvernancea pe mai multe niveluri menite să urmărească obiective comune de dezvoltare teritorială prin elaborarea integrată și coordonată a politicilor. Acordurile sunt foarte variate, reflectând nu doar obiective diferite, ci și diferențe între țările vizate și diversitatea lor socioeconomică, culturală, instituțională și în domeniul mediului. Câteva exemple ar fi acordurile din Austria (pactele teritoriale pentru ocuparea forței de muncă), Spania (pactele teritoriale pentru mediul rural din Catalonia), Belgia (Pactul „Flandra în acțiune 2020” și Planul „Marshall 2.Green for Wallonia”), Regatul Unit (parteneriatul pentru aglomerarea Nottingham), Franța (pactele teritoriale pentru incluziune, contractele de planificare la nivel național-regional) și Germania (inițiativa de inovare a Ministerului Educației și Cercetării „Regiuni întreprinzătoare”). CoR își reiterează angajamentul de a promova diseminarea cât mai amplă a experiențelor pentru a încuraja procesele de învățare reciprocă⁽⁶⁾; de asemenea, atrage atenția cu privire la activități comune menite să consolideze și să dezvolte contactele de vecinătate între comunitățile și autoritățile locale și regionale din două sau mai multe țări învecinate, pe baza unor acorduri de cooperare bilaterale sau multilaterale între părțile interesate;

21. reiterează mesajul din Declarația Biroului CoR adresată Consiliului European de primăvară 2011, conform căruia pactele teritoriale vor contribui la conferirea unei dimensiuni teritoriale noii strategii și la concentrarea tuturor instrumentelor de politică și a tuturor canalelor de finanțare disponibile la diferitele niveluri de guvernare implicate;

22. subliniază că autoritățile locale și regionale trebuie să realizeze obiectivele Strategiei Europa 2020, în conformitate cu legislația națională și a Uniunii Europene și solicită președinților Uniunii Europene să sprijine în mod explicit principiile guvernancei pe mai multe niveluri în Concluziile Consiliului European, inclusiv propunerea CoR privind pactele teritoriale;

23. remarcă faptul că analiza programelor naționale de reformă (PNR) demonstrează că în majoritatea statelor membre autoritățile locale și regionale nu au fost implicate suficient în elaborarea PNR de către statele membre. CoR solicită statelor membre să implice autoritățile locale și regionale cât mai pe larg posibil în punerea în aplicare a

programelor naționale de reformă. O strategie de punere în aplicare orientată de jos în sus, în cadrul căreia nivelurile corespunzătoare de administrație sunt implicate cât mai pe larg posibil în conformitate cu principiul subsidiarității, nu îmbunătățește doar șansele de succes ale programelor naționale de reformă, ci creează și un grad mai înalt de acceptare a punerii lor în aplicare. Comitetul Regiunilor este pregătit să dezvolte concepte de pacte teritoriale și programe operaționale regionale în cooperare cu regiunile care doresc acest lucru. Aceasta ar permite Strategiei Europa 2020 să ia avânt și ar contribui la punerea în aplicare a inițiativelor emblematiche la nivel regional. Dintre ele, se impun menționate Agenda digitală locală și Agenda locală pentru inovare, care contribuie la specializarea inteligentă a regiunilor și la crearea unor forme de cooperare europeană în cadrul acestora, precum și la punerea bazelor pentru prosperitatea lor;

24. pune accentul pe importanța dezvoltării capacității de inovare la nivel regional pe baza specializării inteligente și a complementarității regiunilor învecinate. Ar trebui exploatat la maximum potențialul macroregiunilor europene pentru a extinde piețele și a acționa în calitate de stand de încercare inovator care să sprijine creșterea. În acest sens, există dovezi clare că regiunea Mării Baltice ar putea fi deschizătoare de drumuri și un prototip pentru întreaga Europă;

Mesaje privind guvernancea pe mai multe niveluri: cu privire la rolul critic al implementării, CoR:

25. constată diferența uriașă dintre ultimele cunoștințe obținute prin cercetare și practicile din viața reală. Sunt necesare măsuri regionale ferme pentru a transforma rezultatele cercetării în inovare adaptată nivelului local și aplicabilă în întreaga Europă. Autoritățile locale și regionale trebuie să mobilizeze parteneriatele public-private și să încurajeze participarea la nivel local (așa-numita inovare deschisă axată pe utilizator în societăți deschise pentru crearea de valoare);

26. subliniază rolul crucial al inițiativelor emblematiche pentru Uniunea inovării⁽⁷⁾ și Agenda digitală⁽⁸⁾, în vederea creării unor condiții favorabile pentru a atenua decalajul dintre rezultatele existente ale cercetării și practică. Trebuie dezvoltate practici strategice și operaționale la nivel local și regional și chiar schimbate radical, în conformitate cu cele mai noi rezultate ale cercetării;

27. pledează în mod activ pentru promovarea inovațiilor în materie de servicii, în vederea modernizării proceselor și a utilizării acestora pentru punerea fundamentelor necesare unei abordări bazate pe sisteme digitale;

28. recomandă Comisiei să decidă rapid pentru a crea bazele dezvoltării pieței unice, în special a pieței digitale unice, și pentru a finanța câteva inițiative de cercetare și dezvoltare pe scară largă, prin care să se conceptualizeze și să se transfere cunoștințele cercetării globale în aplicații practice într-un mod multidisciplinar și creativ. Acestea trebuie să fie inițiative inovatoare care îi implică pe cei mai buni experți și pe agenții schimbării din mai multe domenii;

⁽⁶⁾ În acest scop, a fost creată o pagină web specială pe site-ul internet al Platformei CoR de monitorizare a Strategiei Europa 2020.

⁽⁷⁾ CdR 373/2010 rev2, Avizul pe tema „Inițiativă emblematică a Strategiei Europa 2020 – o Uniune a inovării”.

⁽⁸⁾ CdR 104/2010 fin, Avizul privind Agenda digitală pentru Europa.

29. îndeamnă Comisia să lanseze în colaborare cu CoR o campanie mai amplă de comunicare pentru a sensibiliza factorii de decizie de la nivel local și regional și opinia publică cu privire la Strategia Europa 2020. În acest scop, CoR propune elaborarea, în colaborare cu Comisia, a unui „Ghid pentru orașe și regiuni privind Strategia Europa 2020”, pentru a le explica clar acestora cum pot contribui la implementarea strategiei, menționând în același timp diferitele surse de finanțare (naționale, locale, regionale și ale Uniunii Europene);

30. confirmă că va monitoriza în continuare implementarea Strategiei Europa 2020 la nivel local prin intermediul Platformei de monitorizare a Strategiei Europa 2020. Pentru a contribui la succesul noii strategii, în contextul semestrului european, rezultatele monitorizării CoR vor fi publicate anual, în decembrie, înainte de analiza anuală a creșterii a Comisiei și a Consiliului European de primăvară;

Mesaje privind finanțarea: cu privire la nevoia de sinergii între diferitele surse de finanțare, CoR:

31. subliniază că adevărata provocare pentru Uniunea Europeană, statele membre și regiuni este crearea de sinergii între diferitele instrumente de finanțare din sectorul public și privat, care să faciliteze implementarea Strategiei Europa 2020; de asemenea, îndeamnă la o coordonare mai strânsă între bugetele publice naționale, regionale și locale pentru a permite regiunilor și orașelor să beneficieze mai mult de fondurile structurale și de alte programe ale Uniunii Europene;

32. subliniază, în special, nevoia de progrese în ceea ce privește concentrarea resurselor pe obiectivele Strategiei Europa 2020 care reprezintă o adevărată ocazie de a ajuta în continuare regiunile mai sărace din Uniunea Europeană să țină pasul, de a facilita coordonarea politicilor Uniunii Europene și de a dezvolta politica de coeziune astfel încât să devină un promotor al creșterii în întreaga Uniune Europeană, abordând provocările societale cum ar fi îmbătrânirea populației și schimbările climatice ⁽⁹⁾;

33. în acest scop, își confirmă interesul pentru două propuneri ale Comisiei privind noul cadru financiar multianual pentru perioada de după 2013 ⁽¹⁰⁾, și anume: contractele de parteneriat pentru dezvoltare și investiții încheiate între Comisie și fiecare stat membru, care reflectă angajamentul partenerilor de la nivel național, regional și local, și un cadru strategic comun pentru sporirea coerenței politicilor în vederea realizării obiectivelor Strategiei Europa 2020 și a obiectivelor în materie de coeziune, și care să înlocuiască pachetele de linii directe separate;

34. reamintește măsurile din cadrul politicii de coeziune, care urmăresc crearea unor sisteme de inovare la nivel regional și a unor instrumente de cooperare teritorială, punerea la dispoziție a capitalului de risc și măsurile de introducere accelerată a produselor inovatoare și de încurajare a unor rețele între părțile interesate din economie, mediul academic și administrație ⁽¹¹⁾;

⁽⁹⁾ Revizuirea bugetului UE – COM(2010) 700.

⁽¹⁰⁾ Prezentat și în Revizuirea bugetului UE – COM(2010) 700.

⁽¹¹⁾ CdR 223-2010 fin, Avizul privind contribuția politicii de coeziune la Strategia Europa 2020.

35. reamintește necesitatea de a crea un sistem de măsurare mai bun decât cel bazat exclusiv pe PIB, pentru a analiza aspecte precum schimbările climatice, eficiența resurselor, calitatea vieții sau incluziunea socială și subliniază că indicatorii care urmează să fie utilizați de autoritățile locale, regionale, naționale și ale Uniunii Europene trebuie să fie uniformi și să favorizeze crearea și difuzarea inovațiilor societale și coerența în adoptarea deciziilor ⁽¹²⁾. Acești indicatori suplimentari ar trebui luați în considerare în implementarea și evaluarea politicii de coeziune, pentru a reflecta astfel mai bine dezvoltarea fiecărei regiuni ⁽¹³⁾;

36. solicită Comisiei Europene să faciliteze crearea de noi parteneriate teritoriale prin simplificarea și îmbunătățirea modului în care sunt gestionate programele de cooperare inter-regională ⁽¹⁴⁾;

37. solicită consolidarea capacității regiunilor și orașelor de a utiliza cel de-al 7-lea program-cadru, programul pentru competitivitate și inovare și alte inițiative similare. Ar trebui să se acorde atenție deosebită utilizării depline a digitalizării și a noilor tehnologii-cheie pentru modernizarea politicii regionale de inovare;

Mesaje privind finanțarea: cu privire la inovarea deschisă și achizițiile publice care promovează utilizarea în mod eficient a resurselor, CoR:

38. recunoaște că inovarea este rezultatul combinării diferitelor elemente și abordări multidisciplinare și solicită măsuri de sporire a capitalului structural și relațional al regiunilor, atât în interiorul comunităților, cât și în colaborare cu alții;

39. consideră că întreprinderile trebuie să-și modifice mentalitatea și să recurgă pe scară largă la resursele colective disponibile în cadrul regiunii lor, bazându-se astfel de capitalul social pentru a avea succes. Pe de altă parte, CoR încurajează regiunile să se îndrepte spre inovarea deschisă, în contextul unei viziuni axate pe parteneriatele dintre actorii din sectoarele public și privat, în cadrul cărora universitățile și alte instituții de cercetare joacă un rol crucial, de exemplu pentru a moderniza conceptul tripartit;

40. salută utilizarea achiziției înainte de comercializare ca un instrument de legătură între inovarea societală și soluțiile bazate pe tehnologie și subliniază că modernizarea reglementărilor privind achizițiile trebuie să consolideze rolul sectorului public, pentru a asigura eficiența maximă în cheltuirea banilor ⁽¹⁵⁾. Pornind de la premisa că specificațiile și procesele pot fi coordonate între regiuni, achiziția înainte de comercializare poate fi și o forță motrice pentru crearea pieței unice în Europa;

⁽¹²⁾ CdR 163-2010 fin, Avizul pe tema „Măsurarea progreselor – dincolo de PIB”.

⁽¹³⁾ CdR 369/2010 fin, Avizul privind Al cincilea raport privind coeziunea.

⁽¹⁴⁾ Ibidem.

⁽¹⁵⁾ CdR 70/2011 fin, Avizul privind modernizarea politicii UE în domeniul achizițiilor publice.

41. reiterează că achiziția înainte de comercializare va fi consolidată și mai mult dacă este combinată cu inovarea deschisă menită să accelereze dezvoltarea societății ecologice bazate pe cunoaștere, cu alte cuvinte, dacă este destinată elaborării de soluții comune și reutilizabile pentru a crea infrastructuri și servicii pe care să se bazeze ecosistemele de inovare moderne din lumea reală.

Bruxelles, 12 octombrie 2011

Președinta
Comitetului Regiunilor
Mercedes BRESSO

Avizul Comitetului Regiunilor „Strategia pentru punerea în aplicare efectivă a Cartei drepturilor fundamentale”

(2012/C 9/11)

COMITETUL REGIUNILOR

- apreciază faptul că drepturile fundamentale în Uniunea Europeană sunt consolidate. În pofida unui cadru juridic solid privind drepturile omului în Europa, în practică există neregularități în ceea ce privește garantarea acestora;
- este de acord cu cele trei părți principale ale strategiei Comisiei. În același timp, constată că strategia se adresează în primul rând instituțiilor și are în vedere în special obligațiile Comisiei. Comitetul pledează pentru o abordare mai strategică în procesul de punere în aplicare a Cartei, care să necesite implicarea tuturor instituțiilor, inclusiv a celor de la nivelul politic local și regional;
- dorește să-și aducă contribuția la „crearea unei culturi a protecției și promovării drepturilor fundamentale” la diferite niveluri politice, inclusiv printr-o mai bună informare a cetățenilor cu privire la drepturile fundamentale, precum și prin sporirea gradului de conștientizare a valabilității Cartei drepturilor fundamentale în calitate de legislație direct aplicabilă, în rândul angajaților Uniunii Europene, al statelor membre și al autorităților locale și regionale;
- consideră că strategia propusă cu privire la procesele consultărilor prealabile privind propunerile legislative trebuie formulată mai concret. Aceste procese trebuie clar definite, astfel încât analizele de impact să fie corespunzătoare și aplicabile. Faptul că diferiți actori, printre care și nivelul politic local și regional, au posibilitatea de a-și formula punctele de vedere, reprezintă un element important pentru consolidarea democrației în Uniunea Europeană.

Raportor	dna Lotta Håkansson HARJU (SE-PSE), membră a Consiliului local Järfälla
Document de referință	„Strategie pentru punerea în aplicare efectivă a Cartei drepturilor fundamentale de către Uniunea Europeană” COM(2010) 573 final

I. RECOMANDĂRI POLITICE

POZIȚIA COMITETULUI REGIUNILOR

Context

1. Odată cu intrarea în vigoare a Tratatul de la Lisabona, Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene a căpătat un caracter obligatoriu din punct de vedere juridic. Drepturile care derivă din Cartă pot fi invocate în fața Curții de Justiție a Uniunii Europene de la Luxemburg, iar instanțele din fiecare stat trebuie să țină seama pe deplin în hotărârile lor de Cartă. În plus, Tratatul de la Lisabona prevede aderarea Uniunii Europene la Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale;

2. Solicitățile care sunt legate de drepturile prevăzute în Convenția europeană a drepturilor omului vor fi tratate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului de la Strasbourg. În urma ratificării Convenției europene a drepturilor omului de către UE, Curtea Europeană a Drepturilor Omului de la Strasbourg va fi îndreptățită să verifice și legislația Uniunii Europene;

3. Împotriva încălcării Convenției europene a drepturilor omului pot face apel cetățenii statelor care aparțin Consiliului Europei, în timp ce statele membre ale Uniunii Europene, instituțiile UE sau persoanele fizice sau juridice pot intenta acțiuni în justiție pentru încălcări ale Cartei drepturilor fundamentale a Uniunii Europene. O condiție pentru un cadru de reglementare funcțional în întreaga Europă este ratificarea fără întârziere a Convenției europene a drepturilor omului de către Uniunea Europeană;

4. Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene reunește într-un singur text și definește într-un mod clar toate drepturile fundamentale garantate în Uniunea Europeană. Securitatea juridică este consolidată, iar drepturile individuale formulate mai clar. Carta este destinată instituțiilor Uniunii Europene și statelor membre ale UE, în măsura în care acestea aplică respectiv transpun legislația UE;

5. Carta stabilește că domeniile de competență ale UE nu vor fi extinse prin introducerea noilor articole. Repartizarea competențelor între UE și statele membre va rămâne neschimbată;

6. Tratatul UE recunoaște importanța autonomiei locale; conform articolului 4 alineatul (2), Uniunea respectă identitatea națională, inerentă structurilor lor fundamentale politice și constituționale, inclusiv în ceea ce privește autonomia locală și regională. O autonomie puternică la nivel subnațional reprezintă un element central al structurii democratice a statelor membre ale UE. Principiul subsidiarității a fost reformulat în Tratatul de

la Lisabona și cuprinde, pentru prima dată, nivelul național, regional și local. În plus, toate statele membre au ratificat între timp Carta europeană a autonomiei locale;

7. În Comunicarea COM(2010) 573 final, Comisia Europeană își explică strategia; obiectivul principal este promovarea „unei culturi a drepturilor fundamentale”. Strategia cuprinde trei părți principale:

— Uniunea trebuie să fie exemplară;

— Informarea mai bună a cetățenilor;

— Raportul anual privind aplicarea Cartei;

8. Strategia are în vedere, în primul rând, activitățile și procedurile Comisiei și ale celorlalte instituții ale UE. Conform strategiei, Comisia trebuie să vegheze ca toate actele legislative ale UE să fie în conformitate cu Carta în fiecare etapă a procedurii legislative, inclusiv în etapa punerii în aplicare la nivel național, regional și local;

Poziția generală

9. Comitetul Regiunilor apreciază faptul că drepturile fundamentale în Uniunea Europeană sunt consolidate. În pofida unui cadru juridic solid privind drepturile omului în Europa, în practică există neregularități în ceea ce privește garantarea acestora;

10. În acest sens, CoR salută strategia inițiată de Comisia Europeană în vederea punerii în aplicare efective a Cartei drepturilor fundamentale de către Uniunea Europeană. Comitetul împărtășește opinia Comisiei Europene, conform căreia trebuie depuse mai multe eforturi în vederea unei mai bune aplicări a drepturilor garantate de Uniunea Europeană;

11. Comitetul este de acord cu cele trei părți principale ale strategiei Comisiei. În același timp, constată că strategia se adresează în primul rând instituțiilor și are în vedere în special obligațiile Comisiei. Comitetul pledează pentru o abordare mai strategică în procesul de punere în aplicare a Cartei, care să necesite implicarea tuturor instituțiilor, inclusiv a celor de la nivelul politic local și regional;

12. Comitetul Regiunilor consideră că este important ca în următorii ani să se examineze în mod critic durabilitatea repartizării competențelor privind drepturile fundamentale prevăzute în tratatele UE și în Cartă, întrucât conținutul Cartei se va concretiza atât în acțiuni politice, cât și în hotărâri juridice. Carta drepturilor nu reprezintă o extindere a competențelor UE și trebuie avut în vedere rolul care le revine localităților și regiunilor în cadrul sistemului politic din fiecare țară;

13. Comitetul Regiunilor amintește diversitatea democrației locale și regionale în statele membre. Garantarea drepturilor fundamentale trebuie să implice respectarea tradițiilor constituționale și autonomia locală din statele membre. Strategia trebuie să se bazeze pe interacțiunea dintre cetățeni și stat și dintre diferitele niveluri ale societății. O mai mare importanță trebuie acordată nivelului local și regional, care trebuie să preia un rol activ în punerea în aplicare a Cartei;

14. Comitetul Regiunilor subliniază că multe dintre drepturile fundamentale sunt prevăzute și garantate la nivel local și regional, ca de exemplu protecția sănătății (articolul 35 din Cartă), dreptul la educație (articolul 14), dreptul de proprietate (articolul 17), securitatea socială și asistența socială (articolul 34), protecția consumatorilor (articolul 38), dreptul de a alege și de a fi ales (articolele 39 și 40);

15. Importanța nivelului local și regional pentru garantarea drepturilor omului a fost subliniată și în cadrul Congresului autorităților locale și regionale al Consiliului Europei [între altele în raportul „Rolul autorităților locale și regionale în aplicarea drepturilor omului” (*The role of local and regional authorities in the implementation of human rights*), Lars O. Molin 2010] și de către Agenția pentru Drepturi Fundamentale a Uniunii Europene (între altele, în cadrul dialogului purtat cu Comisia CIVEX a CoR, la 26 noiembrie 2010, despre protecția și promovarea drepturilor fundamentale într-un sistem pe mai multe niveluri);

16. În vederea asigurării unui impact mai puternic al strategiei și a punerii în aplicare depline a drepturilor fundamentale, nivelul local și regional, precum și rolul strategic al localităților și regiunilor trebuie mult mai bine puse în evidență în strategie. Comitetul încurajează autoritățile locale și regionale ale statelor membre să elaboreze și să pună în aplicare, prin consultări deschise cu cetățenii și cu părțile interesate de la nivel local, propriile lor cartele ale drepturilor fundamentale care să fie la nivelul Cartei UE;

17. Comitetul Regiunilor subliniază că sunt necesare eforturi și o responsabilitate comune ale tuturor nivelurilor societății. Angajamentul în vederea unei colaborări eficiente și funcționale între toate nivelurile societății trebuie deci să constituie un element esențial al strategiei. Se impune un dialog regulat cu privire la garantarea drepturilor fundamentale între toate nivelurile politice ale UE. Acest lucru a fost subliniat și de comisarul pentru drepturile omului al Consiliului Europei, Thomas Hammarberg, [„Recomandarea privind activitatea sistematică pentru aplicarea drepturilor omului la nivel național” (*Recommendation on systematic work for implementing human rights at the national level*) – CommDH(2009)3];

18. Un bun exemplu al cooperării între diferitele niveluri ale societății este dialogul anual despre protecția și promovarea drepturilor fundamentale într-un sistem pe mai multe niveluri, purtat între Comisia CIVEX a CoR și Agenția UE pentru Drepturi Fundamentale din Viena. Dialogul periodic este necesar pentru includerea tuturor nivelurilor în protecția și

promovarea drepturilor fundamentale și pentru informarea autorităților locale și regionale din întreaga Uniune Europeană cu privire la drepturile fundamentale;

19. În afară de aceasta, Agenția pentru Drepturi Fundamentale desfășoară un proiect privind îmbunătățirea cooperării dintre diferitele niveluri politice din UE. Este vorba de interacțiunea dintre diferitele niveluri de decizie în domeniul drepturilor fundamentale („Governanța comună: corelarea drepturilor fundamentale” - *Joined-up governance: connecting fundamental rights*). În vederea asigurării exercitării drepturilor fundamentale trebuie coordonate nivelurile politice;

20. Comitetul Regiunilor se oferă să coopereze în vederea „creării unei culturi a protecției și promovării drepturilor fundamentale” la diferite niveluri politice. Această activitate include și o mai bună informare a cetățenilor cu privire la drepturile fundamentale, precum și sarcina de a mări gradul de conștientizare a valabilității Cartei drepturilor fundamentale în calitate de legislație direct aplicabilă, în rândul angajaților Uniunii Europene, al statelor membre și al autorităților locale și regionale; propune promovarea de către Comisia Europeană a elaborării unor instrumente corespunzătoare (de exemplu e-learning), pentru a crea astfel o bază unitară pentru aplicarea legislației;

21. Toate statele UE au ratificat Convenția europeană a drepturilor omului pentru protecția drepturilor omului și a libertăților fundamentale, fiind astfel obligate să respecte, inclusiv la nivelurile subnaționale de guvernare, principiile stabilite în această convenție privind drepturile omului și libertățile fundamentale. Pe lângă aceasta, toate țările UE au ratificat Carta socială a Consiliului Europei (iar majoritatea și Carta socială actualizată care garantează mai multe drepturi). Drepturile care rezultă din aceste instrumente se aplică tuturor persoanelor pe teritoriul Uniunii Europene, deci și cetățenilor provenind din țări terțe care se află într-unul din statele membre. Conținutul acestora se regăsește în bună parte și în Carta UE a drepturilor fundamentale;

22. Comitetul Regiunilor subliniază că, în conformitate cu Convenția europeană pentru protecția drepturilor omului și a libertăților fundamentale, drepturile fundamentale trebuie să se aplice tuturor persoanelor aflate într-unul din statele membre ale UE, indiferent de cetățenia acestora. Ele reprezintă fundamentul demnității și libertății care trebuie recunoscute pentru fiecare individ, indiferent dacă este sau nu cetățean al Uniunii. Majoritatea articolelor din Carta UE a drepturilor fundamentale se aplică tuturor, și cetățenilor țărilor terțe;

23. Subliniază că rolul drepturilor fundamentale constă, printre altele, în apărarea celor slabi, de exemplu a refugiaților care se îmbulzesc spre Europa, și că garantarea drepturilor fundamentale necesită implicarea comunității și uneori și sacrificii din partea acesteia;

Uniunea trebuie să fie exemplară

24. Comitetul Regiunilor consideră că strategia propusă cu privire la procesele consultărilor prelabile privind propunerile legislative trebuie formulată mai concret. Aceste procese trebuie clar definite, astfel încât analizele de impact să fie corespunzătoare și aplicabile. Faptul că diferiți actori, printre care și nivelul politic local și regional, au posibilitatea de a-și formula punctele de vedere, reprezintă un element important pentru consolidarea democrației în Uniunea Europeană;

25. Comitetul Regiunilor subliniază că diferiții actori trebuie să aibă la dispoziție anterior consultațiilor timp suficient și posibilități adecvate pentru expunerea punctelor lor de vedere. Acești actori pot fi, de exemplu, parlamente naționale, mediatori speciali sau alte instituții responsabile pentru apărarea drepturilor omului. Dar, și nivelul politic local și regional, precum și organizațiile societății civile trebuie implicate și trebuie să dispună de posibilitatea de a se face auzite;

26. Comitetul Regiunilor consideră importantă sublinierea mai clară a modului în care legislația va fi afectată de drepturile cuprinse în Cartă. În acest sens, în prim plan trebuie să se afle analiza impactului concret, evitându-se formulările standard. De asemenea, Comisia Europeană trebuie să explice importanța argumentelor, astfel încât acestea să poată servi drept orientare pentru punerea în aplicare. Lista de control propusă în strategie poate servi drept punct de plecare adecvat pentru lucrările viitoare;

27. UE și toate nivelurile de guvernare din UE trebuie să continue să fie un exemplu și să depună eforturi pentru garantarea drepturilor fundamentale. Nu este vorba doar de drepturi în sine, ci și de o poziție fermă, astfel încât să fie un exemplu pentru țările vecine în care nu se respectă drepturile omului;

O mai bună informare a cetățenilor

28. Comitetul Regiunilor salută observațiile Comisiei Europene cu privire la importanța pentru cetățeni a informațiilor ample și ușor accesibile. Modul de diseminare a informațiilor trebuie însă examinat, pentru a se analiza în ce măsură informațiile ajung la cetățeni. Numai astfel se poate aprecia dacă informațiile sunt realmente adecvate și accesibile;

29. CoR dorește să sublinieze în mod special importanța nivelului local și regional în diseminarea informațiilor. Localitățile și regiunile reprezintă actori și platforme importante care pot stabili contactul cu cetățenii și îi pot informa pe aceștia cu privire la drepturile lor. Printr-o informare corectă și clară cu privire la cazurile în care se aplică și în care nu se aplică Carta se pot evita neînțelegerile în rândul populației referitoare la cazurile în care cetățenii se pot baza pe Cartă;

30. Procesul de diseminare a informațiilor la nivelul UE nu trebuie să fie unidirecțional. Localitățile și regiunile pot transmite experiențele oamenilor privind modul de aplicare a Cartei. Dialogul trebuie să urmărească transformarea drepturilor fundamentale într-un instrument autentic și funcțional pentru toți oamenii din societate. În acest sens, nivelului regional și local îi poate reveni un rol esențial, ceea ce ar trebui să reiasă în mod corespunzător în cadrul strategiei;

31. Un element important în acest sens sunt inițiativele luate de autoritățile locale și regionale și de societatea civilă în

combaterea excluziunii. Prin urmare, este bine că la nivelul Comisiei se dorește ca informațiile din rândul societății civile să fie incluse în raportul anual. O condiție prealabilă este dialogul periodic în vederea implicării tuturor nivelurilor politice în protecția și promovarea drepturilor fundamentale și sensibilizarea autorităților locale și regionale din UE cu privire la chestiunile legate de drepturile fundamentale;

Raportul anual

32. În opinia CoR, rapoartele anuale, a căror primă ediție a fost publicată recent, ar trebui să fie și sunt de mare importanță pentru monitorizarea și evaluarea strategiei pentru punerea în aplicare a Cartei drepturilor fundamentale a Uniunii Europene; își exprimă însă dezamăgirea că prezentul raport nu face referire la importantul rol al autorităților locale și regionale în consolidarea drepturilor fundamentale în UE sau la ideea unui sistem pe mai multe niveluri de protecție a drepturilor fundamentale; de aceea, îndeamnă Comisia Europeană să implice pe viitor mult mai îndeaproape nivelul politic local și regional și în această activitate;

33. Trebuie clarificată întrebarea în ce măsură raportul anual trebuie să cuprindă activitatea instituțiilor UE, modul de evaluare a diferitelor propuneri legislative și în ce măsură trebuie să prezinte raportul anual o descriere generală a situației în domeniul drepturilor fundamentale din UE;

34. O funcție importantă a raportului anual trebuie să fie aceea de instrument pentru evaluarea rezultatelor concrete privind activitatea în domeniul drepturilor omului în statele membre. Și în acest sens, evaluarea proprie a respectării drepturilor fundamentale de către nivelul politic regional și local poate reprezenta o bază de plecare. De exemplu, în Regatul Unit a fost dezvoltat un instrument de măsurare a egalității de șanse și a drepturilor omului (cadru de măsurare a egalității - *Equality Measurement Framework*), iar în Suedia sunt în curs de elaborare indicatori pentru drepturile omului la nivel local și regional. Și Agenția UE pentru Drepturile Omului a început elaborarea unor indicatori, precum și Congresul autorităților locale și regionale al Consiliului Europei;

35. Consideră că la elaborarea de rapoarte de evaluare, de exemplu la colectarea datelor și la definirea criteriilor, este necesar să li se acorde drepturilor fundamentale ale cetățenilor o importanță mai mare;

36. Raportul anual trebuie să constituie și baza unui dialog anual cu privire la drepturile fundamentale. Având în vedere importanța majoră a nivelului politic local și regional pentru aplicarea drepturilor fundamentale, Comitetul Regiunilor ar trebui să fie invitat să participe la acest dialog.

Bruxelles, 12 octombrie 2011

Președinta
Comitetului Regiunilor
Mercedes BRESSO

Avizul Comitetului Regiunilor „Planul european de acțiune privind guvernarea electronică 2011-2015”

(2012/C 9/12)

COMITETUL REGIUNILOR

- salută elaborarea Planului european de acțiune privind guvernarea electronică 2011-2015. Prioritățile acestui plan – serviciile transfrontaliere, responsabilizarea utilizatorului, reutilizarea informațiilor din sectorul public (ISP), participarea electronică, piața unică online, guvernarea ecologică și interoperabilitatea – sunt toate domenii în care localitățile și regiunile sunt în același timp părți interesate, furnizori și beneficiari;
- salută eforturile administrațiilor europene de a responsabiliza cetățenii și întreprinderile prin intermediul serviciilor de guvernare electronică, precum și accesul sporit la informații publice și transparența sporită. Comitetul sprijină inițiativele de sporire a participării publice la procesul politic, de îmbunătățire a mobilității în cadrul pieței unice și de reducere a birocrăției pentru public;
- subliniază că Planul european de acțiune privind guvernarea electronică poate contribui semnificativ la reducerea decalajului digital și la îndeplinirea obiectivelor Strategiei Europa 2020, ajutând totodată la satisfacerea unei serii importante de nevoi sociale, culturale și economice ale cetățenilor europeni;
- subliniază că, în timp ce software-ul cu sursă deschisă se bucură de o acceptare sporită pe piață, standardele și interfețele deschise sunt și ele factori esențiali care permit transferul, utilizarea și interoperabilitatea informațiilor între organizații, sisteme și echipamente.

Raportor

dl Ján ORAVEC (SK-PPE), primarul orașului Štúrovo

Document de referință

Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor – Planul european de acțiune privind guvernarea electronică 2011-2015 – Exploatarea TIC pentru promovarea unei guvernări inteligente, sustenabile și inovatoare

COM(2010) 743 final

I. RECOMANDĂRI POLITICE

Societatea informațională a fost și este un catalizator excepțional al progresului economic și social. Recunoscând acest fapt, toate țările și regiunile din lume includ consolidarea societății informaționale în planurile lor de dezvoltare și, prin intervenție publică, încearcă să accelereze constituirea infrastructurii în domeniul tehnologiilor informației și comunicațiilor (TIC), să sprijine crearea conținutului, să mărească viteza serviciilor oferite și să sprijine cetățenii pentru a utiliza într-un grad mai ridicat aceste tehnologii. Europa se numără printre deschizătorii de drumuri la nivel global în această privință, iar agenda sa ar trebui consolidată prin participarea autorităților locale și regionale.

Planul european de acțiune privind guvernarea electronică 2011-2015 trebuie văzut ca o concretizare practică a obiectivelor Agendei digitale pentru Europa. Barierele din calea unei creșteri mai dinamice a potențialului TIC, care au condus la aceste inițiative, sunt mai mult decât evidente în Europa. Este deosebit de important să se îmbunătățească accesul la tehnologiile inovatoare în cadrul autorităților locale și regionale, care sunt cel mai aproape de cetățeni și furnizează servicii direct la fața locului. Trebuie trase învățăminte din proiectele din trecut care nu au reușit să producă rezultatele anticipate.

Comitetul Regiunilor sprijină

1. propunerile din cadrul Planului de acțiune privind guvernarea electronică, care sunt deosebit de relevante pentru autoritățile locale și regionale, acestea trebuind să integreze TIC ca parte fundamentală a dezvoltării planului. Prioritățile de la nivel local și regional ale noii strategii pot sprijini calitatea vieții și activitatea economică și socială a cetățenilor, în paralel cu stimularea dezvoltării unor servicii publice mai eficiente și personalizate, precum și a întreprinderilor locale. Există o serie de mijloace prin care regiunile și orașele pot sprijini exploatarea deplină a acestui potențial;

2. promovarea incluziunii digitale – adică a unei societăți informaționale incluzive și echitabile din punct de vedere regional și social, care utilizează TIC pentru a spori competitivitatea și îmbunătăți serviciile publice –, acesta fiind unul dintre principalele obiective ale planului de acțiune;

3. o largă colaborare a autorităților locale și regionale în vederea îmbunătățirii interoperabilității sistemelor de guvernare și a eficacității serviciilor publice ⁽¹⁾.

⁽¹⁾ CdR 10/2009 fin.

Comitetul Regiunilor salută

4. elaborarea Planului european de acțiune privind guvernarea electronică 2011-2015. Prioritățile acestui plan – serviciile transfrontaliere, responsabilizarea utilizatorului, reutilizarea informațiilor din sectorul public (ISP), participarea electronică, piața unică online, guvernarea ecologică și interoperabilitatea – sunt toate domenii în care localitățile și regiunile sunt în același timp părți interesate, furnizori și beneficiari;

5. eforturile administrațiilor europene de a responsabiliza cetățenii și întreprinderile prin intermediul serviciilor de guvernare electronică, precum și accesul sporit la informații publice și transparența sporită. Comitetul sprijină inițiativele de sporire a participării publice la procesul politic, de îmbunătățire a mobilității în cadrul pieței unice și de reducere a birocrăției pentru public;

6. abordarea bazată pe ghișeul unic, care a fost adoptată în mai multe state membre. Crearea unor astfel de centre de servicii ale autorităților publice în întreaga UE ar fi de o importanță fundamentală atât pentru public, cât și pentru întreprinderi în statele membre respective. Este însă necesar să se creeze mai întâi condițiile prealabile corespunzătoare pentru guvernarea electronică și totodată să se evalueze pe deplin punerea în aplicare a Directivei UE privind serviciile;

7. activitatea importantă de promovare și de monitorizare a sănătății publice, în special în zone care sunt îndepărtate sau greu accesibile. Elaborarea și implementarea programelor naționale de digitalizare a asistenței medicale în statele membre ar facilita foarte mult furnizarea de servicii de sănătate la nivel local, regional sau transfrontalier.

Comitetul Regiunilor subliniază

8. că autorităților locale și regionale le revine un rol important în cadrul acestui proces și prin urmare:

— Comisia Europeană și statele membre ar trebui să ia măsurile necesare pentru a permite implicarea deplină și eficientă a autorităților locale și regionale în guvernarea inițiativelor legate de TIC ⁽²⁾;

⁽²⁾ CdR 283/2008 fin.

— întregul potențial european de dezvoltare a serviciilor TIC în sectoarele public și privat ar trebui exploatat pe deplin; astfel, TIC ar trebui utilizate pentru îmbunătățirea serviciilor autorităților locale și regionale în domenii cum ar fi sănătatea, educația, achizițiile publice, securitatea și serviciile sociale. Parteneriatele public-privat susținute de UE și care implică autorități locale și regionale și IMM-uri care dezvoltă TIC în domeniul serviciilor publice de TIC pot reprezenta o bază ideală pentru dezvoltarea competențelor și cunoștințelor la nivel local în întreaga UE ⁽³⁾;

— în procesul de dezvoltare în continuare a infrastructurilor și serviciilor în cadrul Planului de acțiune privind guvernarea electronică, va fi esențial să se asigure îndeplinirea tuturor cerințelor de securitate, în special a celor privind confidențialitatea, disponibilitatea și integritatea, la fiecare nivel, pentru a garanta niveluri optime de confidențialitate și de protecție a datelor cu caracter personal și a preveni orice urmărire nepermisă de lege a oricărui tip de informații personale și crearea de profiluri ⁽⁴⁾, inclusiv în ceea ce privește preferințele în materie de cumpărături, starea de sănătate, fișele medicale etc., și pentru a împiedica orice atac pe căi deja cunoscute împotriva sistemului de prelucrare și de stocare a datelor;

— dezvoltarea unor servicii publice transfrontaliere face necesar ca proiectele informatice implicate să acopere aspectele legate de interoperabilitate și identificare electronică a cetățenilor (Stork), semnăturile electronice, tratarea documentelor pe cale electronică și alte părți componente ale guvernării electronice, astfel încât acestea să fie abordate într-un context european: aceasta este, de asemenea, o condiție prealabilă fundamentală a mobilității individuale a cetățenilor în UE. Interoperabilitatea este o componentă esențială a serviciilor transfrontaliere furnizate de autoritățile publice, care necesită o abordare internațională, dincolo de competențele autorităților locale;

— autoritățile locale și regionale ar trebui consultate sistematic la conceperea, punerea în aplicare și guvernarea măsurilor destinate implementării guvernării electronice în întreaga Europă. Regiunile și localitățile ar trebui să fie recunoscute împreună cu statele membre ca promotorii principali ai unei cooperări mai strânse între utilizatori și producătorii de inovații TIC la diferite niveluri guvernamentale și administrative ⁽⁵⁾;

9. că adoptarea de măsuri de raționalizare, modernizare și reducere a sarcinilor administrative – ca axă prioritară de acțiune în vederea reducerii costurilor, a raționalizării și simplificării procedurilor administrative și serviciilor – va contribui la dinamizarea activității economice, la reducerea demersurilor și sarcinilor birocratice, precum și la facilitarea contactelor dintre cetățeni și administrație, contribuind la reducerea costurilor administrative ale activităților întreprinderilor, la sporirea competitivității întreprinderilor și la stimularea dezvoltării acestora;

10. că principiile subiacente ale planului de acțiune – deschidere, flexibilitate și colaborare în relațiile dintre administrația publică europeană și public – sunt de o importanță vitală pentru reușita aplicării acestuia;

11. că ideea de transparență este deosebit de importantă în acest context, întrucât „statele membre vor permite cetățenilor să aibă acces electronic la acele date personale care sunt deținute de respectivele state atunci când datele sunt disponibile în format electronic” ⁽⁶⁾. Aceste date pot fi consultate deja în prezent de cetățeni. Cu toate acestea, Comitetul Regiunilor are anumite rezerve față de propunerea Comisiei de a-i înștiința automat pe cetățeni pe cale electronică începând cu 2014, ori de câte ori aceste date sunt prelucrate prin mijloace automate. O astfel de informare ar trebui să aibă loc doar atunci când este utilă pentru cetățeni și se află într-un raport just cu costurile aferente;

12. că implicarea strânsă a autorităților locale și regionale ar favoriza valorificarea la maximum a potențialului reutilizării informațiilor din sectorul public, întrucât aceste autorități ar putea juca un rol esențial în promovarea acestei reutilizări în vederea sporirii competitivității și creării de noi locuri de muncă ⁽⁷⁾;

13. că Planul european de acțiune privind guvernarea electronică poate contribui semnificativ la reducerea decalajului digital și la îndeplinirea obiectivelor Strategiei Europa 2020, ajutând totodată la satisfacerea unei serii importante de nevoi sociale, culturale și economice ale cetățenilor europeni ⁽⁸⁾;

14. că introducerea în întreaga Europă a principiului conform căruia detaliile personale și detaliile obiectelor trebuie înregistrate doar o singură dată, fără a fi necesar să se completeze în mod repetat formulare, va contribui în mod substanțial la eliminarea birocrăției inutile pentru public și în general la reducerea costurilor administrative. În acest context, trebuie vegheat la respectarea legislației în materie de protecție a datelor;

15. că o cerință fundamentală pentru o mai bună utilizare a TIC o reprezintă eliminarea inegalităților care persistă încă în diferite regiuni ale Uniunii Europene, în special în cele ultraperiferice, în ceea ce privește accesul și dotarea cu echipament tehnic a persoanelor. Acesta este în special cazul colectivităților locale și regionale, în care există diferențe semnificative nu doar între diferitele regiuni din țara respectivă, ci și între autoritățile locale în funcție de mărimea lor. Orașele mici și comunele tind să fie mult în urmă atunci când este vorba de a dispune de capacitatea tehnică, organizațională și de personal necesară pentru a extinde utilizarea TIC. Din acest motiv trebuie să se înceapă punerea la dispoziție a unor platforme unificate pentru a furniza servicii ale consiliilor locale sub formă de software ca serviciu (*software as a service* - SaaS). Aceasta va implica exploatarea evoluțiilor actuale în materie de tehnologii ale informației, cum ar fi virtualizarea și *cloud computing*, ceea ce va reduce timpul și costurile necesare pentru realizarea proiectelor. Aceste măsuri de dezvoltare ar trebui să se bazeze în principal pe platforme existente și pe utilizarea de software cu sursă deschisă;

16. că documentul ar trebui să sublinieze în special nevoia de a elimina decalajele dintre regiuni sau cel puțin de a stopa extinderea acestuia. Suntem conștienți în mod deosebit de riscul ca proiectele de guvernare electronică să fie adoptate și implementate doar în anumite regiuni;

⁽³⁾ CdR 156/2009 fin.

⁽⁴⁾ CdR 104/2010 fin.

⁽⁵⁾ COM(2009) 116 final.

⁽⁶⁾ COM(2010) 743 final.

⁽⁷⁾ CdR 247/2009 fin.

⁽⁸⁾ CdR 14/2010 fin.

17. că serviciile transfrontaliere funcționale care permit întreprinderilor să ofere servicii și produse în întreaga UE (SPOCS - *Simple Procedures Online for Crossborder Services*) prin intermediul unui sistem simplu de achiziții publice electronice (PEPPOL - *Pan-European Public Procurement Online*) vor reprezenta un puternic stimulent pentru dezvoltarea în continuare a întreprinderilor din UE;

18. că, în timp ce software-ul cu sursă deschisă se bucură de o acceptare sporită pe piață, standardele și interfețele deschise sunt și ele factori esențiali care permit transferul, utilizarea și interoperabilitatea informațiilor între organizații, sisteme și echipamente;

19. că autorităților locale și regionale le revine un rol-cheie în extinderea accesului la banda largă în regiunile în care funcționarea pieței nu este în măsură să o facă ⁽⁹⁾;

20. sprijină Rezoluția Parlamentului European din 6 iulie 2011 referitoare la banda largă europeană: o investiție într-un promotor digital al creșterii ⁽¹⁰⁾, în special poziția conform căreia o obligație de serviciu universal ar contribui în mod decisiv la extinderea comunicațiilor în bandă largă în mediul rural;

21. faptul că accesul la serviciile în bandă largă de înaltă calitate la prețuri abordabile poate spori accesibilitatea și calitatea serviciilor furnizate de autoritățile locale și regionale și – în cazul microîntreprinderilor și al IMM-urilor – poate facilita comercializarea produselor. Este de așteptat ca regiunile și comunitățile îndepărtate, în special cele ultraperiferice, să beneficieze în mod considerabil de pe urma unui acces mai extins și mai rapid la serviciile în bandă largă ⁽¹¹⁾;

22. că accesul la banda largă ar permite astfel compensarea inconvenientelor legate de caracterul izolat al zonelor rurale, printr-o mai bună comunicare între administrație și utilizatori, fie aceștia particulari sau întreprinderi ⁽¹²⁾;

23. că serviciile de guvernare electronică ce urmează a fi dezvoltate ar trebui să includă domenii precum: relațiile dintre utilizatori și administrații; contribuția administrațiilor la cultivarea dezbaterii publice (difuzarea informațiilor publice esențiale, dezbateri publice, consultări online și – într-un sens mai larg – noile mecanisme de consultare a cetățenilor); relațiile dintre întreprinderi și administrație (cum ar fi declarațiile privind datele sociale, declarațiile de angajare, transferurile de date fiscale și contabile); aplicarea tehnicilor de comerț electronic în domeniul achizițiilor publice (achiziții publice electronice); noile modalități de lucru și de organizare în cadrul administrațiilor (transformarea meseriilor, munca în regim cooperatist, munca la distanță);

24. că ar trebui să fie aplicate rapid măsurile care urmăresc ca până în 2013 să se asigure fiecărui cetățean european acces la banda largă de bază și, până în 2020, acces la banda largă rapidă și ultrarapidă, în conformitate cu angajamentele UE din Agenda digitală pentru Europa;

25. că, atunci când este vorba de utilizarea potențialului guvernării electronice pentru a reduce amprenta de carbon, regiunile și orașele ar putea să joace un rol de lider în identificarea oportunităților TIC locale pentru acțiune, schimbul de bune practici în materie de tehnologie, identificarea partenerilor de proiect, alocarea fondurilor pentru a investi în instrumentele TIC, măsurarea progresului și comunicarea succeselor înregistrate.

Comitetul Regiunilor subliniază

26. importanța deosebită a sectorului serviciilor pentru exploatarea beneficiilor TIC, întrucât sectoare cum ar fi comerțul cu ridicata și cu amănuntul, serviciile financiare și pentru întreprinderi se află printre cei mai importanți investitori în TIC ⁽¹³⁾;

27. că un decalaj digital de durată înrăutățește excluziunea socială și inegalitățile economice. Prin urmare, este esențială garantarea egalității de șanse în domeniul digital, atât din considerente sociale, cât și economice. Din această perspectivă, e-incluziunea capătă o importanță majoră pentru îndeplinirea obiectivelor Planului european de acțiune privind guvernarea electronică 2011-2015 și, prin urmare, a obiectivelor Strategiei Europa 2020 ⁽¹⁴⁾ în domeniul dezvoltării sociale și economice;

28. că asigurarea protecției vieții private depinde de anumiți factori, inclusiv de structura organismelor din sectorul public (aflate, în majoritate, la nivel local), de convergența legislației UE, de promovarea unei culturi inovatoare în rândul funcționarilor autorităților publice, inclusiv prin aplicarea unui cod deontologic comun, și în rândul cetățenilor, prin definirea drepturilor lor de consumatori digitali și sensibilizarea lor cu privire la acestea, precum și de gestionarea aplicațiilor bazate pe TIC ⁽¹⁵⁾;

29. necesitatea de a se garanta îndeplinirea tuturor cerințelor în materie de securitate la realizarea infrastructurii internet și la dezvoltarea serviciilor aferente. Aceasta va asigura un nivel maxim de protecție a confidențialității și a datelor personale și va împiedica monitorizarea neautorizată a datelor cu caracter personal și crearea de profiluri privind, în special, preferințele în materie de cumpărături, starea de sănătate, dosarele medicale etc. ⁽¹⁶⁾;

30. că autorităților locale și regionale le revine un rol esențial în combaterea criminalității informatice și în protecția securității datelor. Ele ar trebui implicate în colectarea datelor privind statisticile despre criminalitatea informatică și în formarea personalului;

31. că, în ceea ce privește principiul unei piețe a competitive a informațiilor din sectorul public, este esențial să se garanteze că furnizorilor de servicii privați li se aplică aceleași condiții ca și instituțiilor publice, pentru a permite accesul utilizatorilor privați la date cu caracter public și pentru a evidenția în mod clar condițiile în care pot fi folosite aceste date în scopuri comerciale ⁽¹⁷⁾;

⁽⁹⁾ CdR 5/2008 fin.

⁽¹⁰⁾ <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+TA+P7-TA-2011-0322+0+DOC+XML+V0//RO>.

⁽¹¹⁾ CdR 252/2005 fin.

⁽¹²⁾ CdR 14/2010 fin.

⁽¹³⁾ *The Economic Impact of ICT Measurement, Evidence and Implications* (Impactul economic al TIC: evaluare, dovezi și implicații) - publicație OCDE (2004).

⁽¹⁴⁾ COM(2010) 2020 final.

⁽¹⁵⁾ CdR 247/2009 fin.

⁽¹⁶⁾ CdR 247/2009 fin.

⁽¹⁷⁾ CdR 247/2009.

32. că, în ceea ce privește gestionarea proceselor aflate la baza Planului de acțiune privind guvernarea electronică și a politicilor publice aferente, acțiunea coordonată a Uniunii Europene, a statelor membre și a autorităților locale și regionale, cu respectarea deplină a principiului subsidiarității, este de o importanță extremă, așa cum a subliniat CoR în Cartea sa albă privind guvernarea pe mai multe niveluri ⁽¹⁸⁾.

Comitetul Regiunilor observă

33. că partenerii sociali, autoritățile locale și regionale și guvernele trebuie să conlucreze pentru a intra într-un „cerc virtuos” al îmbunătățirii calificării resurselor umane, al schimbărilor organizaționale, al TIC și al productivității și pentru ca TIC să fie dezvoltate și utilizate în mod eficient. Politicile menite să sporească cunoștințele elementare în materie de TIC, dobândirea de competențe de nivel înalt în domeniul TIC, promovarea învățării pe tot parcursul vieții în materie de TIC și îmbunătățirea competențelor de gestionare și de punere în rețea necesare pentru o utilizare eficientă a TIC sunt extrem de importante ⁽¹⁹⁾ și fac parte dintre competențele esențiale ale autorităților locale și regionale;

34. că, în această comunicare, Comisia Europeană anunță un număr impresionant de acțiuni care trebuie realizate în cadrul Planului de acțiune privind guvernarea electronică;

35. că, în forma actuală, măsurile și acțiunile prevăzute în comunicare nu par să ridice întrebări cu privire la conformitatea lor cu principiul proporționalității, întrucât nu depășesc ceea ce este necesar pentru atingerea obiectivelor propuse. Sarcinile suplimentare generate de aceste măsuri pentru statele membre ar trebui reduse la minimum în măsura posibilului și supuse unei evaluări economice;

36. că formele de acțiune propuse (măsuri de *soft policy*) sunt pe cât de simple posibil pentru a atinge obiectivele avute în vedere și lasă o marjă de manevră maximă nivelului național de decizie (inclusiv celui regional);

37. că măsurile specifice care urmează să fie aplicate vor trebui monitorizate și evaluate atent, pentru a se asigura că nu depășesc ceea ce este necesar pentru atingerea obiectivelor stabilite și că statelor membre le rămâne o libertate maximă de luare a deciziilor, iar întreprinderile nu sunt împovărate în mod inutil. În acest scop, trebuie introdus un sistem pentru monitorizarea procedurilor.

38. că încălcările securității reprezintă o amenințare la adresa serviciilor de interes public (alimentarea cu apă la nivel local, energie, întreprinderile care furnizează energie ecologică etc.);

39. că gestionarea schimbărilor climatice este una dintre provocările politice cele mai importante cu care se vor confrunta autoritățile locale și regionale în anii care vor urma și că, pentru a îndeplini obiectivele ambițioase stabilite pentru 2020, este necesar să se asigure că soluțiile bazate pe TIC sunt ușor accesibile și că sunt, de asemenea, pe deplin implementate;

⁽¹⁸⁾ CdR 89/2009 fin.

⁽¹⁹⁾ *The Economic Impact of ICT Measurement, Evidence and Implications* (Impactul economic al TIC: evaluare, dovezi și implicații) – publicație OCDE (2004).

40. că regiunile și localitățile sunt actori-cheie în domeniul TIC pentru creștere durabilă, având responsabilități în numeroase activități legate de planificare, acordarea autorizațiilor, investiții, achiziții publice, producție și consum. Transportul, construcția de locuințe și clădiri publice și infrastructura publică de iluminat, care sunt planificate și puse la dispoziție de autoritățile locale și regionale, sunt domenii în care se pot realiza reduceri ale emisiilor de CO₂ și economii de energie semnificative. Mai mult, subliniază faptul că vastul potențial al TIC de îmbunătățire a eficienței energetice sporește competitivitatea Uniunii Europene și mărește oportunitățile de afaceri la nivel local și regional.

Comitetul Regiunilor recomandă

41. Comisiei Europene și guvernelor statelor membre să promoveze activ participarea autorităților locale și regionale la utilizarea inovațiilor TIC în sectorul public, în special prin promovarea celor mai bune practici la scară europeană și prin furnizarea de consultanță și recomandări metodologice ⁽²⁰⁾;

42. să se asigure formarea extensivă a întregului personal, în special a tehnicienilor specialiști (de exemplu, specialiști în rețele, sisteme, securitate, protecția vieții private etc.), a personalului care lucrează direct cu procedurile de securitate care implică diverse metodologii, precum și a personalului implicat în mod general sau indirect în procesele de inovare și de modernizare (de exemplu în alfabetizarea digitală a consumatorilor etc.) cu privire la chestiuni legate de încredere și securitate ⁽²¹⁾;

43. să se elaboreze de către Comisia Europeană o evaluare a impactului asupra sistemelor informatice, care să fie inclusă în codul de conduită destinat relațiilor interguvernamentale, cu scopul de a evalua impactul asupra localităților și regiunilor al noilor politici și legi care impun schimbări în gestionarea informațiilor și adaptarea la noile tehnologii. Evaluarea impactului asupra sistemelor informatice urmărește:

— să constate într-un stadiu suficient de timpuriu dacă legea este aplicabilă în practică;

— să examineze modul în care elementele constitutive ale guvernării electronice pot contribui la o punere în aplicare fără incidente;

— să stabilească dimensiunea sprijinului necesar în materie de punere în aplicare, având în vedere nivelul actual de dezvoltare și capacitatea de adaptare a autorităților locale;

44. să se pună un accent mai puternic pe acțiuni de sensibilizare la nivel regional și local, având în vedere lipsa de cunoștințe și/sau de mecanisme de identificare a informațiilor disponibile pentru reutilizare, pentru a sprijini organismele publice să devină mai transparente și să promoveze reutilizarea informațiilor din sectorul public ⁽²²⁾;

⁽²⁰⁾ CdR 156/2009 fin.

⁽²¹⁾ CdR 104/2010 fin.

⁽²²⁾ CdR 247/2009.

45. autorităților locale și regionale din Europa să utilizeze pe larg potențialul TIC pentru a face față provocărilor rezultate din îmbătrânirea populației, îmbunătățind astfel calitatea vieții persoanelor în vârstă, continuând integrarea acestora în comunitățile locale și promovând competitivitatea locală și regională prin prestarea de servicii personalizate ⁽²³⁾.

Bruxelles, 12 octombrie 2011

Președinta
Comitetului Regiunilor
Mercedes BRESSO

⁽²³⁾ CdR 84/2007 fin.

Avizul Comitetului Regiunilor „Mobilitatea la nivel european și internațional a funcționarilor și a celorlalți angajați ai autorităților locale și regionale din Uniunea Europeană”

(2012/C 9/13)

COMITETUL REGIUNILOR

- observă că, întrucât funcționarii și ceilalți angajați ai autorităților locale și regionale se află zilnic în strâns contact cu întreaga gamă de interlocutori și cu aleșii politici de pe plan local, rolul lor în difuzarea mesajului european ar putea fi consolidat prin mobilitatea de care ar putea beneficia, în cadrul formării pe tot parcursul vieții, prin detașarea lor temporară în cadrul unei alte autorități locale sau regionale;
- observă că mobilitatea pe plan european și internațional a personalului autorităților locale și regionale poate ajuta statele Uniunii Europene să creeze administrații moderne și eficiente, dotate cu structurile, resursele umane și competențele de conducere necesare punerii în aplicare a acquis-ului UE;
- observă că mobilitatea va ajuta la reducerea obstacolelor lingvistice în Europa, întrucât funcționarii și ceilalți angajați vor fi încurajați să învețe și alte limbi;
- atrage atenția asupra celei mai recente hotărâri a Curții de Justiție a UE care prevede că salariații unei autorități publice a unui stat membru transferați în cadrul unei alte autorități publice nu trebuie să sufere „o scădere salarială substanțială” „exclusiv ca urmare a transferului”.

Raportor dna Mireille LACOMBE (FR-PSE), Consilier general al departamentului Puy-de-Dôme

I. RECOMANDĂRI POLITICE

COMITETUL REGIUNILOR

1. Observații generale

Justificarea deciziei Comitetului de a elabora un aviz de inițiativă pe această temă

1. reamintește că Tratatul de la Lisabona consolidează dimensiunea teritorială a integrării europene și legitimează aplicarea efectivă a guvernantei pe mai multe niveluri, o serie de acțiuni în acest sens fiind propuse în Cartea albă a Comitetului Regiunilor privind guvernanta pe mai multe niveluri ⁽¹⁾;

2. reamintește că, pentru a deveni pe deplin operațională, Strategia Europa 2020 necesită implicarea autorităților locale și regionale în elaborarea și punerea ei în practică, printre altele în cadrul inițiativelor emblematiche „O agendă pentru noi competențe și locuri de muncă” ⁽²⁾ și „Tineretul în mișcare” ⁽³⁾;

3. consideră că, pentru a consolida rolul autorităților locale și regionale în cadrul extinderii UE, al politicii de vecinătate și al relațiilor externe, în special al ajutorului pentru dezvoltare, prin intermediul cooperării descentralizate, așa cum precizează Avizul Comitetului Regiunilor pe tema „Autoritățile locale: actori în slujba dezvoltării” ⁽⁴⁾, va fi necesară adaptarea resurselor umane pentru ca acestea să poată înțelege și anticipa politicile publice europene;

4. observă că, întrucât funcționarii și ceilalți angajați ai autorităților locale și regionale se află zilnic în strâns contact cu întreaga gamă de interlocutori și cu aleșii politici de pe plan local, rolul lor în difuzarea mesajului european ar putea fi consolidat prin mobilitatea de care ar putea beneficia, în cadrul formării pe tot parcursul vieții, prin detașarea lor temporară în cadrul unei alte autorități locale sau regionale;

5. remarcă faptul că sectorul public reprezintă circa 20,3 % din piața forței de muncă din Uniunea Europeană ⁽⁵⁾. Mobilitatea funcționarilor și a celorlalți angajați de la nivel local și regional menită să încurajeze schimbul de experiență și de expertiză se înscrie în cadrul liberei circulații a lucrătorilor în interiorul frontierelor UE, astfel cum este aceasta prevăzută la articolul 45 din TFUE și constituie un element esențial al cetățeniei UE;

6. reamintește angajamentul CoR în favoarea mobilității, fie în scop educațional, fie în scop profesional, întrucât aceasta constituie nu numai un factor important de realizare profesională și personală, ci și de consolidare a identității europene, contribuind totodată la coeziunea economică, socială și teritorială a Uniunii Europene ⁽⁶⁾;

7. observă că, în conformitate cu principiul subsidiarității, în majoritatea statelor membre, autoritățile locale și regionale răspund direct de conceperea serviciilor publice și de punerea lor la dispoziția cetățenilor și, totodată, trebuie să se asigure de funcționarea cât mai eficientă a administrației. Atât nivelul local, cât și cel regional dispun de multe cunoștințe și de o bogată experiență. Acesta este nivelul la care schimbul de bune practici va permite identificarea celui mai mare număr de abordări inovatoare;

8. remarcă lipsa informațiilor referitoare la posibilitățile de mobilitate europeană și internațională a funcționarilor și a celorlalți angajați de la nivel local și regional, ceea ce nu este de natură să faciliteze schimburile dintre respectivele autorități.

Care sunt posibilele efecte pozitive ale mobilității europene și internaționale a funcționarilor și a celorlalți angajați ai autorităților locale și regionale?

9. observă că mobilitatea pe plan european și internațional a personalului autorităților locale și regionale poate ajuta statele Uniunii Europene să creeze administrații moderne și eficiente, dotate cu structurile, resursele umane și competențele de conducere necesare punerii în aplicare a acquis-ului UE;

10. susține că mobilitatea transnațională este un factor de coeziune. Funcționarii și ceilalți angajați care participă la programele de mobilitate contribuie în mod direct sau indirect la crearea unei societăți mai bune pentru toți, la toate nivelurile: local, regional și național. Cercetările arată că există o corelație directă și pozitivă între „capitalul social” și nivelul de creștere economică al regiunilor europene ⁽⁷⁾;

11. subliniază că, pe lângă guvernarea democratică, care promovează participarea grupurilor de populație vizate, cooperarea autorităților locale și regionale, prin multitudinea sectoarelor în care intervin și prin diversitatea actorilor din sectoarele public și privat pe care îi implică, reprezintă un factor important al dezvoltării teritoriale. Această cooperare poate stimula și organizarea producției, a circuitelor de comercializare sau a activităților economice favorabile atât comunităților locale, cât și mediului;

12. observă că mobilitatea va ajuta la reducerea obstacolelor lingvistice în Europa, întrucât funcționarii și ceilalți angajați vor fi încurajați să învețe și alte limbi;

13. subliniază rolul autorităților locale și regionale în favoarea mobilității transfrontaliere și contribuția acestui tip de mobilitate atât la consolidarea integrării europene, cât și la familiarizarea țărilor candidate cu acquis-ul comunitar. Întrucât experiența și cunoștințele autorităților locale și regionale în materie de administrație sunt deosebit de ample, acesta este nivelul potrivit pentru identificarea celor mai bune soluții și pentru încheierea unor parteneriate importante.

⁽¹⁾ CdR 89/2009 fin

⁽²⁾ COM(2010) 682 final

⁽³⁾ COM(2010) 477 final

⁽⁴⁾ CdR 312/2008 fin.

⁽⁵⁾ SEC(2010) 1609 final

⁽⁶⁾ CdR 292/2010 fin.

⁽⁷⁾ Beugelsdijk și van Schaik, *Social Capital and Regional Economic Growth* (Capitalul social și creșterea economică la nivel regional), 2003.

2. Măsurile de preconizat

14. solicită Comisiei Europene să sprijine promovarea mobilității europene și internaționale a funcționarilor și a celorlalți angajați ai autorităților locale și regionale, în vederea unei mai bune cooperări între orașe și regiuni, prin crearea unei baze de date sub forma unui portal internet care să reunească cele mai bune practici, proiectele, ofertele de mobilitate și condițiile juridice și economice pentru acest tip de mobilitate. Comisia Europeană ar putea porni de la informațiile existente la nivel local, regional și național și le-ar putea pune la dispoziția funcționarilor și a celorlalți angajați de la nivel local și regional;

15. subliniază că ar trebui luat mai mult în considerare rolul tot mai important al autorităților locale și regionale în cadrul ajutorului pentru dezvoltare și al programelor de cooperare internațională cu țările în curs de dezvoltare ⁽⁸⁾;

16. solicită să se țină cont în mai mare măsură de rolul autorităților locale și regionale în domeniul cooperării, dată fiind implicarea lor puternică în acest domeniu; deoarece respectă principiul subsidiarității, aceste autorități par să se afle în cea mai bună poziție pentru a favoriza accesul la mobilitate. Aceste autorități au, într-adevăr, obligația de a participa la dezvoltarea de programe de cooperare, concepute în colaborare cu funcționarii și cu ceilalți agenți ai autorităților locale și regionale care gestionează politicile publice de la nivel local și european;

17. propune ca funcționarii europeni să poată fi, la rândul lor, detașați în cadrul autorităților locale și regionale;

18. observă că avizul trebuie să-i vizeze și pe funcționarii și ceilalți angajați ai grupărilor europene de cooperare teritorială (GECT). Într-adevăr, teritoriile transfrontaliere reprezintă unul din terenurile ideale pentru a testa mobilitatea la nivel european și internațional a funcționarilor din UE. Teritoriile menționate pot juca în acest context rolul unor laboratoare europene. În acest sens, UE trebuie să sprijine dezvoltarea serviciilor de informații pentru lucrătorii transfrontalieri, ceea ce ar încuraja considerabil mobilitatea;

19. solicită statelor membre ale UE care nu au adoptat încă dispoziții legale în domeniu ca după consultarea partenerilor sociali, să introducă astfel de dispoziții care să reglementeze mobilitatea la nivel european și internațional a funcționarilor și a celorlalți angajați de la nivel local și regional, fie ei permanenți sau temporari, precum și primirea funcționarilor și celorlalți angajați de la nivel local și regional din alte state membre. Este util să se adopte astfel de dispoziții legale pentru a putea defini în mod corespunzător drepturile și obligațiile angajatului care face obiectul unei detașări. Existența unor dispoziții-cadru este, de asemenea, esențială în definirea criteriilor privind mobilitatea, printre care se numără

competențele profesionale și lingvistice necesare, durata detașării temporare, gradul de similaritate al autorității locale sau regionale de origine cu cea de destinație, precum și valoarea adăugată pe care această detașare o aduce autorităților implicate;

20. atrage atenția asupra celei mai recente hotărâri a Curții de Justiție a UE ⁽⁹⁾ care prevede că salariații unei autorități publice a unui stat membru transferați în cadrul unei alte autorități publice nu trebuie să sufere „o scădere salariaală substanțială” „exclusiv ca urmare a transferului”;

21. subliniază că, dat fiind numărul ridicat de femei angajate în cadrul sectorului public, toate măsurile ar trebui să țină cont de importanța consolidării egalității de șanse pentru femei și bărbați, nu în ultimul rând prin asigurarea accesului la îngrijiri adecvate pentru persoanele dependente adulte și pentru copii, astfel încât să se permită unui număr mai mare de femei să participe la programele de mobilitate;

22. subliniază utilitatea unui bilanț al mobilității funcționarilor de la nivel local și regional în ultimii cinci ani, care să fie realizat de Comisia Europeană în colaborare cu asociațiile europene din domeniu și care să includă o evaluare a valorii adăugate pentru autorități și a dobândirii de către cadre a unor noi competențe în materie de gestionare de proiecte complexe;

23. propune Comisiei Europene să organizeze, în coordonare cu Comitetul Regiunilor, „întâlniri pe tema mobilității”, în cadrul cărora să se stabilească contacte între instituțiile europene și autoritățile locale și regionale, în vederea unor schimburi între, pe de o parte, funcționarii și ceilalți angajați de la nivel local și regional și, pe de altă parte, acei membri ai personalului care își doresc o carieră în străinătate. S-ar putea înființa un premiu al mobilității („Mobilis”), care să fie acordat autorităților care doresc să se implice în acțiunile de mobilitate;

24. propune Comisiei Europene să realizeze un studiu de fezabilitate vizând crearea, în timp, a unui program de schimburi europene de funcționari și alți angajați ai autorităților locale și regionale;

25. solicită ca sprijinul financiar dedicat mobilității angajaților din cadrul autorităților locale și regionale (acordat în prezent prin intermediul unor programe precum INTERREG IVC, URBACT și CARDS) să fie menținut în cadrul noilor perspective financiare ale UE;

26. propune Comisiei Europene să lanseze o campanie de informare privind valoarea adăugată a mobilității angajaților autorităților locale și regionale, pentru a încuraja schimbul de bune practici, atât între autoritățile locale și regionale ale Uniunii Europene, cât și cu autoritățile din țările candidate și din țările terțe.

Bruxelles, 12 octombrie 2011

Președinta
Comitetului Regiunilor
Mercedes BRESSO

⁽⁸⁾ CdR 408/2010 fin.

⁽⁹⁾ Cauza Scattolon C-108/10

Avizul Comitetului Regiunilor „Dezvoltarea dimensiunii europene a sportului”

(2012/C 9/14)

COMITETUL REGIUNILOR

- subliniază că autoritățile locale și regionale au recunoscut dintotdeauna potențialul educativ al sportului, exploatându-l și integrându-l politicilor educative și acțiunilor menite să amelioreze calitatea vieții cetățenilor, inclusiv din punct de vedere al sănătății;
- apreciază în mod deosebit acțiunile de susținere a combaterii fraudelor și corupției în domeniul sportului întreprinse de Comisia Europeană;
- subliniază valorile etice proprii sportului și, în special, formarea tinerilor pentru „a ști să piardă” și în spiritul *fairplay*-ului, educându-i în acest sens în primul rând pe antrenori și pe specialiști, care trebuie să servească drept exemplu, pentru a se pune capăt episoadelor regretabile și needucative;
- subliniază dimensiunea socială a unor inițiative sportive precum Jocurile Olimpice Speciale (*Special Olympics*) și Jocurile Paralimpice, prin care este promovată incluziunea socială a persoanelor cu handicap și care contribuie în anumită măsură la autonomia lor personală;
- în cadrul învățării pe tot parcursul vieții, propune sprijinirea inițiativelor inovatoare privind activitatea de educație fizică din școli, în special pentru elevii cu vârste cuprinse între patru și paisprezece ani;
- solicită fructificarea la maximum a posibilităților de susținere a infrastructurii sportive și a acțiunilor întreprinse în domeniul sportului pe care le oferă Fondul european de dezvoltare regională, precum și a posibilității de consolidare a competențelor și de sporire a șanselor de angajare a lucrătorilor din sectorul sportului, oferite de Fondul social european.

Raportor	Roberto PELLA (IT-PPE), membru al Consiliului local al comunei Valdengo, membru al Consiliului local al orașului Biella
Document de referință	Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor – Dezvoltarea dimensiunii europene a sportului COM(2011) 12 final

I. RECOMANDĂRI POLITICE

COMITETUL REGIUNILOR

Contextul general

1. apreciază, în general, comunicarea Comisiei Europene intitulată „Dezvoltarea dimensiunii europene a sportului”⁽¹⁾ și care continuă Cartea albă privind sportul⁽²⁾ și care menționează articolul 165 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE) ca temei juridic pentru acțiunea UE. Comunicarea se ocupă de cincisprezece priorități, regrupate în patru capitole principale: rolul social al sportului, dimensiunea economică a sportului, organizarea sportului și cooperarea cu țările terțe și cu organizațiile internaționale în ceea ce privește sportul;

2. apreciază faptul că, reluând principiile menționate deja în Cartea albă privind sportul, Comisia Europeană a subliniat că, pentru implementarea unei strategii de succes, trebuie coordonate intervențiile din sectorul sportului cu cele din domeniile adiacente acestuia: sănătate, educație, formare, tineret, dezvoltare regională și coeziune, incluziune socială, ocuparea forței de muncă, cetățenie, justiție, afaceri interne, cercetare, piață internă și concurență;

3. subliniază că în articolul 165 din TFUE există și o referire la măsuri de stimulare în sectorul sportului, pe baza cărora Comisia Europeană ar fi putut să ia în considerare formularea unei propuneri privind o nouă schemă de cheltuieli în cadrul actualelor perspective financiare, de exemplu, un program privind sportul limitat la doi ani;

4. subliniază, odată cu Comisia Europeană, că articolul 165 din TFUE recunoaște natura specifică a sportului, recunoscută și în jurisprudența Curții de Justiție a UE, și solicită să se elaboreze și să se pună în aplicare reglementări UE care să țină cont de trăsăturile specifice ale sportului;

5. subliniază cu satisfacție că articolele 6 și 165 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE) atribuie UE un rol de susținere, coordonare și completare în sectorul sportului, ceea ce dă un nou impuls dezvoltării dimensiunii europene a sportului. Respectând principiul subsidiarității și autonomia instituțiilor administrative din domeniul sportului, acțiunile europene conferă inițiativelor sportive ale statelor membre și

ale autorităților locale și regionale o valoare adăugată europeană, funcționând ca un catalizator menit să sporească impactul acțiunilor din domeniul sportului;

6. subliniază că sportul și organizațiile naționale, europene și internaționale care se ocupă de administrarea și reglementarea acestuia (CIO și comitetele olimpice naționale, federațiile sportive și organizațiile sportive pentru persoanele cu handicap și pentru sportul la nivel de bază) pot contribui în mod eficient la îndeplinirea obiectivelor strategice pe termen lung ale UE, mai ales cele ale Strategiei Europa 2020 și la crearea unor noi perspective de ocupare a forței de muncă, în special în rândul tinerilor;

7. subliniază rolul sportului în construirea unei identități europene, precum și în combaterea rasismului și a xenofobiei;

8. apreciază recunoașterea complexității și importanța pe care Comisia și Consiliul Uniunii Europene (Consiliul) o acordă propunerilor de acțiuni comune în domeniul sportului, precum și cooperării informale dintre statele membre, pentru garantarea unui schimb continuu de bune practici și pentru difuzarea datelor cu privire la rezultatele obținute;

9. salută intenția Comisiei Europene și a Consiliului⁽³⁾ de a sprijini grupurile informale de experți din sectorul sportului pe care statele membre vor dori să le înființeze și care vor informa Grupul de lucru al Consiliului privind sportul; în acest sens, solicită să se ia în considerare prezența CoR într-un astfel de grup;

10. apreciază faptul că DG MARKT a Comisiei Europene a comandat un studiu independent privind finanțarea sporturilor de bază în Europa, pentru a evalua diversele sisteme de finanțare (cum ar fi sursele de finanțare naționale, regionale și locale, contribuțiile familiilor, ale activităților de voluntariat și sponsorizările, veniturile obținute din transmisia evenimentelor sau din organizarea serviciilor conexe jocurilor de noroc, inclusiv a celor on-line), și că urmează să se analizeze o gamă largă de politici privind piața internă, cu impact direct asupra acestor sisteme. Solicită Comisiei o implicare directă a Comitetului Regiunilor și a autorităților locale și regionale în actualele și viitoarele proiecte de studiu, în calitate de promotori sau ca autorități aflate în imediata apropiere a celor implicați.

⁽¹⁾ COM(2011) 12.

⁽²⁾ COM(2007) 391.

⁽³⁾ Rezoluția Consiliului și a reprezentanților guvernelor statelor membre, reuniți în cadrul Consiliului, privind un plan de lucru european pentru sport 2011-2014.

Rolul autorităților locale și regionale

11. consideră că rolul autorităților locale și regionale în dezvoltarea dimensiunii europene a sportului este fundamental în condițiile în care, în limitele mandatului lor instituțional, ele contribuie la oferta de servicii din domeniul sportiv către cetățeni, acestea devenind, în cadrul acțiunii administrative, instrumente importante de facilitare a incluziunii sociale și de combatere a discriminării;

12. de asemenea, subliniază că autoritățile locale și regionale joacă un rol fundamental în asigurarea resurselor financiare destinate activităților sportive și infrastructurii necesare. De asemenea, autoritățile locale și regionale, în cooperare cu organizațiile sportive și – acolo unde există – cu structurile din teritoriu ale comitetelor olimpice naționale, joacă un rol fundamental în a-i motiva pe cetățeni să practice diferite sporturi; în plus, se pronunță în favoarea creării, în acele țări care nu dispun încă de așa ceva, a unor structuri sportive regionale, care ar putea juca un rol important la acest nivel în promovarea sportului și în stimularea practicării activității sportive;

13. amintește că autoritățile locale și regionale se ocupă de acțiunea neapărat necesară de coordonare a tuturor actorilor prezenți în teritoriu, implicați într-o formă sau alta în sport, în special prin sprijinirea formelor de asociere și a voluntariatului sportiv;

14. subliniază că autoritățile locale și regionale au recunoscut dintotdeauna potențialul educativ al sportului și îl exploatează, integrându-l politicilor educative și acțiunilor menite să amelioreze calitatea vieții cetățenilor, inclusiv din punct de vedere al sănătății;

15. consideră esențial să fie respectată autonomia instituțiilor administrative din domeniul sportului de către Comisia Europeană, ca principiu fundamental subiacent organizării în acest domeniu, precum și competențele statelor membre, conform principiului subsidiarității;

16. de asemenea, consideră esențială abordarea unor probleme precum violența și intoleranța legate de evenimentele sportive și abordarea pe cale legislativă și în mod ferm a unor aspecte transnaționale negative din sportul european, precum fraudele, partidele „aranjate” și dopajul;

17. invită Comisia Europeană să atribuie un rol mai incisiv Comitetului Regiunilor, autorităților locale și regionale, organizațiilor sportive naționale și – acolo unde există – structurilor din teritoriu ale comitetelor olimpice naționale, atât în fazele de proiectare, cât și în fazele de punere în aplicare a politicilor în domeniul sportului;

18. subliniază capacitatea sportului de a crea relații între instituții publice, asociații, federații, cluburi și alte organizații și consideră că este necesară înființarea unor rețele care să înlesnească și să accelereze schimbul de cunoștințe în domeniul sportiv și impactul acestuia asupra societății. În această ordine de idei, crearea unor rețele de instituții publice care să lucreze la nivel local ar constitui un progres semnificativ în dezvoltarea rolului pe care îl joacă administrațiile locale în sporirea impactului societal al sportului și le-ar oferi acestora posibilitatea de a contribui la ameliorarea sportului pe plan european;

19. solicită Comisiei ca, în continuarea acțiunilor de încurajare, menite să sprijine proiecte din sectorul sportului sau în cadrul programelor existente din diferite sectoare precum educația, învățarea pe tot parcursul vieții, sănătatea publică, tineretul, cetățenia, cercetarea, incluziunea socială, egalitatea de gen și lupta împotriva rasismului, să implice CoR în mod activ în dezbaterile care vor avea loc în cursul pregătirii viitorului cadru financiar multianual;

20. consideră esențial ca, pentru propunerile din prezentul document, Comisia Europeană să implice Comitetul Regiunilor de la bun început în toate acțiunile pregătitoare actuale sau viitoare și în evenimentele specifice propuse;

21. sugerează Comisiei să întreprindă acțiuni specifice pentru proiectele de susținere și recrutare a voluntarilor în domeniul sportului, propuse direct de autorități locale și regionale, organizații sportive și – acolo unde există – de structurile din teritoriu ale comitetelor olimpice naționale, de cluburi de servicii sportive și de organisme de promovare a sportului.

Rolul sportului în societate

22. apreciază atenția pe care o acordă Comisia Europeană necesității combaterii eficiente a problemei dopajului, nu doar în ceea ce privește sportul de performanță, căci în prezent s-a extins din ce în ce mai mult la sportul de amatori, ridicând probleme serioase de risc pentru sănătate;

23. consideră că o măsură eficientă ar putea consta în mai buna înțelegere a amplitudinii practicii dopajului în sportul de amatori și ulterior, pe baza probelor disponibile, în primul rând în instituirea controalelor sistematice și a strategiilor de intervenție menite să contribuie la reducerea utilizării de substanțe interzise și dopante în cadrul sportului de amatori și, în al doilea rând, în înăsprirea pedepselor, la fel cum se procedează în cazul stupefiantelor. Aceste acțiuni ar trebui să fie coordonate și să vizeze adoptarea și schimbul de bune practici cu privire la strategiile antidoping, pe toate temele. În ceea ce privește traficul de substanțe dopante, solicită aderarea UE la Convenția europeană antidoping, care recunoaște rolul pe care îl deține Agenția Mondială Antidoping (*World Anti-Doping Agency* – WADA) în combaterea dopajului;

24. subliniază problema termenelor diferite din justiția sportivă și din cea obișnuită. În plus, consideră că Comisia Europeană trebuie să întreprindă acțiuni legislative corespunzătoare în acest sens, prin consolidarea măsurilor de drept penal adoptate împotriva comerțului cu substanțe dopante;

25. propune introducerea unui sistem antidoping uniform în țările membre ale UE, inclusiv prin instituirea unui număr minim de controale antidoping atât pe parcursul competițiilor, cât și în afara lor;

26. subliniază că trebuie combătut de urgență flagelul pariurilor sportive ilegale, care subminează funcția socială și educativă a sportului, și salută faptul că, pentru a face față acestei situații, Comisia Europeană a trecut deja la acțiune;

27. apreciază în mod deosebit faptul că Comisia Europeană a întreprins acțiuni de susținere a combaterii fraudelor și corupției în domeniul sportului, incluzându-le în sfera de acțiuni care fac obiectul Deciziei-cadru 2003/568/JAI a Consiliului European privind lupta împotriva corupției în sectorul privat, în cadrul unui pachet anticorupție mai amplu, prevăzut pentru 2011;

28. subliniază importanța unei acțiuni a Comisiei Europene menite să stimuleze forme de parteneriat vizând facilitarea elaborării unor sisteme de alertă timpurie, care să prevină fraudele și scandalurile legate de evenimentele sportive „aranjate” și să combată eventuala ingerință a criminalității organizate în sportul european, încurajând statele membre să ia măsuri drastice împotriva infracțiunii de fraudă în acest domeniu și să armonizeze sancțiunile aferente;

29. subliniază valorile etice proprii sportului și, în special, formarea tinerilor pentru „a ști să piardă” și în spiritul fairplay-ului, educându-i în acest sens în primul rând pe antrenori și pe specialiști, care trebuie să servească drept exemplu, pentru a se pune capăt episoadelor regretabile și needucative care, din păcate, au loc deseori la încheierea unor întâlniri sportive;

30. ca și Comisia Europeană, consideră că este absolut necesară încurajarea legăturii dintre sport și educație, pentru a fi fructificate efectele benefice ale sportului în vederea creșterii bunăstării cetățenilor prin prevenirea unor probleme de sănătate, inclusiv patologice, în special tratarea obezității și a bolilor cardiovasculare, contribuind astfel, pe termen lung, la reducerea cheltuielilor din sectorul medical, un adevărat sac fără fund pentru bugetele regionale;

31. subliniază importanța sensibilizării tuturor categoriilor de public (copii, adulți și vârstnici) la necesitatea practicării zilnice a sportului și consideră drept esențială punerea în aplicare a conceptului de „sport pentru toți” și popularizarea din ce în ce mai amplă a ideii de activitate fizică regulată;

32. având în vedere importanța activității sportive favorabile incluziunii, subliniază că trebuie să se creeze posibilități pentru ca sportivii și elevii cu handicap să poată face sport zilnic, atât la școală, cât și în afara ei, și să se acorde suficientă atenție sprijinirii și dezvoltării sportului pentru persoanele cu handicap, în cadrul posibilităților de sprijinire;

33. prin urmare, îndeamnă autoritățile naționale, locale și regionale să faciliteze practicarea zilnică a sportului de către elevi, în toate școlile, gratuit, prin asigurarea unei infrastructuri adecvate;

34. sugerează să se întreprindă acțiuni pentru consolidarea dimensiunii sportive în programele preșcolare și școlare;

35. solicită ca educația fizică să înceapă încă de la grădiniță și ca statele membre să creeze condiții favorabile pentru predarea sportului în școli, ținându-se seama de cerințele pedagogice,

fizice și psihice ale copiilor și tinerilor; în plus, consideră că educația fizică este un element central al unei educații complete;

36. susține necesitatea de a se accepta o educație profesională „paralelă” pentru tinerii sportivi, în special pentru sportivii foarte tineri; pentru aceasta este nevoie de o monitorizare strictă și periodică a educației, astfel încât să se asigure calitatea acesteia; în plus, consideră că în cadrul acesteia trebuie să se transmită și valori morale și educaționale, precum și valori importante pentru sportul profesionist;

37. promovează punerea în aplicare a unei mobilități sporite a lucrătorilor, instructorilor și antrenorilor din domeniul sportului, bazată pe standarde comune care au întrunit acordul tuturor și sunt recunoscute reciproc de regiuni și de statele membre;

38. propune să fie încurajat și instituit rolul de ambasadori europeni ai sportului pentru sportivii de performanță, atât în timpul carierei, cât și la sfârșitul acesteia;

39. subliniază absența din comunicarea Comisiei Europene a unei atenții directe și punctuale acordate voluntariatului sportiv, care constituie adevăratul potențial social al sportului;

40. prin urmare, invită atât Comisia Europeană, cât și autoritățile locale și regionale să acorde în permanență o mare atenție voluntariatului sportiv, în măsură să ofere educației un sprijin eficient, la toate nivelurile, îmbogățind programele de studiu și oferind un instrument util pentru procesul de învățare pe tot parcursul vieții. De asemenea, voluntariatul este în măsură să acorde un sprijin substanțial administrațiilor regionale și locale și asociațiilor sportive pentru realizarea de manifestări care să-i apropie pe oameni de sport, într-un spirit propriu, care să facă manifestă activitatea fără scop lucrativ;

41. subliniază că activitățile de voluntariat din sectorul sportului trebuie să promoveze principiul solidarității și deci să se deosebească net de activitățile din sportul profesionist, consistent retribuite;

42. se face purtătorul de cuvânt al dorinței autorităților locale și regionale de a spori valoarea socială a sportului, prevalându-se de oportunitățile pe care Comisia intenționează să le ofere în vederea beneficiarii de fonduri structurale conexe sportului și de sprijinul acordat proiectului „Orașe europene pentru voluntariatul sportiv”; consideră bine-venită utilizarea sportului ca mijloc important de prevenire a tensiunilor sociale și de promovare a integrării sociale, prin înființarea unor structuri sportive de mici dimensiuni (miniterenuri) cu acces gratuit, în special în zonele defavorizate din punct de vedere social sau geografic, acordând în acest sens o atenție specială satelor mici și izolate;

43. subliniază dimensiunea socială a unor inițiative sportive precum Jocurile Olimpice Speciale (*Special Olympics*) și Jocurile Paralimpice, datorită cărora este promovată incluziunea socială a persoanelor cu handicap și care contribuie în anumită măsură la autonomia lor personală, transformându-le în protagoniști și în participanți activi la viața socială;

44. subliniază că este important ca practica sportivă zilnică să fie încurajată și în cazul persoanelor cu dizabilități, de exemplu prin contribuții acordate asociațiilor sportive care se ocupă de orientarea către sport a persoanelor cu handicap fizic, intelectual sau senzorial, în vederea achiziționării sau înlocuirii unor echipamente individuale specifice, necesare pentru acest tip de activități, precum și pentru înlăturarea barierelor arhitectonice, astfel încât atât cei care practică diferite sporturi, cât și cei care asistă la evenimente sportive de mare interes să poată utiliza cu ușurință infrastructurile respective; în special în contextul îmbătrânirii populației, bazele și activitățile sportive ar trebui să fie de asemenea orientate mai mult spre nevoile persoanelor în vârstă;

45. solicită susținerea sportului în rândul femeilor, prin posibilități egale de acces la diferitele discipline individuale și sporturi de echipă, prin redactarea diverselor regulamente, prin asigurarea egalității de acces la finanțare pentru sportul feminin și a unei publicități echivalente a evenimentelor sportive pentru femei din toate categoriile de vârstă; solicită recunoașterea succeselor obținute de femei în diferitele discipline sportive în aceeași măsură cu cele obținute de bărbați și subliniază necesitatea de a exista reguli nediscriminatorii pentru întrecerile sportive prin stabilirea acelorași premii în bani pentru femei și bărbați;

46. recomandă Comisiei Europene să nu neglijeze rolul fundamental al universităților, asociațiilor și cluburilor de tineret, care trebuie asociate, în scopul unei valorizări corecte a sportului;

Dimensiunea economică a sportului

47. subliniază că aproximativ 2 % din PIB-ul mondial este generat de sectorul sportului și că sportul, industria sportului și turismul sportiv, precum și organizarea de evenimente sportive au repercusiuni pozitive asupra economiei, în special asupra sectorului turistic și asupra ocupării forței de muncă; de asemenea, subliniază că aceste aspecte sunt foarte importante pentru crearea de locuri de muncă și pentru valoarea adăugată a IMM-urilor;

48. apreciază angajamentul Comisiei Europene, prin intermediul cooperării dintre statele membre, de a măsura incidența economică a sportului printr-un cont-satelit pentru sport care, filtrând conturile naționale referitoare la activitățile aferente sportului, să fie în măsură să pună în evidență valoarea adăugată a sportului și cea decurgând din activitățile economice adiacente;

49. recomandă Comisiei Europene să asocieze autoritățile locale și regionale la înființarea acestui cont-satelit, dat fiind că acestea sunt în măsură să implice direct atât lumea sportivă, cât și autoritățile publice naționale și europene, precum și mediul universitar;

50. consideră esențial ca acțiunile din domeniul sportului să fie finanțate prin programe europene, precum Fondul european de dezvoltare regională (FEDER), Fondul social european (FSE) și prin programele-cadru din UE care au legătură cu sportul, precum și prin programul-cadru european în domeniul sportului care a fost propus și ar urma să fie instituit în cursul viitorului ciclu bugetar al UE; de aceea, solicită fructificarea la maximum a posibilităților de susținere a infrastructurii

sportive și a acțiunilor întreprinse în domeniul sportului pe care le oferă Fondul european de dezvoltare regională, precum și a posibilității de consolidare a competențelor și de sporire a șanselor de angajare a lucrătorilor din sectorul sportului, oferite de Fondul social european;

51. apreciază și împărtășește recomandarea adresată de Comisia Europeană asociațiilor sportive, de a institui mecanisme de vânzare colectivă a drepturilor de retransmisie, astfel încât să se asigure repartizarea adecvată a veniturilor și anularea decalajelor dintre sporturile „bogate” și cele „sărace”, cu respectarea deplină a normelor UE și a dreptului cetățenilor la informație, prin intermediul mecanismelor de solidaritate financiară;

Organizarea sportului

52. recomandă lansarea și susținerea unor inițiative cu impact direct asupra tuturor cetățenilor europeni, indiferent dacă sunt sau nu implicați activ în sport, precum un An european al sportului, organizarea de festivaluri europene descentralizate ale sportului și o Zi Europeană a Sportului; astfel de inițiative ar oferi o contribuție la elaborarea politicii europene a sportului;

53. susține nevoia consolidării, printr-un sprijin financiar european specific, a inițiativei Capitala europeană a sportului, care a fost lansată și gestionată din 1991 de cetățeni ca persoane fizice (ale cărei impact și vizibilitate sunt în continuă creștere în Europa, urmând exemplul Capitalei culturale europene, al Capitalei europene verzi, al Capitalei europene a tineretului), astfel încât aceasta să poată conta pe un sprijin din partea UE, menit să contribuie la dezvoltarea sa ulterioară, sub supravegherea Comisiei Europene;

54. recomandă să se pună la punct campanii promoționale și/sau evenimente sportive dedicate unor mari teme sociale, precum rasismul și xenofobia, exploatarea minorilor, delinvența juvenilă, lupta împotriva tuturor formelor de criminalitate organizată sau a marilor teme din sfera drepturilor omului, domenii în care sportul poate promova valori împărtășite de Comunitatea Europeană, în colaborare cu mari sportivi de toate vârstele;

55. evidențiază eficiența – deja demonstrată – a sistemului de colaborare la nivel internațional a forțelor de poliție însărcinate cu protecția ordinii publice în timpul marilor evenimente sportive;

56. subliniază că această colaborare dintre forțele de poliție trebuie extinsă și aplicată în mod eficient și obligatoriu la manifestările sportive majore desfășurate pe teritoriul UE, inclusiv atunci când sunt implicate, pe lângă statele membre, și state candidate, potențial candidate sau țări terțe;

57. întâmpină cu satisfacție adoptarea de către anumite organizații sportive din Europa a unor măsuri care să asigure mai mult fairplay financiar în fotbalul european, astfel încât acesta să se supună în mai mare măsură normelor pieței interne și ale concurenței;

58. solicită Comisiei Europene și Consiliului să analizeze factorii care contribuie la rezolvarea problemei evenimentelor sportive aranjate;

59. solicită să fie consultat cu ocazia abordării acestor probleme, în cadrul următoarei consultări a Comisiei Europene cu privire la prestarea de servicii legate de jocurile de noroc on-line;

60. solicită abordarea eficientă și hotărâtă a problemelor legate de regulile de transfer pentru agenții sportivi;

61. solicită să fie valorizate pozitiv consecințele unor eventuale norme privind jucătorii formați la nivel local pentru sporturi de echipă, în lumina caracterului specific recunoscut al sportului;

Cooperarea cu țările terțe și cu organizațiile internaționale

62. propune identificarea mai precisă a cadrului de cooperare internațională în domeniul sportului, acordând o atenție specială țărilor din Uniunea Europeană, inclusiv țărilor candidate și potențial candidate, precum și statelor membre ale Consiliului European;

63. subliniază că autoritățile locale și regionale, care desfășoară deja sub diferite forme acțiuni de cooperare și înfrățire cu țările menționate, pot îndeplini un rol prioritar în optimizarea colaborării, pe baza raporturilor consolidate în timp.

Concluzii

64. subliniază necesitatea unei mai mari implicări a autorităților locale și regionale, pe baza unei agende comune cu Comisia Europeană, cu Consiliul și cu autoritățile naționale din domeniul sportului;

65. apreciază referirea la dimensiunea regională, cuprinsă în comunicare, inclusiv sprijinirea infrastructurii sportive și a activităților sportive durabile;

66. subliniază aspectul ecologic al sportului, la nivel european și regional, adică necesitatea unei acțiuni de stimulare a inserării adecvate a instalațiilor sportive în peisaj și în mediul înconjurător, prin tehnici de construcție și materiale

eco-durabile, cu respectarea celor mai stricte reguli de economisire a energiei; propune stimularea unor inițiative sportive astfel concepute încât să conducă, acolo unde este posibil, la un impact scăzut asupra mediului, promovând mobilitatea durabilă, în special utilizarea mijloacelor de transport public și a vehiculelor cu forță de propulsie umană, prevăzând forme de compensare pentru reducerea sau eliminarea completă a impactului asupra climei cauzat de aflusul mulțimilor;

67. solicită ca programele și inițiativele sportive să poată fi susținute prin fonduri structurale, în măsura în care sunt strâns legate de obiectivele Strategiei Europa 2020 (creștere inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii). Astfel, se poate fructifica la maximum valoarea sportului, ca instrument de dezvoltare locală și regională, de revitalizare urbană, de dezvoltare rurală, de incluziune socială, de sporire a șanselor pe piața forței de muncă și de înființare a unor noi locuri de muncă. Prin urmare, autoritățile locale și regionale, care joacă un rol fundamental în finanțarea sportului și în asigurarea accesului la acesta, ar trebui implicate mai mult în dezbaterile pe această temă de la nivelul UE;

68. propune, prin intermediul autorităților locale și regionale, susținerea unei rețele de universități pentru promovarea politicilor în domeniul sportului;

69. în cadrul învățării pe tot parcursul vieții, propune sprijinirea inițiativelor inovatoare privind activitatea de educație fizică din școli, în special pentru elevii cu vârste cuprinse între patru și paisprezece ani;

70. solicită ca autoritățile locale și regionale să fie implicate direct în lansarea unui studiu asupra impactului economic al evenimentelor sportive, cu asigurarea unei monitorizări și crearea unei baze de date pentru sport, în vederea analizării și culegerii de date despre diversele manifestări;

71. solicită Comisiei Europene o mai mare implicare a autorităților locale și regionale și a structurilor teritoriale ale organizațiilor sportive, precum și – acolo unde există – a structurilor din teritoriu ale comitetelor olimpice naționale, în organizarea Forumului european al sportului sau a întâlnirilor anuale, dat fiind că acestea sivesc drept punct de plecare pentru integrarea activităților conexe sportului în fondurile, programele și inițiativele UE.

Bruxelles, 12 octombrie 2011

Președinta
Comitetului Regiunilor
Mercedes BRESSO

Prețul abonamentelor în 2012
(fără TVA, inclusiv cheltuieli de transport pentru expediere simplă)

Jurnalul Oficial al UE, seriile L + C, numai versiunea tipărită	22 de limbi oficiale ale UE	1 200 EUR pe an
Jurnalul Oficial al UE, seriile L + C, versiunea tipărită + DVD, ediție anuală	22 de limbi oficiale ale UE	1 310 EUR pe an
Jurnalul Oficial al UE, seria L, numai versiunea tipărită	22 de limbi oficiale ale UE	840 EUR pe an
Jurnalul Oficial al UE, seriile L + C, DVD, ediție lunară (cumulat)	22 de limbi oficiale ale UE	100 EUR pe an
Supliment la Jurnalul Oficial (seria S – Anunțuri de achiziții publice), DVD, ediție săptămânală	Multilingv: 23 de limbi oficiale ale UE	200 EUR pe an
Jurnalul Oficial al UE, seria C – Anunțuri de concurs	Limbă (limbi) în funcție de concurs	50 EUR pe an

Abonamentul la *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*, care apare în limbile oficiale ale Uniunii Europene, este disponibil în 22 de versiuni lingvistice. Jurnalul Oficial cuprinde seriile L (Legislație) și C (Comunicări și informații).

Pentru fiecare versiune lingvistică se încheie un abonament separat.

În conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 920/2005 al Consiliului, publicat în Jurnalul Oficial L 156 din 18 iunie 2005, care prevede că, temporar, instituțiile Uniunii Europene nu au obligația de a redacta toate actele în irlandeză și nici de a le publica în această limbă, Jurnalele Oficiale publicate în limba irlandeză se comercializează separat.

Abonamentul la Suplimentul Jurnalului Oficial (seria S – Anunțuri de achiziții publice) cuprinde toate cele 23 de versiuni lingvistice oficiale într-un singur DVD multilingv.

La cerere, abonamentul la *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene* conferă dreptul de a primi diverse anexe ale Jurnalului Oficial. Abonaților li se semnalează apariția anexelor printr-un aviz către cititori inclus în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*.

Distribuire și abonamente

Abonamente la diverse periodice destinate vânzării, precum abonamentul la *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*, pot fi contractate prin agențiile noastre de vânzări.

Lista agențiilor de vânzări este disponibilă la adresa:

http://publications.europa.eu/others/agents/index_ro.htm

EUR-Lex (<http://eur-lex.europa.eu>) oferă acces direct și gratuit la dreptul Uniunii Europene. Acest site permite consultarea *Jurnalului Oficial al Uniunii Europene*, inclusiv a tratatelor, a legislației, a jurisprudenței și a actelor pregătitoare ale legislației.

Pentru mai multe informații despre Uniunea Europeană, consultați: <http://europa.eu>

